

GÜNEY KORE ULUSAL MECLİSİNDE YASAMA, DENETİM VE BÜTÇE SÜREÇLERİ

TBMM BAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERLİĞİ
ARAŞTIRMA HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI

GÜNEY KORE ULUSAL MECLİSİNDE YASAMA, DENETİM VE BÜTÇE SÜREÇLERİ

TBMM BAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERLİĞİ
ARAŞTIRMA HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI

TBMM BAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERLİĞİ
ARAŞTIRMA HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI
Güney Kore Ulusal Meclisinde Yasama, Denetim ve Bütçe Süreçleri

Yayın No: 20

Yayın Sahibi

Numan KURTULMUŞ
TBMM Başkanı

Yayın Koordinatörü

Ahmet BOZKURT
Genel Sekreter

Yayın Yönetmeni

Hüseyin Kürşat BAKIR
Araştırma Hizmetleri Başkanı

Editör

Sinan İNOĞLU

Yazarlar

Kenan ALTAŞ Abdullah KARAER

Katkıda Bulunanlar

Habip KOCAMAN Fatih ÇELEBİ

Grafik Tasarım

Demet ÇINAR

ISBN:

978-625-6871-36-6
978-625-6871-37-3 (e-kitap)

Araştırma Hizmetleri Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi Ek Hizmet Binası
Remzi Oğuz Arık Mah. Güvenlik Cad. No: 35 Çankaya/ANKARA
Tel: +90 312 420 68 38 **Faks:** +90 312 420 78 00

E-posta: iletisim.armer@tbmm.gov.tr

TBMM Basımevi – ANKARA
1. Baskı / Temmuz 2026

© TBMM Araştırma Hizmetleri Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Araştırma Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Yönetmelik'e göre; araştırma ürünlerinde yer alan bilgiler kaynak gösterilerek kullanılabilir. Araştırma ürünleri, TBMM Başkanlığının görüşlerini yansıtmaz.

Bu eser Creative Commons Atıf-Gayriticari-Aynı Lisansla Paylaş 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Bu eseri, aşağıdaki şartlar altında her boyut ve formatta paylaşabilir, kopyalayabilir ve çoğaltabilirsiniz:

Atıf — Uygun atıf bilgisini, bu lisansa ilişkin internet bağlantısını ve değişiklik yapıldıysa buna ilişkin bilgiyi belirtmelisiniz. Söz konusu işlemleri, sizi veya kullanımınızı lisansörün onayladığını ima etmemek kaydıyla, uygun şekilde gerçekleştirebilirsiniz.

Gayriticari — Bu materyali ticari amaçlarla kullanamazsınız.

Aynı Lisansla Paylaş — Materyali aktarmanız, dönüştürmeniz veya temel alarak üzerine eklemeler yapmanız durumlarında ortaya çıkacak materyali ancak aynı lisans ile dağıtabilirsiniz.

Ek sınırlamalar yoktur — Lisansın izin verdiği hakları başkaları üzerinde kanunlarla ya da teknolojiyi kullanarak sınırlayamazsınız.

Creative Commons Atıf-Gayriticari-Aynı Lisansla Paylaş 4.0 Uluslararası Kamu Lisansı hakkında daha fazla bilgi için Creative Commons Lisansına ilişkin sayfanın Türkçe çevirisini ziyaret edebilirsiniz:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.tr>

TAKDİM

Demokratik sistemlerin omurgasını oluşturan parlamentolar; halkın sesinin yükseldiği, siyasal meşruiyetin üretildiği ve millet iradesinin kurumsallaştığı temel alanlardır. Bu sebeple parlamentoların işleyişi, ulusal yönetim modellerini anlamak kadar küresel demokratik sistemin gidişatını görmek bakımından da hayati önem taşımaktadır.

Parlamentoların yasama, denetim ve bütçe işlevleri açısından incelenmesi; demokratik kültürün gelişmesine, daha etkin ve verimli mekanizmaların inşa edilmesine katkı sağlayacaktır.

Bu çalışma Güney Kore Parlamentosunun tarihsel deneyimine ışık tutarken; Türkiye Büyük Millet Meclisinde yürütülen tartışmalara, anayasa ve içtüzük çalışmalarına zengin bir çerçeve sunmaktadır.

Güney Kore'nin siyasal yapısını, tek kamaralı bir parlamento olan Ulusal Meclisin işleyişini, kanun yapım prosedürlerini, denetim mekanizmalarını ve bütçe sürecini kapsamlı bir biçimde ele alan bu eserin, parlamento usullerinin gelişmesine ve demokratik standartlarımızın ilerlemesine vesile olmasını temenni ediyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygıdeğer üyeleri başta olmak üzere, bu değerli çalışmayı ilgilenen tüm kişi ve kesimlerin istifadesine sunmaktan memnuniyet duyuyorum.

Parlamento hukuku literatürüne önemli bir katkı sağlayacak bu kıymetli esere emeği geçen Meclis çalışanlarımıza da hassaten teşekkür ediyorum.

Numan KURTULMUŞ

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	v
İÇİNDEKİLER	vii
GÖRSELLER	xi
ŞEKİLLER	xi
TABLolar	xi
KISALTMALAR	xii
1. GİRİŞ	1
2. ÜLKENİN GENEL GÖRÜNÜMÜ VE KISA TARİHÇESİ	2
3. ANAYASA VE ANAYASAL ORGANLAR	4
3.1. Anayasa.....	4
3.2. Yasama.....	5
3.3. Yürütme.....	6
3.4. Yargı.....	9
4. ULUSAL MECLİSİN SİYASİ VE İDARİ YAPISI	12
4.1. Yerleşke ve Genel Kurul.....	12
4.2. Milletvekilliği.....	14
4.2.1. Dokunulmazlık.....	14
4.2.2. Başka Bir Görev Alma Yasağı.....	15
4.2.3. Kâr Getirici İşlerle Uğraşma Yasağı.....	15
4.2.4. Ödenek, Harcırâh, İzin ve Devamsızlık.....	16
4.2.5. Etik Kurallar.....	16
4.2.6. Disiplin Cezaları.....	17
4.2.7. İstifa, Üyelikte Boşalma ve Milletvekilliği Vafına İtiraz.....	21
4.3. Meclis Başkanı.....	22
4.3.1. Vekâlet.....	23
4.3.2. Seçimi.....	23
4.4. Meclis Başkanvekilleri.....	24

4.5. Komisyonlar	24
4.5.1. Daimî Komisyonlar	24
4.5.2. Üye Sayısı ve Seçimi	26
4.5.3. Komisyon Başkanının Seçimi ve Görevleri	27
4.5.4. Komisyon Üyelerinin Sorumlulukları	27
4.5.5. Komisyonların Çalışma Yöntemi	28
4.5.6. Üst Düzey Kamu Görevlilerinin Atanmasında Komisyonların Yetkisi	31
4.5.7. Özel Komisyonlar	32
4.5.8. Alt Komisyonlar	34
4.6. Parlamento Grupları	35
4.7. İdari Birimler	36
4.7.1. Ulusal Meclis Genel Sekreterliği	36
4.7.2. Ulusal Meclis Kütüphanesi	39
4.7.3. Ulusal Meclis Araştırma Merkezi	40
5. YASAMA SÜRECİ	42
5.1. Olağan ve Olağanüstü/Özel Toplantı	42
5.1.1. Olağan Toplantı	42
5.1.2. Olağanüstü/Özel Toplantı	42
5.1.3. Hükûmet Programının Sunumu	43
5.1.4. Birleşim ve Tatil	44
5.2. Kanun Önerileri ve Havalesi	44
5.2.1. Kanun Önerme	44
5.2.2. Maliyet Analizi	44
5.2.3. Komisyonlara Havale	45
5.2.4. Geri Çekme	46
5.3. Komisyonlarda Görüşme	46
5.3.1. Genel Kurulun Komisyon Hâlinde Toplanması (<i>Whole House Committee</i>)	52
5.4. Genel Kurulda Görüşme	52
5.4.1. Birleşim Açılışı, Toplantı ve Karar Yeter Sayısı	52
5.4.2. Uzaktan Videokonferans Yoluyla Toplantı	54
5.4.3. Gündem ve Meclis Bülteni	54
5.4.4. Kanun Önerileri Üzerindeki Görüşmeler	55

5.4.5. Söz Alma.....	57
5.4.6. Oylama.....	60
5.4.7 Başkanlık Kararnameleri ve Diğer Düzenleyici İşlemler Hakkında Meclisin Yetkisi.....	63
5.5. Anayasa Değişikliği Süreci.....	64
6. DENETİM.....	65
6.1. Hükûmeti Komisyonlara ve Genel Kurula Davet.....	65
6.2. Soru.....	66
6.2.1. Yazılı Soru	66
6.2.2. Sözlü Soru	67
6.2.3. Güncel Konular Hakkında İvedi Soru.....	67
6.3. Meclis Denetimi ve Meclis İncelemesi.....	68
6.3.1. Meclis Denetimi	68
6.3.2. Meclis İncelemesi.....	69
6.3.3. Denetim ve İncelemenin Yöntem ve İlkeleri.....	70
6.3.4. Denetim ve İncelemenin Sonuçları ve Takibi.....	71
6.4. Denetim ve Teftiş Kurulu Eliyle Denetim	71
6.5. Yolsuzlukla Mücadele ve Medeni Haklar Kurulu Eliyle Denetim	72
6.6. Suçlama (<i>Impeachment</i>).....	72
6.7. Dilekçe Hakkı.....	74
6.8. Diğer Bazı Denetim Yetkileri.....	77
7. BÜTÇE SÜRECİ.....	78
7.1. Bütçe Sürecinin Hukuki Temelleri.....	79
7.2. Bütçe Sürecinin Temel İlkeleri ve Özellikleri.....	86
7.3. Konsolide Bütçenin Hazırlanması ve Ulusal Meclise Sunulması.....	93
7.3.1. Bütçe Tasarısının Hazırlanması ve Ulusal Meclise Sunulması	94
7.3.2. Fon Yönetim Planı Taslağının Hazırlanması ve Ulusal Meclise Sunulması.....	97
7.3.3. Ulusal Mali Yönetim Planının Hazırlanması ve Ulusal Meclise Sunulması.....	99
7.4. Konsolide Bütçenin Ulusal Mecliste Görüşülmesi ve Oylanması	101
7.4.1. Bütçe Tasarısının Komisyonlarda Görüşülmesi	102
7.4.2. Fon Yönetim Planı Taslağının Komisyonlarda Görüşülmesi.....	107

7.4.3. Bütçe Tasarısı ile Fon Yönetim Planı Taslağının Genel Kurula Havale Edilmesi ve Görüşülmesi.....	108
7.4.4. Ulusal Mali Yönetim Planının Ulusal Mecliste Görüşülmesi	109
7.4.5. Yap-Kirala-Devret Projelerine İlişkin Üst Limitin Ulusal Mecliste Görüşülmesi.....	110
7.4.6. Ek Bütçe Tasarısının ve Revize Edilmiş Fon Yönetim Planının Ulusal Mecliste Görüşülmesi.....	111
7.4.7. Ulusal Meclis Bütçesinin Hazırlanması ve Görüşülmesi.....	112
7.4.8. Vergi Kanunlarının Ulusal Mecliste Görüşülmesi.....	113
7.5. Konsolide Bütçenin Uygulanması.....	114
7.5.1. Bütçenin Uygulanması	114
7.5.2. Fon Yönetim Planlarının Uygulanması.....	118
7.5.3. Geçici Bütçenin Uygulanması.....	119
7.6. Konsolide Bütçenin Kapatılması ve Ulusal Meclisin Kesin Hesabı Denetlemesi.....	119
7.6.1. Bütçe Hesaplarının Kapatılması ve Kesin Hesabın Ulusal Meclise Bildirilmesi	120
7.6.2. Fon Hesaplarının Kapatılması ve Kesin Hesabın Ulusal Meclise Bildirilmesi.....	121
7.6.3. Bütçe ve Fon Kesin Hesaplarının Ulusal Mecliste Görüşülmesi ve Karara Bağlanması.....	122
7.7. Ulusal Meclisin Bütçe Denetimine Destek Sağlayan Kurumlar.....	123
7.7.1. Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü	123
7.7.2. Denetim ve Teftiş Kurulu.....	127
KAYNAKÇA.....	129

GÖRSELLER

Görsel 1: Kore Cumhuriyeti'nin Coğrafi Konumu.....	2
Görsel 2: Ulusal Meclisin Logosu ve Amblemi.....	5
Görsel 3: Ulusal Meclis Ana Binası.....	12
Görsel 4: Ulusal Meclis Genel Kurul Salonu.....	13
Görsel 5: Ulusal Meclis Başkanı.....	22
Görsel 6: Ulusal Meclis Kütüphanesi.....	39
Görsel 7: Ulusal Meclis Araştırma Merkezi.....	41
Görsel 8: Komisyon Toplantısı.....	47
Görsel 9: Genel Kurulda Hükûmete Soru.....	66

ŞEKİLLER

Şekil 1: Güney Kore'de Mahkemeler Arası Hiyerarşi.....	11
Şekil 2: Ulusal Meclis İdari Teşkilat Şeması.....	36
Şekil 3: Genel Sekretere Bağlı Birimler.....	36
Şekil 4: Yasama İşlerinden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısına Bağlı Birimler.....	38
Şekil 5: İdari İşlerden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısına Bağlı Birimler.....	38
Şekil 6: Araştırma Merkezinin Bölümleri.....	41
Şekil 7: Komisyonlarda Kanun Önerilerini Görüşme Prosedürü.....	51
Şekil 8: Kanun Önerilerinin Yasalaşma Süreci.....	57
Şekil 9: Genel Kurulda Görüşme Süreci.....	62
Şekil 10: Anayasa Değişikliği Süreci.....	64
Şekil 11: Güney Kore'de Bütçe Sistemini Şekillendiren Temel Kanunlar.....	85
Şekil 12: Güney Kore'de Bütçe Hesaplarına ve Fonlara İlişkin Bilgiler.....	89
Şekil 13: Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünün Teşkilat Yapısı.....	125

TABLolar

Tablo 1: Daimî Komisyonlar.....	25
Tablo 2: Ulusal Meclis Olağan Toplantı Dönemi.....	42
Tablo 3: Ulusal Meclis Olağanüstü/Özel Toplantı Dönemi.....	43
Tablo 4: Genel ve Özel Karar Yeter Sayıları.....	53
Tablo 5: Güney Kore'de Konsolide Bütçe Döngüsü.....	91

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AKÖOK	: Altyapıda Kamu-Özel Ortaklıkları Kanunu
Any.	: Anayasa
AYM	: Anayasa Mahkemesi
BM	: Birleřmiř Milletler
CIA	: Central Intelligence Agency (ABD Merkezî İstihbarat Teşkilatı)
G20	: Group of Twenty (Yirmiler Grubu)
GSYİH	: Gayrisafi Yurt İçi Hasıla
IPU	: Inter-Parliamentary Union (Parlamentolar Arası Birlik)
MÖ	: Milattan Önce
MS	: Milattan Sonra
MSB	: Millî Savunma Bakanlığı
m.	: Madde
mv	: Milletvekili
OECD	: Organisation for Economic Co-operation and Development (Ekonomik Kalkınma ve İř Birliği Örgütü)
UMAM	: Ulusal Meclis Araştırma Merkezi
UMAK	: Ulusal Maliye Kanunu
UMDİK	: Ulusal Meclis Dilekçe İnceleme Kuralları
UMEK	: Ulusal Meclis Kanunu
UMUK	: Ulusal Muhasebe Kanunu
UMGSK	: Ulusal Meclis Genel Sekreterlik Kanunu
UNESCO	: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Birleřmiř Milletler Eğitim, Bilim ve Kùltür Örgütü)
SSCB	: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği

1. GİRİŞ

Çalışmamızda Güney Kore (Kore Cumhuriyeti) Ulusal Meclisinin siyasi ve idari yapısı ile yasama, denetim ve bütçe süreçleri ele alınmıştır.

İçtüzük niteliğindeki Ulusal Meclis Kanunu hükümleri çalışmanın temel kaynağıdır. Yanı sıra, Anayasa, parlamentoya ilgili kanunlar, Ulusal Meclisin Korece ve İngilizce internet siteleri ile Güney Kore hakkındaki çeşitli kaynaklardan faydalanılmıştır.

Çalışmada öncelikle Güney Kore'nin devlet sistemi ana hatlarıyla ortaya konmuştur. Bu kapsamda ülkenin kısa tarihçesi, anayasal düzeni, devletin temel organlarının konumları ve birbirleriyle ilişkileri açıklanmıştır.

Ulusal Meclisi oluşturan unsurlar ve Meclisin organizasyonu hakkındaki bilgiler, çalışmanın diğer bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde, Meclisin siyasi ve idari yönetimi, milletvekilliği, komisyonlar, Genel Kurul ve parlamento gruplarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Güney Kore Ulusal Meclisinde yasama faaliyeti çok karmaşık bir süreçte tabi değildir. Tablolar eşliğinde bu süreç ayrıntılı olarak sunulmuştur.

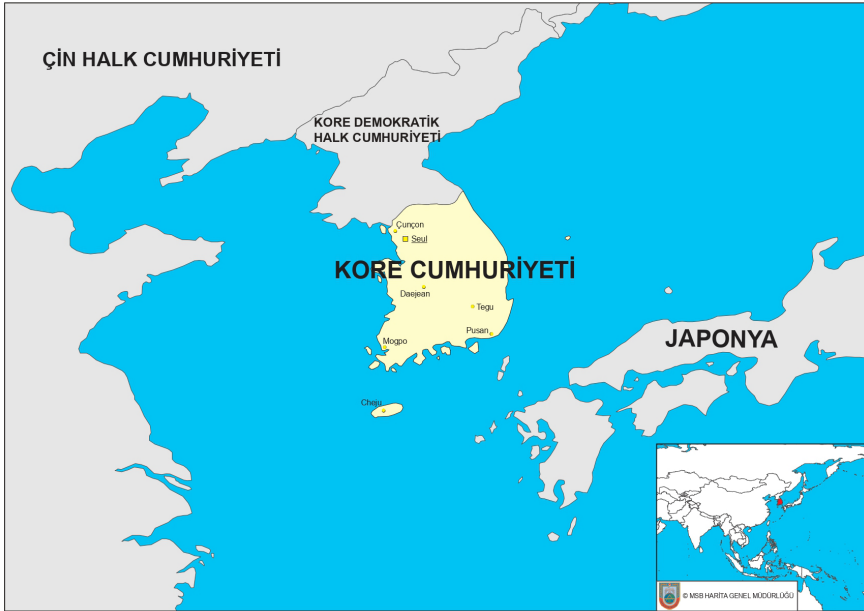
İzleyen bölümde Meclisin temel fonksiyonlarından denetim ele alınmıştır. Meclis denetimi, temel olarak yazılı ve sözlü soru önergeleri, idari kurum ve kuruluşların parlamenter denetimi, denetim kurulları aracılığıyla denetim, dilekçe hakkının kullanımı ve suçlama (*impeachment*) yoluyla yapılmaktadır.

Son bölümü oluşturan bütçe süreci; hukuki temelinden başlanarak bütçeleme ilkeleri, bütçenin Meclise sunulması, görüşülüp oylanması, uygulama ve kesin hesap ile sonlandırılması aşamalarıyla ele alınmıştır. Bütçe sürecinde Ulusal Meclise teknik destek sağlayan kurumlara da ayrıca yer verilmiştir.

2. ÜLKENİN GENEL GÖRÜNÜMÜ VE KISA TARİHÇESİ

Asya kıtasının doğusunda yer alan Güney Kore'nin resmî adı Kore Cumhuriyeti'dir. Doğuda Japon Denizi, batıda Sarı Deniz ile çevrili Kore Yarımadası'nın güney kısmında bulunan ülkenin, kuzeyde Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti (Kuzey Kore) ile kara sınırı bulunmaktadır. Ülkenin yüz ölçümü 99.700 km²'dir ve 2024 yılındaki nüfusu yaklaşık 52 milyondur.¹ Güney Kore dünyada nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu ülkelerden biridir. Ülke başkanlık sistemi ile yönetilmektedir. Güney Kore'nin gayrisafi yurt içi hasılası 2024 yılında 1 trilyon 875 milyar dolardır.² Ekonomik açıdan dünyanın on dördüncü büyük ülkesi olan Güney Kore'de kişi başına millî gelir (2024 yılı) 36.238 dolardır.³ Ülkenin BM, OECD, G20, UNESCO, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü gibi uluslararası örgütlere üyelikleri bulunmaktadır.

Görsel 1: Kore Cumhuriyeti'nin Coğrafi Konumu

Kaynak: MSB Harita Genel Müdürlüğü, [Ülke Haritaları ve Başkentleri](#), 2024;

¹ World Bank, [Korea Rep.](#)

² World Bank, [GDP \(Current \\$\)](#)

³ World Bank, [GNI per capita, Atlas method \(current US\\$\) - Korea, Rep.](#)

Kore Yarımadası'nda kayıtlara geçen ilk devletin varlığı, MÖ yaklaşık 2300 yılında Joseon Krallığı'nın kuruluşuna dayanmaktadır. Sonraki yüzyıllarda Yarımada'da üç ana krallık -Koguryo, Baekje ve Silla- kurulmuştur. MS 5'inci yüzyıla gelindiğinde Koguryo en güçlü krallık olarak ortaya çıkmış ve Yarımada'nın büyük bir bölümü ile Mançurya'nın (günümüzde Çin'in kuzeydoğusu) bir kısmını kontrol etmiştir. 6. yüzyılın sonunda Silla Krallığı, Çin'in desteğiyle diğer iki krallığın topraklarını fethederek Yarımada'yı tek başına kontrol altına almıştır. Silla'nın 9. yüzyılda çöküşünün ardından Kore, Koryo (918-1392) ve Joseon (1392-1910) hanedanlıkları altında birleşmiştir.⁴

Kore, 19. yüzyılın ikinci yarısı ve 20. yüzyılın başlarında Çin (geleneksel hamisi), Japon ve Rus imparatorlukları arasındaki yoğun emperyalist rekabetin nesnesi hâline gelmiştir. Çin-Japon Savaşı (1894-95) ve Rus-Japon Savaşı'ndan (1904-1905) sonra Kore Yarımadası, Japonya İmparatorluğu tarafından önce işgal, 1910 yılında ise resmen ilhak edilmiştir. Japonya'nın Kore Yarımadası'ndaki egemenliği II. Dünya Savaşı'nın sonuna kadar sürmüştür.⁵

II. Dünya Savaşı'nın ardından Kore Yarımadası, Japonya'nın 38'inci paralelin kuzeyindeki bölgeyi Sovyet askerlerine, güneyindeki bölgeyi ise Amerikan askerlerine teslim etmesini öngören ABD askerî emri sonucunda fiilen kuzey ve güney olarak iki bölgeye ayrılmıştır. Böylelikle kuzeyde SSCB destekli, güneyde ise ABD destekli birer siyasi yapı ortaya çıkmaya başlamıştır. Birleşik bir Kore oluşturma konusunda ABD ve SSCB defaatle bir araya gelse de bir anlaşma sağlanamamıştır. Nihayetinde konu ABD tarafından BM gündemine getirilmiştir. BM Genel Kurulunda, Kore genelinde seçim yapılarak Meclis ve hükûmetin kurulmasının sağlanması kararı alınmıştır.

Ancak, kuzeydeki siyasi oluşum BM kararının kuzeyde uygulanmasına izin vermemiştir. Bu nedenle BM kararının öngördüğü seçimler yalnızca güneyde yapılmış ve 10 Mayıs 1948 tarihinde yapılan bu seçim sonucunda 31 Mayıs 1948 tarihinde Seul'de Meclis toplanmıştır. Bu Meclis tarafından 15 Ağustos 1948'de Kore Cumhuriyeti'nin (Güney Kore) kurulduğu ilan edilmiştir.

⁴ CIA, The World Factbook, [Korea, South](#)

⁵ CIA, The World Factbook, [Korea, South](#)

Kuzey ise 25 Ağustos 1948 tarihinde kendi inisiyatifinde bir seçim yapmıştır. Bunun sonucunda 3 Eylül'de Pyonyang'da Kuzey Kore Meclisi toplanmış ve 9 Eylül 1948'de Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin (Kuzey Kore) kurulduğu ilan edilmiştir.⁶

25 Haziran 1950 tarihinde, Kuzey Kore askerî güçlerinin Güney Kore'yi işgale başlaması ile 1953 yılına kadar sürecek Kore Savaşı patlak vermiştir. Savaş sırasında ABD ve BM güçleri Güney Kore'yi, Çin ve SSCB tarafından desteklenen Kuzey Kore işgalinden kurtarmaya çalışmıştır. Nihayetinde 1953 yılında ateşkes sağlanarak iki devlet, askerden arındırılmış bir bölge ile birbirinden fiili olarak ayrılmıştır.⁷

3. ANAYASA VE ANAYASAL ORGANLAR

3.1. Anayasa

Güney Kore'nin ilk anayasası 17 Temmuz 1948 tarihinde kabul edilmiştir. Bu Anayasayı 1960, 1962, 1972, 1980 ve 1987 Cumhuriyet Anayasaları izlemiştir. Her yeni anayasa, yeni bir siyasi dönemin başlangıcı olarak değerlendirildiğinden anayasal dönemler İkinci Cumhuriyet, Üçüncü Cumhuriyet ve devamı olarak anılmaktadır. Altıncı Cumhuriyeti kuran mevcut 1987 Anayasası, muhalefetle uzlaşa içerisinde hazırlanarak 18 Eylül 1987 tarihinde Ulusal Meclise sunulmuş, Ekim 1987'de düzenlenen referandumda %93 oy oranıyla kabul edildikten sonra, 25 Şubat 1988 tarihinde yürürlüğe girmiştir.⁸

130 madde ve 6 ek maddeden oluşan mevcut Anayasa; Genel Hükümler, Vatandaşların Temel Hak ve Yükümlülükleri, Ulusal Meclis, Yürütme, Mahkemeler, Anayasa Mahkemesi, Seçimlerin Yönetimi, Yerel Yönetimler, Ekonomi ve Anayasanın Değiştirilmesi olmak üzere 10 bölüme ayrılmıştır.⁹

Millet egemenliği, kuvvetler ayrılığı, Kuzey ve Güney Kore'nin barışçıl ve demokratik yollarla birleşmesi arayışı, uluslararası barış ve iş birliği-

⁶ Britannica, [Division of Korea](#); Korea.net, [Constitution of Korea](#)

⁷ CIA, The World Factbook, [Korea, South](#)

⁸ Küçük, A., [Güney Kore'de Kendine Özgü Demokratik Başkanlık Sistemi](#), SDÜHFD, C.9, S.2, 2019, s.16

⁹ Office for Government Policy Coordination-Prime Minister's Secretariat, [Constitution](#); The National Assembly of The Republic of Korea, [Constitution of the Republic of Korea](#)

nin takibi, hukuk devleti ve refahın artırılmasında devletin sorumluluğu, Anayasada yer alan temel ilkelerdir.¹⁰

3.2. Yasama

Güney Kore'nin yasama organı olan Ulusal Meclis tek kamaralıdır. Anayasa değişikliği tekliflerini, kanun tasarısı ve tekliflerini, hükûmet tarafından sunulan bütçe tasarılarını ve kesin hesabı görüşüp karara bağlama yetkisine sahiptir. Genel devlet yönetimine ilişkin denetimler yaparak ve belirli konuları inceleyerek hükûmet çalışmalarının gözetim ve denetimini gerçekleştirir. Yüksek Mahkeme Başyargısı, Anayasa Mahkemesi Başkanı, Başbakan, Denetim ve Teftiş Kurulu Başkanı gibi Devlet Başkanı tarafından yapılan yüksek kamu görevlisi atamalarında onay yetkisi Ulusal Meclise aittir. Halk adına uluslararası anlaşmaların imzalanması ve onaylanması Ulusal Meclisin kabulüne bağlıdır. Ulusal Meclis ayrıca, ülkenin itibarını yükseltmek ve ulusal çıkarları desteklemek için parlamenter diplomasiyi aktif bir şekilde yürütmektedir.¹¹

Görsel 2: Ulusal Meclisin Logosu ve Amblemi

Ulusal Meclisin logosu mevcut binayı sembolize ederken, resmî amblemi için Kore'nin ulusal çiçeği olan ve Korece *mugunghwa* denilen hatmi çiçeğinden esinlenilmiştir.¹²

Kaynak: The National Assembly of The Republic of Korea, [Emblem & Logo](#)

¹⁰ Office for Government Policy Coordination-Prime Minister's Secretariat, [Constitution](#)

¹¹ National Assembly Secretariat, [Booklet of the 21st National Assembly \(English\)](#), s.5

¹² Ulusal Meclisin logosu "halkla iletişim, inisiyatif, açıklık ve halkın yanında duran Ulusal Meclis" kavramlarıyla tanımlanırken, amblemi olan hatmi çiçeği "meşruiyet, saygınlık, itibar ve güvenilir bir yasama organı" ifadeleriyle tanımlanmaktadır. Çiçeğin içinde "Ulusal Meclis" ifadesi kullanılmaktadır. Çiçeğin içindeki daire, parlamenter demokrasinin diyalog ve uzlaşmacılık yoluyla farklı görüşlerden tek bir sonuç çıkarma doğasını sembolize eder. Çiçek, halkla iletişim kuran bir Ulusal Meclis imajını vurgulamak için keskin değil yuvarlak yapraklara sahiptir. The National Assembly of The Republic of Korea, [Emblem & Logo](#)

Anayasaya göre milletvekilleri genel, eşit, doğrudan ve gizli oy yöntemiyle seçilir. 18 yaş ve üzeri herkes Ulusal Meclis seçimlerinde oy kullanma hakkına, 25 yaş ve üzeri herkes seçilme hakkına sahiptir. Milletvekillerinin görev süreleri dört yıldır (Any., m.42). Ulusal Meclis üye sayısı 200'den az olamaz (Any., m.41). Bu sayı Kamu Görevlilerinin Seçimi Kanunu'na göre belirlenmiştir ve şu anda 300'dür.¹³

Ulusal Meclis seçimleri, seçim bölgelerinden seçilen milletvekilleri ile Ulusal Meclisin nispi temsil sistemiyle seçilen milletvekillerinin seçimlerinden oluşur. Ulusal Meclisin seçim bölgelerinden seçilen milletvekilleri için, her seçim bölgesinden bir milletvekili seçilecek şekilde tek milletvekili seçim sistemi uygulanmaktadır. Seçim bölgeleri, her yerleşimin nüfus büyüklüğüne orantılı olarak ülke genelinde 253 seçim bölgesine ayrılmıştır. Ulusal Meclisin nispi temsil üyeleri için yapılan seçimlerde, ülke çapındaki bir seçim bölgesini temsil eden 47 üye seçilir.¹⁴

31 Mayıs 1948 tarihindeki açılışıyla ilk yasama dönemine başlayan Güney Kore Parlamentosu, Temmuz 2026 itibarıyla 22'nci Yasama Dönemi içinde bulunmaktadır.

3.3. Yürütme

*Devlet Başkanı*¹⁵

Başkanlık sistemi ile yönetilen Güney Kore'nin yürütme organının başında genel, eşit, doğrudan ve gizli oy usulüyle seçilen Devlet Başkanı yer alır. Devlet Başkanı beş yıllık bir dönem için görev yapar ve bu süre uzatılamaz. Devlet Başkanının görevini yerine getiremeyecek duruma gelmesi (ehliyetini kaybetmesi) veya ölümü hâlinde, Başbakan veya Devlet Konseyi (Kabine) üyeleri -Devlet Teşkilatı Kanunu'ndaki öncelik sırasına göre¹⁶- geçici olarak Devlet Başkanına vekâlet eder.

Mevcut sistemde Devlet Başkanı, görevlerini beş başlık altında yerine getirmektedir: İlk olarak, devletin başı sıfatıyla hükûmet sisteminde ve dış ilişkilerde milleti temsil eder; yabancı diplomatları kabul eder; nişan, madalya ve diğer onur ödülleri verir. Kore'nin barışçıl şekilde yeniden birleşmesini sağlamak gibi kendine özgü görevinin yanı sıra bağımsızlı-

¹³ Bkz. Korean Law Information Center, [Public Official Election Act](#)

¹⁴ National Election Commission of the Republic of Korea, Introduction to the Electoral and Political Systems of the Republic of Korea

¹⁵ Office for Government Policy Coordination-Prime Minister's Secretariat, [Executive Branch](#)

¹⁶ Korean Law Information Center, [Government Organization Act](#), m.12

ğın, toprak bütünlüğünün, devletin devamlılığının ve Anayasanın uygulanmasının temininden de sorumludur.

İkinci olarak, yürütmenin başı sıfatıyla yasama organı tarafından kabul edilen kanunların ve diğer hukuki düzenlemelerin uygulanması için kararname vesair ikincil düzenlemeleri yapar. Devlet Konseyi ve çeşitli danışma organları ile icracı kurumların yönetilmesi ve yönlendirilmesinde tam yetkiye sahip olan Devlet Başkanı, Başbakan ve icracı kurumların başkanlarını atar.

Üçüncü olarak, silahlı kuvvetlerin başı sıfatıyla savaş ilanı dâhil askerî politika üzerinde tam yetkiye sahiptir.

Dördüncü olarak, diplomasinin başı ve dış politikanın belirleyicisi sıfatıyla yabancı devletlerle uluslararası anlaşmalar imzalar, diplomatik elçi kabul eder veya gönderir.

Son olarak, ülke politikalarının belirleyicisidir. Ulusal Meclise kanun tasarıları sunabilir, yasama organına görüşlerini şahsen veya yazılı olarak ifade edebilir. Devlet Başkanının Ulusal Meclisi feshetme yetkisi yoktur; buna karşılık Ulusal Meclis, Devlet Başkanını suçlama (*impeachment*) yoluyla anayasal bağlamda sorumlu tutabilir.

Devlet Konseyi (Kabine)

Devlet Başkanı, hükûmet politikalarının belirlenmesinden tek başına sorumlu olarak yürütme yetkisini, kendisinin başkanlık ettiği ve 15 ila 30 üyeden (bakan) oluşan Devlet Konseyi aracılığıyla yerine getirir.¹⁷

Başbakan, Devlet Başkanı tarafından atanır; bu atama Ulusal Meclisin onayına tabidir.¹⁸ Ülkede Devlet Başkanı yardımcılığı bulunmadığından Başbakan, “Devlet Başkanı Yardımcısı” konumundadır ve bakanlıklar üzerinde kontrol yetkisine sahiptir. Bu yetkisini Devlet Başkanının talimatları doğrultusunda kullanır. Başbakan ayrıca, önemli politikaların belirlenmesi süreçlerine katılma ve Ulusal Meclis toplantılarına iştirak etme yetkisine sahiptir. Devlet Teşkilatı Kanunu’na göre Başbakan, merkezî yönetim ku-

¹⁷ Office for Government Policy Coordination-Prime Minister’s Secretariat, [Executive Branch](#)

¹⁸ Anayasada sadece bir Başbakan atanacağına dair açık hüküm yoktur. Örneğin 11. Devlet Başkanı döneminde (2013-2017) biri ekonomi yönetimi, diğeri de toplum, eğitim ve kültür ile ilgili koordinasyon görevlerini yerine getirmek üzere iki Başbakan atanmıştır. Bkz. Küçük, A., [Güney Kore’de Kendine Özgü Demokratik Başkanlık Sistemi](#), SDÜHFD, C.9, S.2, 2019, s.19,20

rumlarının başkanlarını Devlet Başkanının emir ve talimatlarına göre yönlendirir ve denetler.¹⁹

Anayasada, Başbakanın mutlaka milletvekilleri arasından atanacağını öngören bir hüküm mevcut değildir. Devlet Başkanı, milletvekillerinden birini Başbakan olarak atayabileceği gibi milletvekili olmayan birini de atayabilir.²⁰

Devlet Konseyi üyeleri, Başbakanın tavsiyesi üzerine Devlet Başkanı tarafından atanır. Bakanlar kendilerine bağlı kamu kurumları üzerinde yönlendirme ve denetim hakkına sahiptir. Devlet Başkanı adına hareket etmek, Ulusal Meclis toplantılarına katılmak ve görüş bildirmek gibi yetkileri olan bakanlar hem müştereken hem de bireysel olarak sadece Devlet Başkanına karşı sorumludur.²¹

Kabinede müzakere edilecek hususlar şu şekilde sıralanabilir (Any, m.89):

- Devlet işlerine ilişkin temel planlar ve hükûmetin genel politikaları;
- Savaş ilanı, barışın sağlanması ve dış politika ile ilgili diğer önemli konular;
- Anayasa değişikliği tasarıları, ulusal referanduma sunulacak öneriler, kanun tasarısı tasarıları ve başkanlık kararnamesi tasarıları;
- Bütçe, kesin hesap, devlet mülklerinin elden çıkarılmasına ilişkin temel planlar, devletin finansal yükümlülüğü ile ilgili sözleşmeler ve diğer önemli mali konular;
- Devlet Başkanı tarafından çıkarılan acil durum emirleri ile acil durum mali ve iktisadi emirleri, sıkıyönetim ilanı ve sona erdirilmesi;
- Önemli askerî meseleler;
- Ulusal Meclisin olağanüstü toplanması talebi;
- Onur ödülü verilmesi;
- Cezaların affedilmesi, hafifletilmesi ve memnu hakların iade edilmesi;
- Bakanlıkların yetki alanlarının tayin ve tespit edilmesi;
- Yürütme içinde yetki devri veya tahsisine ilişkin temel planlar;
- Devlet işlerinin idaresinin değerlendirilmesi ve analizi;
- Her bakanlığın önemli politikalarının oluşturulması ve koordinasyonu;
- Bir siyasi parti hakkında kapatma davası açılması;

¹⁹ Küçük, A., [Güney Kore’de Kendine Özgü Demokratik Başkanlık Sistemi](#), SDÜHFD, C.9, S.2, 2019, s.20

²⁰ Küçük, A., [Güney Kore’de Kendine Özgü Demokratik Başkanlık Sistemi](#), SDÜHFD, C.9, S.2, 2019, s.20

²¹ Office for Government Policy Coordination-Prime Minister’s Secretariat, [Executive Branch](#)

- Yürütme organına gönderilen, hükûmet politikalarına ilişkin dilekçelerin incelenmesi;
- Başsavcı, Genelkurmay Başkanı, kuvvet komutanları, üniversite rektörleri, büyükelçiler ve diğer bazı kamu görevlileri ile devlet tarafından işletilen önemli devlet teşebbüslerinin yöneticilerinin atanması;
- Devlet Başkanı, Başbakan veya Kabine üyeleri tarafından gündeme getirilen diğer hususlar.

Yerel Yönetimler

Kore’de yerel yönetimler, üst düzey ve alt düzey olmak üzere ikiye ayrılır. Temmuz 2012’de Sejong Özel Özerk Şehrinin dâhil edilmesiyle üst düzey yerel yönetimlerin sayısı 17’ye çıkmıştır. Diğer üst düzey yerel yönetimler; Seul Özel Şehri, altı metropol ve dokuz eyaletten (Jeu Özel Özerk Eyaleti dâhil) oluşmaktadır. Alt düzey yerel yönetimlerin sayısı 226’dır [75 şehir (*si*), 82 ilçe (*gun*) ve 69 bucak (*gu*)].²²

Güney Kore Yerel Özerklik Kanunu ilk olarak 1949’da yürürlüğe girmiştir; ancak Kore Savaşı, 19 Nisan 1960 Devrimi (halk hareketi) ve 16 Mayıs 1961 askerî darbesi gibi sebeplerle yerel seçimler yapılamamıştır.²³ Altıncı Cumhuriyetle beraber muhalefetin yoğun baskısıyla 1991 yılında ilk yerel seçimler yapılmıştır.²⁴

Yerel yönetim başkanları ve yerel meclis üyeleri dört yıllık bir süre için seçilir. Yerel yönetim başkanı en fazla üç dönem için yeniden seçilebilir. Bir yerel meclis üyesinin seçilebileceği dönem sayısında ise sınırlama yoktur.²⁵

3.4. Yargı

Güney Kore yargısı; Anayasa Mahkemesi, Yüksek Mahkeme (*Supreme Court*) ve alt mahkemelerden oluşmaktadır.²⁶

Anayasa Mahkemesi, üçü Ulusal Meclis tarafından seçilen ve diğer üçü de Yüksek Mahkeme Başyargıcı tarafından aday gösterilerek Devlet Başkanı tarafından atanan dokuz yargıçtan oluşmaktadır. Görev süreleri altı

²² Korean Culture and Information Service, [Facts About Korea \(Government\)](#)

²³ Korean Culture and Information Service, [Facts About Korea \(Government\)](#)

²⁴ European Parliamentary Research Service, [The Political System of the Republic of Korea](#)

²⁵ Korea.net (Ministry of Culture, Sports and Tourism), [Local Governments](#)

²⁶ Cho, S., [A Brief Introduction to the Korean Judicial System and Court Hierarchy](#), The University of Melbourne, Asian Law Center Briefing Paper, S.15

yıldır ve “kanunda öngörülen koşullar altında” yeniden atanabilirler. AYM Kanunu’nun 7’nci maddesine göre yargıçların emeklilik yaşı 70’tir.²⁷ AYM, kararlarını en az altı üyeden oluşan çoğunluk ile alır (Any., m.113).

Kanunların Anayasaya uygunluğu, Anayasanın 107’nci maddesinde belirtildiği üzere yargısal denetime tabidir. Bir davada bir kanunun Anayasaya aykırılığı iddiası söz konusu olduğunda, davanın görüldüğü mahkeme AYM’den bir karar almasını talep edebilir (somut norm denetimi). AYM’ye verilen yetkiler arasında sadece bir kanunun Anayasaya uygunluğunun denetlenmesi değil, aynı zamanda Ulusal Meclisin suçlama (*impeachment*) kararının sonuca bağlanması, bir siyasi partinin kapatılması, yetki anlaşmazlıkları (devlet kurumlarının kendi arasında, devlet kurumları ile yerel yönetimler arasında ve yerel yönetimlerin kendi arasında) ve bireysel başvuru (anayasal şikâyet) da yer almaktadır.²⁸

Yüksek Mahkeme ülkenin en yüksek ve son karar merci temyiz mahkemesidir. Altı yıllık görev süreleri olan bir başkan ve 13 yargıçtan oluşur. Anayasanın 104’üncü maddesine göre Yüksek Mahkemenin Başkanı (Başyargıç) Ulusal Meclisin onayı ile Devlet Başkanı tarafından atanır; Yüksek Mahkemenin diğer üyeleri ise Başyargıcın önerisi ve Ulusal Meclisin onayı ile Devlet Başkanı tarafından atanır. 105’inci madde uyarınca Başyargıcın görev süresi altı yıldır ve yeniden atanması mümkün değildir. 104’üncü maddeye göre, diğer mahkemelerdeki yargıçlar Yüksek Mahkeme Yargıçları Kurulunun onayı ile Başyargıç tarafından atanmaktadır.

Yüksek Mahkeme medeni, ceza, idari, patent ve aile hukuku davalarında Üst mahkemeler, Patent Mahkemesi ve Bölge ve Aile mahkemelerinin temyiz heyetleri tarafından verilen kararlara veya hükümlere karşı yapılan temyiz başvurularını inceler. Askerî mahkemeler üzerinde de nihai temyiz yetkisi bulunmaktadır. Ayrıca, cumhurbaşkanlığı ve parlamento seçimlerinin geçerliliği ile ilgili konularda da münhasır yargı yetkisine sahiptir. Kore Yüksek Mahkemesi, devlet kurumları tarafından verilen emirlerin, yayınlanan kuralların, yönetmeliklerin ve yapılan idari işlemlerin anayasaya ve kanunlara uygunluğunu da inceleyebilir.²⁹

Güney Kore’de adli ve idari olarak altı tür mahkeme bulunmaktadır: Üst Mahkemeler (*High Courts*), Bölge Mahkemeleri, Patent Mahkemesi, Aile

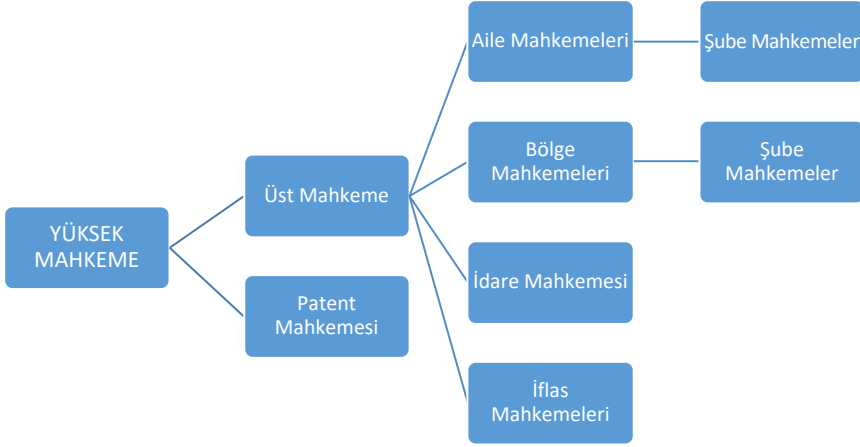
²⁷ Korean Law Information Center, [Constitutional Court Act](#)

²⁸ European Parliamentary Research Service, [The Political System of the Republic of Korea](#)

²⁹ Supreme Court of Korea, [Introduction](#)

Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve İflas Mahkemeleri. Patent Mahkemesi, Üst Mahkemeler ile aynı seviyede yer alırken Aile Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve İflas Mahkemeleri, Bölge Mahkemeleri ile aynı seviyededir. Bölge Mahkemeleri ve Aile Mahkemeleri, sorumluluklarını yerine getirmek için ek desteğe ihtiyaç duymaları hâlinde şube mahkemeleri, belediye mahkemeleri veya kayıt büroları ya da bunların herhangi bir kombinasyonunu kurabilir.³⁰

Şekil 1: Güney Kore'de Mahkemeler Arası Hiyerarşi

Birçok hukuk ve ceza davası ilk derece mahkemesi olarak Bölge Mahkemeleri ve bu mahkemelerin şube mahkemeleri tarafından görülmektedir.³¹

Bölge Mahkemeleri, Aile Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve İflas Mahkemeleri tarafından verilen kararlara ilişkin temyiz başvurularını Üst Mahkemeler karara bağlar. Yüksek Mahkeme, hem Üst Mahkemelerin kararlarına hem de istisnai hâllerde ilk derece mahkemelerinin kararlarına doğrudan en üst mahkeme ve son temyiz mercii olarak bakar.³²

Hâlihazırda, bir Patent Mahkemesi, farklı şehirlerde beş Üst Mahkeme, Üst Mahkemelerin altında sekiz Aile Mahkemesi, 18 Bölge Mahkemesi, bir İdare Mahkemesi ve üç İflas Mahkemesi ile aile ve bölge mahkemelerine bağlı olan çok sayıda alt şube mahkemeleri bulunmaktadır.³³

³⁰ Supreme Court of Korea, [Introduction](#); Cho, S., [A Brief Introduction to the Korean Judicial System and Court Hierarchy](#), The University of Melbourne, Asian Law Center Briefing Paper, S.13

³¹ Cho, S., [A Brief Introduction to the Korean Judicial System and Court Hierarchy](#), The University of Melbourne, Asian Law Center Briefing Paper, S.15

³² Supreme Court of Korea, [Introduction](#)

³³ Supreme Court of Korea, [Organizational Chart](#)

4. ULUSAL MECLİSİN SİYASİ VE İDARİ YAPISI

4.1. Yerleşke ve Genel Kurul

Ulusal Meclisin yerleşkesi, başkent Seul'un Yeouido bölgesinde 330.579 m²lik bir alanda bulunmaktadır. Ana Bina, yedi katlı, taş bir yapıdır. Başlangıçta Seul Büyükşehir Konseyi Binasının bulunduğu yerde toplanan Ulusal Meclis, bağımsızlığın 30. yıl dönümünde, 22 Eylül 1975'te, şimdiki yerine taşınmıştır. Binanın 24 sütunu, ay takviminde yılın geleneksel bölümlerini ve yasama organının yıl boyunca "günün her saati" halkın sesine kulak verme taahhüdünü sembolize etmektedir. Kubbe, halkın farklı görüşlerinin açık diyalog yoluyla ve ortak bir kararla sonuçlandığı parlamenter demokrasinin özünü simgelemektedir. Genel Kurul Salonu, komisyon toplantı odaları ve Genel Sekreterlik ofisleri Ana Bina içerisinde yer almaktadır.³⁴

Görsel 3: Ulusal Meclis Ana Binası

Kaynak: National Assembly Secretariat, [Booklet of the 21st National Assembly \(English\)](#)

Yerleşke içerisinde Ana Bina haricinde, Milletvekili Ofisleri Binası, içinde kütüphane ve araştırma merkezinin yer aldığı Kütüphane Binası, Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü, idari teşkilatın çeşitli ofisleri ve Ulusal Meclis Televizyonuna ev sahipliği yapan Uijeonggwan Binası, Müze ve hükûmetin Genel Kurul çalışmalarında ofis olarak kullandığı İletişim Binası bulunmaktadır.³⁵

³⁴ The National Assembly of The Republic of Korea, [Assembly Premises](#)

³⁵ The National Assembly of The Republic of Korea, [Assembly Premises](#)

Genel Kurul, büyük elektronik ekran panoları ve her üyenin önünde bulunan dokunmatik ekranlı sıralarıyla dijital destekli teknolojik bir salondur.³⁶

Görsel 4: Ulusal Meclis Genel Kurul Salonu

Kaynak: National Assembly, [Image Data Room](#)

Meclis binalarında güvenlik ve koruma hizmeti Ulusal Meclisin kendi güvenlik personeli tarafından yerine getirilmektedir. Gerekli görüldüğünde, Meclis Başkanı, Meclis İdare Komisyonunun onayı ile geçici olarak ulusal polis memurlarının gönderilmesini talep edebilir (UMEK, m.143,144)³⁷.

Ulusal Meclis Kanunu'na göre hiçbir milletvekili, Genel Kurulda Meclis Başkanının veya komisyon toplantısında komisyon başkanının kürsüsünü zorla işgal edemez. Yine, hiç kimse bir milletvekilinin Genel Kurul veya bir komisyon toplantısına giriş-çıkışını engelleyemez (m.148-2,148-3).

Milletvekilleri, Başbakan, Devlet Konseyi üyeleri, hükûmet delegeleri, görevli kişiler ve Meclis Başkanı tarafından izin verilenler dışında hiç kimse herhangi bir toplantı yerine giremez (m.151).

³⁶ The National Assembly of The Republic of Korea, [Information](#)

³⁷ Bu çalışmada açıkça hangi kanun olduğu belirtilmeyen hâllerde madde atfı Ulusal Meclis Kanunu'na (UMEK) yapılmış sayılır.

4.2. Milletvekilliği

Anayasanın 46'ncı maddesi milletvekilli olmanın sorumluluğunu şu şekilde açıklamıştır: Milletvekillerinin yüksek dürüstlük standartlarını koruma görevi vardır. Milletvekilleri ulusal çıkarlara öncelik verecek ve görevlerini vicdanlarına uygun olarak yerine getireceklerdir. Görevlerini yerine getirirken, devlet, kamu kuruluşları veya işletmelerle yapılan sözleşmeler veya diğer iş ilişkileri yoluyla, makamlarını, haklarını ve menfaatlerini kötüye kullanarak mülk veya makam edinemez veya başkalarının bunları edinmesine yardımcı olamazlar.

4.2.1. Dokunulmazlık

Anayasaya göre Ulusal Meclisin hiçbir üyesi, Mecliste ifade ettiği görüşler veya kullandığı oylar nedeniyle Meclis dışında sorumlu tutulamaz (Any., m.42). Suçüstü hâlleri hariç, hiçbir milletvekili, Meclis toplantı dönemi (yasama dönemi) içinde Meclisin izni olmadan tutuklanamaz veya gözaltına alınamaz. Toplantı döneminin başlamasından önce tutuklanan veya gözaltına alınan milletvekili, suçüstü hâlleri hariç Meclisin talep etmesi hâlinde salıverilir (m.44).

Ulusal Meclis Kanunu'na göre bir mahkeme, bir milletvekilini tutuklamak veya gözaltına almak için tutuklama emri çıkarmadan önce Ulusal Meclisin iznini almak üzere hükûmete tutuklamaya muvafakat talebi iletmelidir. Hükûmet bu talebi aldıktan sonra gecikmeksizin Ulusal Meclise iletterek tutuklamaya muvafakat talebinde bulunur (m.26).

Meclis Başkanı, tutuklamaya izin verilmesi talebini ilk toplantıda Genel Kurulun bilgisine sunar. Talep, Genel Kurula bildirilmesinden 24 saat sonra ve 72 saat içinde oylamaya sunulur. 72 saat içinde oylama yapılmazsa, bu süre sonundaki ilk Genel Kurul birleşiminin gündemine alınır ve oylanır (m.26).

Bir milletvekili tutuklandığında veya gözaltına alındığında hükûmet, tutuklama veya gözaltı kararını gecikmeksizin Meclis Başkanına bildirir. Aynı durum gözaltı süresinin uzatılması hâlinde de geçerlidir (m.27).

Milletvekilleri, tutuklanan veya gözaltına alınan bir milletvekilinin serbest bırakılmasını isteyebilir. Bunun için, milletvekillerinin en az 1/4'ü tarafından ortaklaşa imzalanan bu yöndeki bir talep dilekçesi, gerekçesiyle birlikte Meclis Başkanına sunulmalıdır (m.28).

4.2.2. Başka Bir Görev Alma Yasağı

Hiçbir milletvekili, aşağıda sayılanlar hariç başka bir görev yapamaz:

- Başbakanlık veya Devlet Konseyi üyeliği,
- Kamu yararı içeren onursal bir görev,
- Yasal olarak bir milletvekilinin atanabileceği veya görevlendirilebileceği bir görev,
- Siyasi Partiler Kanunu uyarınca siyasi partide bir görev.

Bir kimse, milletvekili seçilmeden önce yukarıdaki görevlerden birini yürütüyorsa, milletvekilliğinin başlangıcından itibaren bir ay içinde; milletvekilliği başladıktan sonra bu görevlerden birini üstlenirse derhâl, yazılı olarak durumu Meclis Başkanına bildirir. Milletvekili, bu görev için herhangi bir ücret alamaz; yalnızca görev sırasında yaptığı masraflar kendisine ödenebilir (m.29).

Meclis Başkanı, milletvekilinin atandığı görevin yukarıda belirtilen bir görev olup olmadığını, Etik Soruşturma Danışma Kurulunun görüşünü alarak belirler. Kurul görüşünü bir ay içinde sunmak zorundadır. Gerekli görürse bu süre bir ay daha uzatılabilir (m.29).

Meclis Başkanı, bir milletvekilinin üyelikle bağdaşmayan bir işle uğraştığını tespit ederse, bunu milletvekiline bildirir. Milletvekili üç ay içinde bu görevden istifa etmek zorundadır. Ayrıca Başkan, milletvekiline bildirim yaptıktan sonra 15 gün içinde Ulusal Meclis resmî bülteninde veya internet sitesinde yayımlayarak durumu kamuoyuna açıklar (m.29).

4.2.3. Kâr Getirici İşlerle Uğraşma Yasağı

Milletvekilleri, görevi dışında kâr getirici bir işle uğraşamaz. Ancak, milletvekilliği görevine mâni olmamak koşuluyla, kendi arazisi, binası veya farklı bir mülkünü kiralamak gibi kâr getirici işleri icra edebilir. Eğer seçilmeden önce, milletvekillerine yasak olan kâr getirici bir faaliyet icra ediyorsa, görev süresinin başlamasından itibaren altı ay içinde kâr amacı güden işi durdurmak veya sonlandırmak zorundadır (m.29-2).

Bir milletvekili, izin verilen türden bir kâr getirici faaliyet yürütmekteyse bunu bir ay içinde; seçildikten sonra yürütmeye başlarsa derhâl Meclis Başkanına bildirir. İşin izin verilen türden kâr getirici bir iş olup olmadığını Etik

Soruşturma Danışma Kurulunun görüşünü alarak Meclis Başkanı belirler ve sonucunu milletvekiline bildirir. İşin kâr getiren bir iş olduğu sonucuna varılırsa milletvekili, işi geçici veya kalıcı olarak sonlandırmak zorundadır (m.29-2).

4.2.4. Ödenek, Harcırah, İzin ve Devamsızlık

Milletvekilleri, Ulusal Meclis Üyelerinin Yardımcıları ve Ödenekleri Hakkında Kanun'da belirlenen şekilde ödenek ve seyahat masrafı (harcırah) alırlar (m.30).³⁸

Milletvekili, zorunlu bir sebepten ötürü Mecliste bulunamayacaksa veya bulunamamışsa Başkana yazılı bir izin başvurusunda bulunmalı veya devamsızlık için rapor sunmalıdır. Milletvekilinin Meclis Başkanından izin aldığı veya devamsızlık için rapor sunduğu durumlar haricindeki devamsızlıklar için, Ulusal Meclis Üyelerinin Yardımcıları ve Ödenekleri Hakkında Kanun'da tarif edilen özel faaliyetler ödeneğinden,³⁹ devamsızlık yapılan gün sayısına göre kesinti yapılır (m.32).

4.2.5. Etik Kurallar⁴⁰

Ulusal Meclise seçilen her kişinin, seçilmesini takiben 30 gün içinde kendisi, eşi, üst soyu ve alt soyunun mal varlıklarını, sahip oldukları işletmelerini, çalışma yerlerini vs. detaylı bir şekilde Etik Soruşturma Danışma Kuruluna bildirmesi gerekmektedir. Bildirimin ardından Kurul, bir çıkar çatışması olup olmadığını, milletvekilinin görevlerini adil ve etik bir şekilde yerine getirmesine engel bir durumun bulunup bulunmadığını tespit edip görüşünü milletvekiline sunar.

Yine, bir milletvekili; üyesi olduğu bir komisyonun gündemindeki bir işle ilgili veya Meclis tarafından yapılan bir kamusal denetim veya incelemeyle bağlantılı olarak kendisinin, eşinin, üst soyunun ya da alt soyunun doğrudan avantaj yahut dezavantajının söz konusu olabileceğini fark etti-

³⁸ Detaylı bilgi için bkz. Korean Law Information Center, [Act on Assistants of National Assembly Members and Their Allowances](#)

³⁹ Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesine göre "özel faaliyet ödeneği", milletvekillerinin yasama faaliyetlerini özel olarak desteklemek amacıyla ödenen bir ücrettir. Bu ödenek, Kanun'a ekli cetvel uyarınca ödenecek tutarın 1/30'unun Ulusal Meclisin toplantıda olduğu gün sayısı ile çarpılmasıyla elde edilen tutardır ve toplantı dönemi için ödenir. Bkz. Korean Law Information Center, [Act on Assistants of National Assembly Members and Their Allowances](#)

⁴⁰ Ulusal Meclis Kanunu, m.32-2 ila 32-6

ği durumlarda, bu durumu fark ettiği tarihten itibaren 10 gün içinde Etik Soruşturma Danışma Kuruluna bildirmelidir.

Ayrıca milletvekili, bir gündem maddesinin, yukarıdaki hususlarla ilgili rapor etmesi gereken bir çıkar çatışması durumu ortaya çıkardığını görürse, o gündem maddesi üzerinde konuşma yapamaz ve oy kullanamaz.

Ulusal Meclis Kanunu'nun yanı sıra, milletvekillerinin uyması gereken etik kuralların neler olduğu 22 Nisan 2017 tarihli Ulusal Meclis Üyeleri Etik Kuralları'nda da sıralanmıştır. Bu düzenlemede, Meclisin itibarını zedeleyecek davranışlarda bulunmama, dürüst ve adil davranma, usulsüz nüfuz kullanmama, ücret talep etmeme, kamu ve özel sektör arasında yapılan iş sözleşmelerinde aracılık ederek menfaat temin etmeme, para ve değerli hediye almama, devlet sırlarını açıklamama, ders, yayın gibi nedenlerle yüksek miktarlarda ücret almama, eş zamanlı başka bir görev yapmama, yasama ve denetim faaliyetlerinde çıkar çatışmasından kaçınma, mal varlığını bildirme, kutlama, etkinlik, tören ve taziyelere çiçek, çelenk, eşya, hediye vs. göndermeme, Meclisteki tüm toplantılara düzenli olarak katılma, eşi veya dördüncü dereceye kadar kan veya kayın hısımlarını yardımcı personeli olarak atamama, yardımcı personel maaşlarını ofis giderlerini ödeme ve bağış gibi farklı amaçlarla kullanmama şeklinde etik kurallar bulunmaktadır.⁴¹

4.2.6. Disiplin Cezaları

a. Disiplin Cezası Gerektiren Hâller

Bir milletvekiline, aşağıda sayılan hâllerde, Etik Özel Komisyonunun⁴² incelemesinden sonra Genel Kurul kararıyla disiplin cezası verilebilir (m.155):

1. Anayasanın 46. maddesinin 1. veya 3. paragrafını ihlal eden bir eylemde bulunma,⁴³
2. Üyelikle bağdaşmayan bir işle uğraşma,

⁴¹ Kore Mevzuat Bilgi Sistemi, [Ulusal Meclis Üyeleri Etik Kuralları](#) (Google Translate çevirisiyle)

⁴² Komisyon hakkında bilgi için bkz. Başlık 4.5.7/b

⁴³ Anayasa Madde 46/1: Milletvekilleri, yüksek dürüstlük standartlarını sağlamakla yükümlüdürler. Madde 46/3: Milletvekilleri, görevlerini kötüye kullanarak Devlet, kamu kuruluşları veya şirketler ile yapılan sözleşmeler veya bunların tasarrufları altındaki işlerden hak ve menfaat elde edemezler veya başkalarının hak ve menfaat elde etmesine yardımcı olamazlar.

3. Kâr getirici işlerle uğraşma yasağını ihlal etme,
 - 3/1. Etik Soruşturma Danışma Kuruluna bildirilmesi gereken mal varlığını bildirmeme veya yanlış bilgi verme,
 - 3/2. Etik Kurallar uyarınca bildirilmesi gereken bir çıkar çatışması hâlini bildirmeme,
 - 3/3. Yine Etik Kurallar uyarınca çıkar çatışması nedeniyle oy kullanmaktan ve konuşmaktan kaçınma yükümlülüğünü yerine getirmeme,
4. İstihbarat Komisyonundaki görevini yerine getirirken öğrendiği ulusal sırlarla ilgili konuları başka bir kişiye açıklamama veya ifşa etmeme sorumluluğuna aykırı davranma,
5. Gündemle ilgisi olmayan veya söz aldığı konudan farklı bir konuşma yapma ya da Ulusal Meclis Kanunu'nda öngörülen konuşma süresini ihlal etme ve çalışmaların önemli ölçüde aksamasına sebep olma,
6. Gizlilik veya ulusal güvenlik nedeniyle bir kısmı yayımlanması yasak olan tutanakları başkalarının görüntülemesine, çoğaltmasına veya kopyalamasına açık hâle getirme,
7. Yayımlanması yasak olan tutanakları yayımlama,
8. Genel Kurul veya komisyon toplantı düzenini bozan bir eylem gerçekleştirme veyahut Meclis Başkanı veya komisyon başkanı tarafından alınan tedbirlere uymama,
9. Genel Kurul veya komisyonda bir başkasına hakaret etme veya bir başkasının özel hayatı hakkında yorum yapma,
10. Genel Kurulda Başkanlık veya komisyonda komisyon başkanlığı kürsüsünü işgal etme ve işgale son vermek için alınan tedbirlere uymama (Bu durumda Etik Özel Komisyonuna başvurulmaksızın ceza verilir),
11. Milletvekillerinden birisinin, Genel Kurul veya komisyon toplantı odasına girmesini engelleme,
12. Haklı bir neden olmaksızın Meclisin toplanma tarihinden itibaren yedi gün içinde Genel Kurul oturumuna veya komisyon toplantısına katılmama ya da Meclis Başkanı veya komisyon başkanından çağrı aldıktan sonra beş gün içinde hazır bulunmama,

13. Bir azil soruşturması sırasında Ulusal Denetim ve İnceleme Kanunu'na göre özen yükümlülüğünü ihlal eden bir eylemde bulunma,
14. Ulusal Denetim ve İnceleme Kanunu'nun 17'nci maddesi uyarınca eylemlerinin disiplin cezası gerektirmesi durumunda (Maddenin konusu, denetim veya inceleme konusunun üye için çıkar çatışmasına yol açtığı hâllerdir.),
15. Eylemlerinin Kamu Hizmeti Etik Kanunu'nun 22'nci maddesi⁴⁴ uyarınca disiplin cezası gerektirmesi durumunda,
 - 15/1. Kamu Görevlilerinin Görevlerine İlişkin Menfaat İhlalinin Önlenmesine Dair Kanun'un ihlal edilmesi durumunda,⁴⁵
16. Milletvekilleri için genel etik ilkeleri veya milletvekillerinin etik uygulamalarını düzenleyen kurallar ihlal edildiğinde.

b. Disiplin Soruşturması Süreci

Disiplin cezası gerektiren hâllerin ortaya çıkması durumunda, Meclis Başkanı durumun ortaya çıkışından itibaren üç gün içinde konuyu Etik Özel Komisyonuna havale eder ve Genel Kurulu bilgilendirir. Komisyonlarda komisyon başkanı, cezai işlem başlatılması gereken milletvekilini Meclis Başkanına bildirir; Meclis Başkanı, konuyu üç gün içinde Etik Özel Komisyonuna havale eder ve Genel Kurulu bilgilendirir (m.156,157).

Milletvekillerinden birisi, başka bir milletvekili hakkında disiplin incelemesi yapılmasını 20 milletvekilinin imzasını alarak ve gerekçesini de belirterek Başkandan talep edebilir. Hakarete uğrama durumunda hakarete uğrayan milletvekili, yazılı talebini tek başına Başkana sunar. Milletvekillerinden gelen talepler Başkan tarafından Etik Özel Komisyonuna havale edilir ve Genel Kurul bilgilendirilir. Etik Özel Komisyonunun başkanı veya bu Komisyonun beş üyesi de bir milletvekili hakkında disiplin incelemesi talep edebilir; Komisyon durumu Meclis Başkanına bildirir ve incelemesini başlatır. Kürsü işgali söz konusu olduğunda Meclis Başkanı, ilgili milletvekili hakkındaki disiplin cezası talebini gecikmeksizin görüşülmek üzere derhâl Genel Kurula getirir (m.156).

⁴⁴ Detaylı bilgi için bkz. Korea Legislation Research Institute, [Public Service Ethics Act](#)

⁴⁵ Detaylı bilgi için bkz. Korea Legislation Research Institute, [Act on the Prevention of Conflict of Interest Related to Duties of Public Servants](#)

Etik Özel Komisyonu, disiplin cezası soruşturması başlatılan milletvekillerini Komisyona çağırabilir (m.159). Disiplin cezalarına ilişkin Genel Kurul ve komisyonlarda yapılan toplantılar, aksi yönde karar alınmadıkça kamuya açık yapılamaz (m.158). Hakkında disiplin cezası talep edilen milletvekili, kendini savunmak üzere toplantılara katılabilir veya bir başka milletvekilinden bunu isteyebilir. Savunmasını yaptıktan sonra toplantı salonundan ayrılır (m.160).

Meclis Başkanı, Etik Özel Komisyonundan disiplin cezası incelemesine ilişkin bir rapor aldığıında, bunu gecikmeksizin görüşölmek üzere Genel Kurula havale eder. Etik Özel Komisyonu, disiplin cezası tayinine yer olmadığına karar verdiğini belirten bir rapor gönderdiğinde, Başkan bunu derhâl Genel Kurula bildirir (m.162).

c. Disiplin Cezası Türleri

Ulusal Mecliste dört tür disiplin cezası öngörölmüştür (m.163):

1. Halka açık bir toplantıda *uyarı*,
2. Halka açık bir toplantıda *özür dileme*,

3. Meclis çalışmalarına katılmaktan 30 güne kadar *uzaklaştırma*, (Yukarıda “Disiplin Cezası Gerektiren Hâller” başlıklı bölümde belirtilen durumlardan 2. veya 3. bent kapsamına giren bir fiilî işleyen bir milletvekiline karşı disiplin cezası verilmesi hâlinde 90 gün. Bu durumda ayrıca, görevden uzaklaştırma süresince Ulusal Meclis Üyelerinin Yardımcıları ve Ödenekleri Hakkında Kanun uyarınca ödenekler, yasama faaliyeti için giderler ve özel faaliyet giderleri 1/2 oranında azaltılır.)

4. *İhraç*.

Disiplin cezası gerektiren hâllerden 8, 10 veya 11. bentler kapsamına giren bir fiilî işleyen bir milletvekiline karşı halka açık bir toplantıda uyarı veya özür dileme cezası verildiğinde, disiplin kararının verildiği ay ve takip eden ayda milletvekilliği aylık ödeneğinin yarısı kesilir. Ancak, ödenek zaten verilmişse, kesilecek miktar kadarı geri alınır. Yine aynı bentler kapsamında uzaklaştırma cezası söz konusu olduğunda, disiplin kararının verildiği ay dâhil olmak üzere üç ay boyunca ödenek verilmez. Varsa yapılan ödemelerin tamamı geri alınır (m.163).

Anayasanın 64’üncü maddesine göre disiplin cezalarına karşı dava açılmaz.

4.2.7. İstifa, Üyelikte Boşalma ve Milletvekilliği Vasfına İtiraz

İstifa

Bir milletvekili istifa etmek istediğinde, kendisi tarafından imzalanmış ve mühürlenmiş bir istifa dilekçesini Meclis Başkanına sunar. Ulusal Meclis, milletvekilinin istifasını, oylayarak karara bağlar; ancak, Genel Kurul toplantı döneminde değilse istifayı kabul edip etmemek Meclis Başkanı'nın yetkisindedir. Genel Kurulda istifanın kabul edilip edilmeyeceğine ilişkin oylama, görüşme yapılmaksızın gerçekleştirilir (m.135).

Üyelikte Boşalma

Ulusal Mecliste bir üyelik boşaldığında Meclis Başkanı durumu 15 gün içinde Devlet Başkanına ve Ulusal Seçim Komisyonuna bildirir (m.136). Boşalan üyeliğin doldurulmasına ilişkin iş ve işlemler, Kamu Görevlileri Seçim Kanunu'na göre yapılır.⁴⁶

Ulusal Meclisin nispi temsil sistemiyle seçilmiş üyeliklerinden biri boşalırsa, seçim bölgesi komisyonu, bu boşluğun bildirimini aldıktan sonraki 10 gün içinde, eski üyenin seçildiği sırada üyesi olduğu siyasi partinin aday listesinde belirtilen sıraya göre yeni Ulusal Meclis üyesini belirler. Eğer boşalan sandalye tek üyeli seçim bölgesinden ise, bu durumda ara seçim yapılarak yeni üye belirlenir.⁴⁷

Bir Milletvekilinin Milletvekilliği Vasfına İtiraz⁴⁸

Bir milletvekili, en az 30 milletvekilinin ortak imzasıyla Başkana, başka bir milletvekilinin milletvekilliğini sürdürme vasfını yitirdiği konusunda itiraz dilekçesi sunabilir. Meclis Başkanı, bu talebi Etik Özel Komisyonuna havale eder ve bir örneğini de hakkında dilekçe verilen milletvekiline iletterek milletvekilinin belirlenen süre içinde dilekçeye cevap vermesini sağlar (m.138,139).

Etik Özel Komisyonu incelemesini, talep ve buna verilen cevap temelinde yürütür. Taraflar isterse onları Komisyonda dinleyebilir. Etik Özel Komisyonu, Meclis Başkanına inceleme hakkında rapor sunduğunda Meclis Başkanı bu raporu Genel Kurula havale eder. Hakkında inceleme ya-

⁴⁶ Bkz. Korean Law Information Center, [Public Official Election Act](#)

⁴⁷ Korean Law Information Center, [Public Official Election Act](#), m.200

⁴⁸ Milletvekilliği vasfı (*qualification*) ve milletvekili seçilme yeterliliği (*eligibility*) birbirinden farklıdır. Güney Kore Ulusal Meclisinde "milletvekilliği vasfı" kavramının, etik kurallar bağlamında milletvekilliğini sürdürmeyi ifade ettiği anlaşılmaktadır.

pılan milletvekili şahsen açıklama yapabilir ya da Genel Kurulda kendisi adına başka bir milletvekilinin açıklama yapmasını isteyebilir. Görüşmeler sonunda Genel Kurul, milletvekili hakkında bir karar verir. Üye tam sayısının üçte ikisinin oyuyla ihraç kararı alınabilir (m.140-142).

4.3. Meclis Başkanı

Meclis Başkanı milletvekilleri arasından seçilir, görev süresi iki yıldır. Bu süre, Başkan seçildiği tarihten itibaren değil, Meclis üyeliği görevinin başladığı tarihten itibaren hesaplanır. Başkan, ara seçimle seçilmesi hâlinde selefinin görev süresinin kalan kısmı boyunca görev yapar (m.9).

Meclis Başkanı, Ulusal Meclisi temsil eder, Genel Kuruldaki müzakereleri yönetir, düzeni sağlar ve Meclisin iş ve işlemlerini denetler (m.10).⁴⁹ Meclis Başkanı komisyon toplantılarına katılabilir ve toplantılarda söz hakkına sahiptir, ancak oylamalara katılamaz (m.11).

Görsel 5: Ulusal Meclis Başkanı

22'nci Yasama Döneminin ikinci yarısı için Meclis Başkanlığına seçilen Cho Jeong-sik, 5 Haziran 2026 tarihli Genel Kurul toplantısına başkanlık ediyor. (Kore Ulusal Meclisinde oturum başkanı toplantıyı ayakta yönetmektedir)

Kaynak: The National Assembly of the Republic of Korea, [What's New](#)

⁴⁹ Her ne kadar Kanun, Genel Kurul oturumlarının yönetimini sadece Meclis Başkanına vermişse de, uygulamada başkanvekilleri de Genel Kurul oturumlarını yönetmektedirler. Bu da, genelde Meclis Başkanının birleşimi açması ve ardından oturum yönetimini bir başkanvekiline devretmesi şeklinde olmaktadır. Bir birleşimde iki başkanvekili sırayla oturumu yönetebilmektedir. Bkz. Ulusal Meclis Tutanakları, [Genel Kurul Toplantı Tutanakları](#)

Bir milletvekili Meclis Başkanı seçildiğinde, görevi süresince parti üyeliği sona erer. Bu şekilde Meclis Başkanının tarafsız olması amaçlanmıştır. Meclis Başkanı, genel seçimlerde bir siyasi partiden aday olmak isterse, Meclis üyelerinin görev sürelerinin bitiminden 90 gün öncesinden itibaren bir siyasi partiye üye olabilir. Parti üyeliğinden ayrılan Meclis Başkanı görev süresini tamamladığında, üyeliğinden ayrıldığı partiye geri dönebilir (m.20). Meclis Başkanının istifası Genel Kurulun kabulü ile gerçekleşir (m.19).

4.3.1. Vekâlet

Meclis Başkanı, görevini yerine getiremeyecek duruma düşmesi hâlinde, iki başkanvekilinden birini kendisine vekalet etmek üzere görevlendirir. Ancak kendisine vekâlet edecek Başkanvekilini belirleyemeyecek durumda olursa, en fazla milletvekiline sahip parlamento grubundan seçilmiş olan başkanvekilinden başlamak üzere başkanvekilleri sırasıyla vekâleten Meclis Başkanlığı görevini yürütür (m.12). Meclis başkanvekillerinin her ikisi de görevi yerine getiremeyecek durumda olursa Meclis Başkanına vekâlet etmek üzere geçici Meclis Başkanı seçilir (m.13). Geçici Meclis Başkanı, Meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun hazır bulunması şartıyla, hazır bulunanların çoğunluğunun oyuyla seçilir (m.17).

4.3.2. Seçimi

Meclis Başkanı seçimi, genel seçimi takip eden ilk Ulusal Meclis Genel Kurul toplantısında yapılır. Seçim süreci, Meclis Başkanı adına Meclis Genel Sekreteri tarafından yapılan özel toplantı çağrısıyla başlar (m.14). Bu toplantıda Meclisin en kıdemli üyesi, Genel Sekreterin davetiyle, seçim sürecini yönetmek üzere Başkanlığı vekâleten üstlenir (m.18).⁵⁰

Meclis Başkanı seçimi gizli oyla yapılır. Üye tam sayısının çoğunluğunun oyunu alan aday Başkan seçilir. İlk oylamada gerekli çoğunluk sağlanamazsa ikinci oylama yapılır. İkinci oylamada da hiçbir aday gereken oyu alamazsa, en çok oy alan birinci ve ikinci aday arasında üçüncü ve son oylama yapılır. Üye tam sayısının salt çoğunluğunun katılması kaydıyla hazır bulunan üyelerin çoğunluğunun oyunu alan üye Meclis Başkanı seçilmiş olur (m.15).

⁵⁰ Ulusal Meclis Tutanakları, [415. Ulusal Meclis Genel Kurul Oturum Tutanağı Sayı:1](#) (Google Translate ile çeviri)

İkinci devre Başkanlık seçimi ise, mevcut Başkanın görev süresinin sona ermesinden beş gün önce yapılır; bu günün tatile denk gelmesi hâlinde, takip eden gün seçim gerçekleştirilir (m.15). İkinci devre için yapılacak Başkanlık seçimi de, Başkanlığa vekaleten Meclisin en kıdemli üyesinin yönetiminde gerçekleştirilir (m.18).

4.4. Meclis Başkanvekilleri

Anayasanın 48'inci maddesine göre Ulusal Mecliste, Meclis Başkanının görevini yerine getirememesi hâllerinde Meclis Başkanına vekâlet etmekle görevli iki başkanvekili seçilir. Teamüllere göre Meclisin iki siyasi parti grubuna mensup milletvekillerinden oluşması durumunda çoğunluktaki ve azınlıktaki partiden birer başkanvekili seçilir. İkiiden fazla partili dönemlerde, istisnaları olmakla beraber, başkanvekilleri milletvekili sayısı bakımından ikinci ve üçüncü sıradaki parti grubu mensupları arasından seçilir. Başkanvekilinin seçimi ve istifası Meclis Başkanının seçimi ve istifası ile aynı prosedüre tabidir. Başkanvekilleri görevleri süresince başka bir görevde bulunamaz (m.20).

4.5. Komisyonlar

Ulusal Meclis komisyonları daimî komisyonlar ve özel komisyonlar olarak ikiye ayrılır (m. 35).

4.5.1. Daimî Komisyonlar

Ulusal Mecliste 17 daimî komisyon bulunmaktadır. Bunlar yetki alanına giren kanun teklif ve tasarıları ile dilekçeleri inceler; kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirirler.

Daimî komisyonlar yürütme organındaki bakanlıkların karşılığı olacak şekilde belirlenmiştir. İsimleri ve yetki alanları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:⁵¹

⁵¹ National Assembly Secretariat, [Booklet of the 21st National Assembly \(English\)](#), s. 13, 25 Mayıs 2023

Tablo 1: Daimî Komisyonlar

Daimî Komisyon	Görev Alanı
Meclis İdare Komisyonu ⁵²	Parlamentonun işleyişi, Ulusal Meclis Kanunu ve Ulusal Meclis Kuralları ile ilgili konular Parlamento birimleri, Devlet Başkanlığı Özel Kalem Müdürlüğü, Ulusal Güvenlik Ofisi, Başkanlık Güvenlik Servisi ve Kore Ulusal İnsan Hakları Kurulunun yetki alanına giren konular
Mevzuat ve Yargı Komisyonu	Adalet Bakanlığı, Yasama İşleri Bakanlığı ⁵³ , Denetim ve Teftiş Kurulu ve Üst Düzey Yetkililer Hakkında Yolsuzluk Soruşturma Ofisinin yetki alanındaki konular Anayasa Mahkemesi, sivil ve askerî mahkemelerin yönetim ve görevden alma işlemlerine ilişkin konular Adalet sistemine ilişkin işler Ulusal Meclisin kanun tasarısı ve teklifleri ile iç düzenlemelerini usul ve lafız yönünden inceleme
Millî Politikalar Komisyonu	Hükûmet Politika Koordinasyon Ofisi, Başbakanlık Sekreteryası, Emekli Muharipler ve Gazi İşleri Bakanlığı, Adil Ticaret Kurulu, Mali Hizmetler Kurulu ve Yolsuzlukla Mücadele ve Medeni Haklar Kurulunun yetki alanındaki konular
Maliye ve Ekonomik Planlama Komisyonu	Ekonomi ve Maliye Bakanlığı ile Kore Merkez Bankasının yetki alanındaki konular
Eğitim Komisyonu	Eğitim Bakanlığının yetki alanındaki konular
Bilim, Bilgi ve İletişim Teknolojileri, Yayıncılık ve İletişim Komisyonu	Bilim, Bilgi ve İletişim Teknolojileri Bakanlığı, Kore İletişim Kurulu, Nükleer Emniyet ve Güvenlik Kurulunun yetki alanındaki konular

⁵² Meclis İdare Komisyonu, tüm grup başkanlarının daimî üye olduğu (m.39), Meclisin yönetimi konusunda danışma organı şeklinde yapılandırılmış bir komisyondur.

⁵³ Yasama İşleri Bakanlığı, kabinedeki bakanlıklardan (*executive ministers*) farklı olarak, Devlet Konseyi üyesi olmayan bakanlıklardan (*ministers*) biridir. Merkezî bir idari birim olarak hükûmetin yasama işlerini koordine etmek ve denetlemekle görevlidir. Devlet Konseyi üyesi olmayan iki bakanlık daha bulunmaktadır. Bunlar, Devlet Personel Yönetimi Bakanlığı ile Gıda ve İlaç Güvenliği Bakanlığıdır. Bu üç bakanlık gerekli hâllerde Devlet Konseyi toplantılarına katılabilir, düşüncelerini açıklayabilirler. Bkz. Korea Legislation Research Institute, [Government Organization Act](#)

Daimî Komisyon	Görev Alanı
Dışişleri ve Birleşme Komisyonu	Dışişleri Bakanlığı, Birleşme Bakanlığı ve Ulusal Birleşme Danışma Konseyinin yetki alanındaki konular
Millî Savunma Komisyonu	Millî Savunma Bakanlığının yetki alanındaki konular
Kamu Yönetimi ve Güvenliği Komisyonu	İçişleri ve Güvenlik Bakanlığı ve Devlet Personel Yönetimi Bakanlığının yetki alanına giren konular ile Ulusal Seçim Kurulunun idari işleri ve yerel yönetimlerle ilgili konular
Kültür, Spor ve Turizm Komisyonu	Kültür, Spor ve Turizm Bakanlığının yetki alanındaki konular
Tarım, Gıda, Kırsal İşler, Okyanuslar ve Balıkçılık Komisyonu	Tarım, Gıda ve Kırsal İşler Bakanlığı ile Okyanuslar ve Balıkçılık Bakanlığının yetki alanındaki konular
Ticaret, Sanayi, Enerji, KOBİ'ler ve Girişimcilik Komisyonu	Ticaret, Sanayi ve Enerji Bakanlığı ile küçük ve orta büyüklükteki işletmeler ve Girişimcilik Bakanlığının yetki alanındaki konular
Sağlık ve Refah Komisyonu	Sağlık ve Refah Bakanlığı ile Gıda ve İlaç Güvenliği Bakanlığının yetki alanındaki konular
İklim, Enerji, Çevre ve Çalışma Komisyonu	Çevre Bakanlığı ile İstihdam ve Çalışma Bakanlığının yetki alanındaki konular
Arazi, Altyapı ve Ulaştırma Komisyonu	Arazi, Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığının yetki alanındaki konular
İstihbarat Komisyonu	Ulusal İstihbarat Teşkilatının yetki alanındaki konular
Cinsiyet Eşitliği ve Aile Komisyonu	Cinsiyet Eşitliği ve Aile Bakanlığının yetki alanındaki konular

Kaynak: National Assembly Secretariat, [Booklet of the 21st National Assembly \(English\)](#), s. 13, 25 Mayıs 2023

4.5.2. Üye Sayısı ve Seçimi

Daimî komisyonların üye sayısı Ulusal Meclis Daimî Komisyonlarının Üye Sayısına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre belirlenmektedir. Yalnızca, İstihbarat Komisyonunun üye sayısı 12 olarak sabittir (m.38). Bir milletvekili iki veya daha fazla daimî komisyona üye olabilir (m.39).

Komisyonlara üyelik süresi iki yıldır (m.40). Komisyon üyeleri, parlamento grup başkanlarının bildirimine üzerine, her bir parti grubuna mensup milletvekili sayısı ile orantılı olarak Meclis Başkanı tarafından atanır. Her grup başkanı, genel seçimden sonraki ilk toplantı tarihinden itibaren iki gün içinde Meclis Başkanına komisyon üyelerini içeren listeyi iletir; ikinci devre için ise, ilk seçilenlerin görev sürelerinin dolmasından en geç üç gün önce üye listesini Meclis Başkanına sunar. Bu süreler içinde herhangi bir liste sunulmazsa, Meclis Başkanı komisyon üyelerini kendi belirleyerek atayabilir. Grupların üye sayılarında değişiklik olması hâlinde Başkan yeni oranlara göre yeniden atama yapar. Herhangi bir parlamento grubuna mensup olmayan milletvekilleri de Meclis Başkanı tarafından komisyon üyesi olarak atanabilir (m.48). Devlet Konseyi üyeleri komisyon üyesi olmazlar (m.39).

İstihbarat Komisyonu üyeleri, parlamento gruplarına mensup milletvekilleri arasından her bir grup başkanı tarafından önerilen aday listesi için Meclis başkanvekillerine danışarak Meclis Başkanı tarafından atanır. Ayrıca her grup başkanı İstihbarat Komisyonunun doğal üyesidir (m.48).

4.5.3. Komisyon Başkanının Seçimi ve Görevleri

Komisyon başkanı, komisyon üyeleri arasından, geçici Meclis Başkanı'nın seçim usulüne göre Genel Kurulda seçilir. Görev süresi komisyon üyelerinkine aynıdır. Komisyon başkanının istifası Genel Kurulun, Meclisin tatilde olması hâlinde Meclis Başkanının iznine tabidir (m.41).

Komisyon başkanı komisyonu temsil eder, komisyon toplantılarını yönetir, düzeni sağlar ve işleri denetler. Başkan, komisyon kâtip üyelerine danıştıktan sonra gündemi, komisyon toplantısının tarih ve saatini belirler (m.49).

4.5.4. Komisyon Üyelerinin Sorumlulukları

Milletvekilleri, üyesi oldukları komisyonun yetki alanıyla ilgili herhangi bir kazanç getirici faaliyette bulunamazlar (m.40-2).

Komisyon seçilecek veya seçilen milletvekilinin komisyondaki faaliyetlerinin menfaat çatışmasına sebep olmaması gerekir. Etik Soruşturma Danışma Kurulunun görüşü üzerine Meclis Başkanı veya ilgili siyasi partinin grup başkanı, bir milletvekilinin menfaat çatışması nedeniyle tarafsız kalamayacağı kanaatine varırsa o milletvekilini komisyon üyeliğinden geri çeker veya geri çekilmesini talep eder (m.48-2).

4.5.5. Komisyonların Çalışma Yöntemi

Komisyonlarda komisyon üyeleri arasından her parlamento grubu için bir komisyon kâtibi seçilir ve Genel Kurula bildirilir. Komisyon başkanının başkanlık görevlerini yerine getiremediği hâllerde, kendisi tarafından belirlenen bir komisyon kâtibi onun adına hareket eder. Başkanlık makamının boşalması hâlinde, en çok üyeye sahip gruptan başlamak üzere sırasıyla her komisyon kâtibi vekâleten başkanlık görevi yapar. Başkanın, bir toplantının açılmasını ya da işlerin yürütülmesini reddetmesi veya yürütmekten kaçınması veyahut kendisine vekâlet etmesi için bir komisyon kâtibi belirlememesi nedeniyle komisyonun faaliyetlerinde aksaklıklar yaşanması hâlinde komisyon başkanının mensubu olmadığı en büyük gruptan başlamak üzere sırasıyla komisyon kâtip üyeleri başkana vekâlet eder (m. 50).

Komisyonlar yetki alanlarına giren herhangi bir konuda veya kanun tasarı ve tekliflerini incelemek üzere alt komisyonlar kurabilirler (m.57).

Bir komisyon, komisyon başkanının çağrısıyla pazartesi ve salı günü öğleden sonra saat ikide toplanır. Komisyonlar ayda en az iki kez toplanır. Ancak komisyonca bir devlet organının denetimi gerçekleştirilirken veya Meclis Başkanı tarafından gerekli görülen hâllerde bu günler haricinde de toplanabilir. Bununla birlikte Meclis İdare Komisyonu, İstihbarat Komisyonu, Cinsiyet Eşitliği ve Aile Komisyonu, özel komisyonlar ile Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu toplantı sıklığını farklı şekilde belirleyebilir (m.49-2).

Komisyon, üyelerinin dörtte birinin talebi üzerine de toplanır (m.52). Genel Kurulun çalışma saatlerinde komisyonlar toplantı yapamazlar. Ancak Genel Kurulun izniyle veya Meclis Başkanı gerekli görürse Genel Kurulun çalıştığı saatlerde de komisyonlar toplanabilirler. Meclis İdare Komisyonu Genel Kurulun çalıştığı saatlerde çalışabilir (m.56).

Daimî komisyonlar kendi yetki alanlarına giren konularla ilgili kanun teklifi sunabilir. Komisyonun hazırladığı kanun teklifi komisyon başkanı tarafından sunulur (m.51).

Komisyon, üye tam sayısının en az beşte birinin katılımıyla toplanır. Karar alabilmek için en az salt çoğunluğun katılımı ve katılanların oy çokluğu gereklidir (m.54). Komisyon başkanı, toplantının ertesi günü Ulusal Meclis Gazetesi'nde ve internet sitesinde yayımlamak suretiyle yoklama listesini ilan eder (m.49-3).

Milletvekili dışındaki kişiler komisyon başkanının izniyle toplantıya katılabilir. Başkan, düzeni sağlamak için gerekli gördüğünde dinleyicilerden herhangi birinin komisyon toplantısını terk etmesini isteyebilir (m.55).

Komisyonlarda, Genel Sekreterin önerisi ve Meclis Başkanının onayıyla, komisyon başkanı ve üyelerinin yasama ve denetim faaliyetlerine yardımcı olmak amacıyla, her biri kamu görevlisi olan komisyon koordinatörü, koordinatör yardımcıları, uzmanlar ve diğer görevliler bulunur. Bunlar tarafsız bir şekilde çalışırlar. Komisyon koordinatörü sadece gerekli hâllerde atanmakta, komisyonun idari yönden gözetimini koordinatör yardımcıları yerine getirmektedir. Komisyon koordinatörü, komisyon başkanının yönetimi altında işleri yürütür, komisyondaki kamu görevlilerini yönlendirir ve denetler. Koordinatör yardımcıları ise kanun tasarı ve teklifleri, bütçe tasarıları ve dilekçeleri incelemek ve raporlamak; kanun tasarı ve teklifleri ile devlet idaresinin teftişi ve soruşturulması dâhil olmak üzere komisyondaki işlere ilişkin materyalleri toplamak, inceleme ve araştırma yapmak ve komisyon üyelerine sunmak; komisyondaki görüşmeler sırasında üyelere bilgi ve belge sağlamak; komisyonun yönetimi ve işleyişinde komisyon başkanına yardımcı olmak şeklinde görev ve sorumluluklara sahiptir (UMGSK, m.8,9).⁵⁴ Komisyon koordinatör yardımcıları komisyon toplantısında ve ayrıca Genel Kurulun kararı veya Meclis Başkanının izniyle Genel Kurulda konuşabilirler (UMEK, m.42).

Komisyonlar dışarıdan en fazla üç uzmanı, önemli veya uzmanlık bilgisi gerektiren konuların incelenmesi amacıyla komisyonda görevlendirme kararı alabilir. Bu görevlendirme kararı Meclis Başkanının onayına bağlıdır; Başkan bütçe durumu vb. koşulları göz önüne alarak uzman sayısı ve çalışma sürelerini yeniden düzenleyebilir (m.43).

Komisyonlar görüşmekte oldukları bir gündem maddesi (özellikle kanun önerileri) üzerinde ciddi görüş ayrılığına düşerlerse, görüş ayrılıklarını uzlaştırmak amacıyla, üye tam sayısının üçte birinin talebi üzerine bir Gündem Koordinasyon Kurulu kurabilirler. Gündem Koordinasyon Kurulu, biri başkan olmak üzere altı üyeden oluşur. Kurulun başkanı, komisyon başkanı tarafından Mecliste en çok üyeye sahip parlamento grubundan seçilir. Kurulun çalışma süresi kurulduğu günden itibaren 90 gündür. Kurul üye tam sayısının en az üçte ikisi ile karar alır; alınan karar öneri ma-

⁵⁴ Korean Law Information Center; [National Assembly Secretariat Act](#)

hiyetindedir ve derhâl komisyona bildirilir. Kurul önerisi, komisyonda 30 gün içinde oylanır. Kurul uzlaşamazsa durum komisyona bildirilir. Bu durumda komisyon başkanı ilgili gündem maddesini alt komisyona havale eder (m.57-2).

Bir komisyon kendisine havale edilen kanun tasarı ve teklifi ile ilgili görüş alışverişinde bulunmak amacıyla başka bir komisyonla ortak toplantı yapabilir. Bu talep komisyon başkanınca ilgili komisyonun başkanına yazılı olarak iletilir. Bu toplantıda oylama yapılmaz (m.63).

Bütçe ve fonlar, fonlara yönelik önemli ölçekte tedbirler içeren ya da Planlama ve Bütçe Bakanlığının görev alanına giren kanun tasarı ve tekliflerini görüşecek esas komisyon, Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonundan önceden görüş almak zorundadır. İstenen görüş en fazla 20 gün içinde bildirilmek zorundadır. Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu Başkanı talep ederse bu süre uzatılabilir. Planlama ve Bütçe Bakanlığının görev alanına giren mali konulara ilişkin kanun tasarısı ve tekliflerinin incelenmesi sırasında Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu Başkanı talepte bulunduğu takdirde, esas komisyon Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu ile ortak toplantı yapar (m.83-2).

Komisyon başkanı, komisyon kâtip üyelerine danıştıktan sonra, havale edilen kanun tasarı ve tekliflerinin ön duyurusunu bunların amacını, temel özelliklerini vb. Meclis Bülteninde veya Meclisin resmî internet sitesinde yayımlamak suretiyle yapar. Ancak acil hâllerde veya kanun tasarı ve teklifinin niteliği veya diğer nedenlerden dolayı önceden duyurunun gerekli görülmediği veya yapılmasının zor olduğu durumlarda ön duyuru yapılmayabilir. Özel bir nedenin varlığı hariç, ön duyuru süresi 10 günden az olamaz (m.82-2).

Komisyonun sunulan her türlü rapor, belge vb. evrak komisyon başkanı tarafından türü ve niteliği dikkate alınarak ayrı ayrı muhafaza edilir. Komisyonun her üyesi komisyondaki belgeleri inceleyebilir veya gizli olmayan belgelerin bir kopyasını alabilir. Komisyon üyesi dışındaki milletvekilleri, komisyon başkanının izniyle belgeleri inceleyebilir veya bir kopyasını alabilirler (m.70).

Başkanın gerekli görmesi ya da komisyonun karar alması hâlinde, komisyon tarafından gerçekleştirilen oturumların süreci ve sonucu ya da komisyonun muhafazası altındaki belgeler yayımlanabilir; milletvekillere dağıtılabilir ve kamuoyuna duyurulabilir. Gizli belgelerin güvenliği ve kontrolüyle ilgili hususlar, Meclis Başkanı tarafından Meclis İdare Komisyonunun onayıyla belirlenir (m.70).

Bir alt komisyon incelemesini tamamladığında alt komisyon başkanı, inceleme süreci ve sonucu hakkında ihtisas komisyonuna sunulmak üzere bir rapor hazırlar; toplantı tutanakları⁵⁵ veya bunların özeti alt komisyon raporuna eklenir (m.68).

4.5.6. Üst Düzey Kamu Görevlilerinin Atanmasında Komisyonların Yetkisi

Ulusal Meclis Kanunu'nun 46'ncı maddesinde sayılan ve Kamu Görevlilerini Dinleme Özel Komisyonunca hakkında görüşme yapılacak olanların dışında kalan bazı üst düzey kamu görevlilerinin atanmasından önce, ilgili daimî komisyon, bu kişileri dinlemek üzere bir toplantı gerçekleştirebilir. Eğer daimî komisyon henüz oluşmamışsa, bu oturum Meclis Başkanı tarafından grup başkanlarıyla istişare edilerek oluşturulacak özel bir komisyon tarafından yapılır. "Dinleme toplantıları" aşağıda sayılan üst düzey kamu görevlerine aday olanlar ile ilgili olarak yapılır (m.65-2):

Anayasa Mahkemesi üyeliği, Ulusal Seçim Komisyonu üyeliği, Devlet Konseyi üyeliği, Kore Telekomünikasyon Kurumu Başkanlığı, Ulusal İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Rekabet Kurumu Başkanlığı, Mali Hizmetler Kurumu Başkanlığı, Kore Ulusal İnsan Hakları Kurulu Başkanlığı, Üst Düzey Kamu Görevlileri İçin Yolsuzluk Soruşturma Ofisi Başkanlığı, Ulusal Vergi Hizmeti Müdürlüğü, Yüksek Savcılar Kurulu Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Genelkurmay Başkanlığı, Kore Merkez Bankası Başkanlığı, Özel Müfettiş, Kore Radyo ve Televizyon Kurumu Başkanlığı.

⁵⁵ Komisyon toplantı tutanakları stenografi tarafından kaydedilir. Tutanakta şu hususlar yer alır (m.69):

1. Toplantının açılış, ara verme ve ertelenme tarih ve saati;
2. Gündem;
3. Komisyon üyelerinin sayısı ve isimleri;
4. Komisyon üyesi olmayan milletvekillerinin isimleri;
5. Devlet Konseyi üyelerinin, hükümet delegelerinin, tanıkların, bilirkişilerin, toplantıya katılan diğer ilgililerin isimleri;
6. İncelenen kanun tasarılarının/tekliflerinin başlıkları veya içerikleri;
7. Görüşme tutanakları (stenografi ile kayıt altına alınan);
8. Oy kullanan üye sayısı;
9. Komisyon raporu;
10. Komisyon veya komisyon başkanı tarafından gerekli görülen diğer konular.

Komisyon tutanakları başkan veya başkan adına komisyon kâtibi tarafından imzalanır ve mühürlenir.

Alt komisyon görüşmeleri de tutanak altına alınır ve komisyon toplantıları için geçerli hususlar aynen uygulanır.

4.5.7. Özel Komisyonlar

Genel Kurul, birden fazla daimî komisyonun görev alanına giren veya ayrı bir komisyon tarafından münhasıran görüşülmesi gereken konuların incelenmesi için özel komisyon kurulmasına karar verebilir.⁵⁶

Özel komisyon kurulurken görev süresi belirlenir; bu süre Genel Kurulda alınacak bir kararla uzatılabilir. Görevi sırasında en az üç ay toplanmayan özel komisyonun faaliyetleri Genel Kurul kararıyla sonlandırılabilir. Komisyon görev süresinin uzatılmasını gerekli görüyorsa, faaliyetleri ile süre uzatma nedenleri hakkındaki ara raporunu Meclis İdare Komisyonuna görev süresinin sona ermesinden en az 15 gün önce sunmalıdır. Özel komisyon, faaliyetlerinin sona ermesinden itibaren 15 gün içinde faaliyet sonuçlarına ilişkin raporunu tamamlayarak Meclis İdare Komisyonuna sunar. Meclis İdare Komisyonu, raporun incelenmesini müteakiben Ulusal Meclis Bülteni ve Meclisin resmî internet sitesinde yayımlayarak inceleme sonuçlarını kamuya açıklar (m.44).

Özel komisyonlara üye seçimi, daimî komisyonlara üye seçimi hakkındaki hükümlere göre daimî komisyon üyeleri arasından Meclis Başkanı tarafından, özel komisyonun kurulmasına ilişkin kararın Genel Kurulda alınmasından sonraki beş gün içinde yapılır (m.48). Her özel komisyona komisyon üyeleri arasından bir başkan seçilir ve ismi Genel Kurula bildirilir. En kıdemli üye, komisyon başkanı seçilinceye kadar başkanlığa vekâlet eder (m.47).

Özel komisyonların geçici oluşuna istisna teşkil eden üç özel komisyon bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, “özel daimî komisyon” olarak adlandırılan Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonudur. Komisyon her yıl seçilen yeni üyelerle yıl boyu çalışmaktadır.⁵⁷ Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu, 1999 yılına kadar, Ulusal Mecliste bir sonraki yılın bütçe tasarısının karara bağlanması ve bir önceki yılın kesin hesabının onanması konularının görüşülmesi sırasında oluşturulan geçici bir komisyondur. Bütçe tasarısı Ulusal Mecliste onaylanınca komisyonun varlığı sona eriyor, ertesi yıl yeni bütçe tasarısı gelince yeniden kuruluyordu. Ancak 2000 yılında Ulusal Meclis Kanunu’nda yapılan değişiklikle bu Komisyonun, geçici bir

⁵⁶ National Assembly Secretariat, [Booklet of the 21st National Assembly \(English\)](#), s. 12, 25 Mayıs 2023

⁵⁷ The National Assembly of The Republic of Korea, [About Committees; Special Committee Budget and Accounts, About Committee](#) (Google translate çevirisiyle)

komisyon olarak değil özel daimî komisyon statüsünde faaliyetlerine devam etmesi hükmüne bağlanmıştır.⁵⁸

Diğer iki istisnai özel komisyon ise, Etik Özel Komisyonu ve Kamu Görevlilerini Dinleme Özel Komisyonudur. Bunlar Genel Kurul tarafından Ulusal Meclis Kanunu'nda belirtilen hususi görevleri yerine getirmek üzere belli bir süre için oluşturulmakta, görev süreleri bitince varlıkları sona ermektedir. Görevleri ile ilgili konular Meclis gündemine geldiğinde yeni üyeler seçilerek yeniden kurulmaktadırlar. Örneğin, 2023 yılında, iki adayın Yüksek Mahkemeye hâkim olarak atanması konusunda "Yüksek Mahkeme Hâkimlerinin Atanmasına İlişkin Dinleme Özel Komisyonu" kurulmuş; yaklaşık bir ay çalıştıktan sonra görevini tamamlamış ve dağılmıştır.⁵⁹

a. Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu: Komisyonun temel görevi, bütçe tasarısını, fonların işletilmesi hakkında kanun ve kesin hesap kanununu görüşmektir. Komisyonun üye sayısı 50'dir. Üye seçimi, grup başkanlarının talebi üzerine ve grupların üye sayısı oranlarına göre Meclis Başkanı tarafından yapılır. Üyelerin görev süresi bir yıldır. Komisyon üyeliğinde boşalma olması hâlinde, boşalan üyeliğe seçilen milletvekili, yerine seçildiği milletvekilinin görev süresini tamamlar. Komisyonun başkanı, Komisyon üyeleri arasından Genel Kurulda seçilir (m.45).

b. Etik Özel Komisyonu: Milletvekillerinin milletvekilliği vasfını yitirip yitirmediği ve disiplin ile ilgili konuları incelemek için kurulmaktadır. Komisyonun kuruluşunda Ulusal Meclis Kanunu'nun özel komisyonlara ilişkin hükümleri uygulanır (m.46). Etik Özel Komisyonu bir milletvekili hakkında disiplin işlemi başlatmadan önce Etik Soruşturma Danışma Kurulunun⁶⁰ görüşünü alır. Bu Kurul belli meslek gruplarından seçilen kişilerden oluşmakta ve Komisyona tavsiye niteliğinde görüş sunmaktadır.

⁵⁸ Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.51

⁵⁹ Standing Committee and Special Committee, [Special Committee on Personnel Hearing on the Appointment of Supreme Court Justices \(Kwon Young-joon and Seo Kyung-hwan\)](#)

⁶⁰ Etik Soruşturma Danışma Kurulu aşağıdaki çalışmaları yürütür:

- Milletvekillerinin başka görev yapmaları ve kâr getiren işlerle uğraşmaları konularında Meclis Başkanına danışmanlık;
- Etik Özel Komisyonuna milletvekilleri hakkındaki disiplin cezalarına ilişkin danışmanlık;
- Milletvekillerinin çıkar çatışmalarının önlenmesine ilişkin hususlar.

Etik Soruşturma Danışma Kurulu, biri başkan olmak üzere sekiz danışmandan oluşur. Danışmanlar, her parlamento grubunun önerisi üzerine Meclis Başkanı tarafından görevlendirilir. Bir danışmanın görev süresi iki yıldır. Milletvekilleri danışman olarak seçilemez. Her bir parlamento grubu tarafından önerilen danışmanların sayısı, grubun üye sayısı ile orantılı olmalıdır. Etik Soruşturma Danışma Kurulunun başkanı, danışmanlar arasından seçilir ve başkan seçilinceye kadar danışmanların en kıdemli olanı başkan adına hareket eder (m.46-2).

Etik Özel Komisyonunun oluşturulması ve işletilmesi için Ulusal Meclis Kanunu'nda belirtilenlerin dışındaki kurallar, Etik Özel Komisyonunun İşleyişine İlişkin Kurallar⁶¹ başlıklı yönetmelikte belirlenmiştir (m.46).

c. Kamu Görevlilerini Dinleme Özel Komisyonu: Atanmaları Ulusal Meclisin onayını gerektiren Yüksek Mahkeme Başkanı, Anayasa Mahkemesi Başkanı, Başbakan, Denetim ve Teftiş Kurulu Başkanı, Yüksek Mahkeme hâkimleri, Anayasa Mahkemesi hâkimleri ve Ulusal Seçim Komisyonu üyelerinin atanmasına ilişkin onay kanunu tasarılarını incelemek üzere Meclis Başkanı tarafından parlamento grup başkanlarına danışılarak Kamu Görevlilerini Dinleme Özel Komisyonu kurulur. Aynı şekilde Devlet Başkanı tarafından Başbakan adayları hakkında bir oturum talep edilmesi hâlinde de Meclis Başkanınca söz konusu özel komisyon oluşturulur (m.46-3).

Komisyonun kuruluşu ve ne şekilde çalışacağı gibi detaylar Kamu Görevlilerini Dinleme Kanunu'nda belirlenmiştir. Komisyon 13 üyeden oluşur. Üyeler, her parlamento grubunun sandalye sayısı oranına göre, grupların önerceği milletvekilleri arasından Meclis Başkanı tarafından atanır. Komisyonun görevi, dinlediği kişi veya kişiler hakkındaki kanun tasarısına dair raporunu sunduktan ve bu tasarı Genel Kurulda görüşüldükten sonra bitmektedir.⁶²

4.5.8. Alt Komisyonlar

Komisyonlar, kanun tasarı ve tekliflerini incelemek üzere veya yetki alanlarına giren diğer konularda alt komisyonlar kurabilirler. Her alt komisyona, komisyon tarafından alt komisyon üyeleri arasından bir başkan seçilir ve Genel Kurula bildirilir. Alt komisyon başkanının yokluğunda, alt komisyon başkanının alt komisyon üyeleri arasından belirlediği üye ona vekâlet eder (m.57).

Alt komisyonun faaliyetleri, sadece komisyon kararında belirlenen kapsamla sınırlıdır. Alt komisyonların toplantıları, aksi kararlaştırılmadıkça halka açık yapılıdır. Kanun tasarı ve tekliflerini incelemekle görevli alt komisyonlar bir ayda en az üç kez toplanır. Meclis İdare Komisyonu, İstihbarat Komisyonu veya Cinsiyet Eşitliği ve Aile Komisyonu tarafından kanun tasarı ve tekliflerini incelemek üzere kurulan alt komisyonlar, alt komisyon başkanının kararıyla toplantı sıklığını farklı şekilde belirleyebilir (m.57).

⁶¹ İlgili Yönetmelik için bkz. Kore Mevzuat Bilgi Sistemi, [Etik Özel Komisyonunun İşleyişine İlişkin Kurallar](#) (Google translate çevirisiyle)

⁶² Korean Law Information Center; [Personnel Hearing Act](#)

Alt komisyonlar hükûmet ve idari organlardan inceledikleri konuyla ilgili her türlü materyali talep edebilir; uzman, tanık ve ilgili diğer kişileri çağırıp dinleyebilir. Kanunda aksi belirtilmedikçe veya alt komisyonun yapısına aykırı olmadıkça komisyonlara ilişkin hükümler alt komisyonlar için de geçerlidir (m.57).

4.6. Parlamento Grupları

Parlamento grupları [veya müzakere grupları (*negotiating parties*)], Genel Kurul ve komisyon çalışmalarında Ulusal Meclis Kanunu ile diğer yasal ve yönetsel düzenlemelerde kendilerine özel haklar tanınan gruplardır. Mecliste en az 20 üyesi olan her siyasi parti bir parlamento grubu oluşturur. Üye sayısı 20'den az olan siyasi partiler ve/veya bağımsızlar, asgari 20 kişi olmak kaydıyla bir araya gelerek bir parlamento grubu oluşturabilirler (m.33).

Burada amaç, belirli bir siyasi partiye veya parlamento grubuna mensup milletvekillerinin görüşlerini önceden birbirleriyle uyumlu hâle getirerek, koordine ederek ve siyasi partiler arasındaki müzakereler için kolaylaştırıcı bir mekanizma oluşturarak Meclisi sorunsuz bir şekilde çalıştırmaktır.

Her parlamento grubunun bir başkanı (*floor leader*) bulunur. Bu milletvekili, bir siyasi partinin genel başkanı veya sözcüsünden farklı olarak, Meclisteki parlamento grubunun temsilcisidir. Parlamento gruplarının başkanları, Meclis İdare Komisyonu ve İstihbarat Komisyonunun doğal üyesidir.⁶³

Her parlamento grubuna, grup milletvekillerine yasama faaliyetlerinde yardımcı olmak üzere politika araştırmacıları atanır. Politika araştırmacıları, grup başkanının önerisine göre Başkan tarafından atanır veya görevden alınır. Sayıları, nitelikleri, atanma ve görevden alınma usulleri ve benzeri hususlar yönetmelikle düzenlenir (m.34). Politika araştırmacılarının sayısı en fazla 77'dir. Bunların dağılımı yapılırken grupların milletvekili sayısı oranları dikkate alınır. Politika araştırmacılarının, ikinci derece ve üstü Ulusal Meclis uzmanı veya en az üç yıllık doçent ya da beş yıllık deneyime sahip avukat olmak gibi koşulları sağlamaları ve görevlerini yerine getirmek için gerekli uzmanlık bilgisine sahip bulunmaları gerekmektedir. Parlamento grubunun dağılması veya birleşmesi hâlinde politika araştırmacılarının görevi otomatik olarak sona erer.⁶⁴

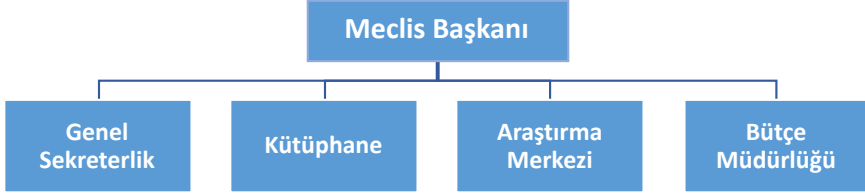
⁶³ The National Assembly of the Republic of Korea, [Parliamentary Groups](#)

⁶⁴ National Law Information Center, [Rules on the Appointment of Policy Research Committee Members of Negotiating Groups, etc.](#) (Google Translate çevirisiyle)

4.7. İdari Birimler

Güney Kore Ulusal Meclisi idari teşkilatı, Meclis Başkanlığına bağlı Genel Sekreterlik, Kütüphane, Araştırma Merkezi ve Bütçe Müdürlüğünden oluşur.

Şekil 2: Ulusal Meclis İdari Teşkilatı Şeması

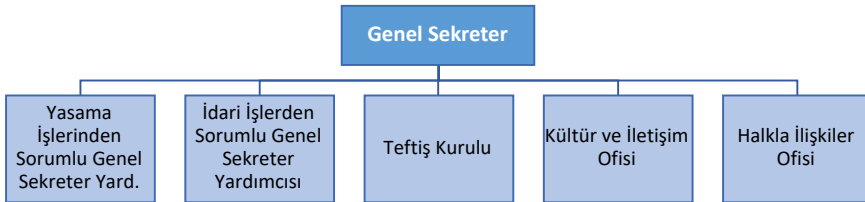
Kaynak: The National Assembly of the Republic of Korea, [Organization Chart](#)

4.7.1. Ulusal Meclis Genel Sekreterliği

Genel Sekreterlik; bir Genel Sekreter, iki Genel Sekreter Yardımcısı ve diğer idari görevlilerden oluşur. Genel Sekreter, siyasi parti gruplarına danışmak suretiyle Meclis Başkanı tarafından Genel Kurulun onayı ile atanır ve görevden alınır. Genel Sekreter, Başkanın gözetiminde, Meclisin işlerini denetler ve emrindeki görevlileri sevk ve idare eder (m.21).

Genel Sekretere yardımcı olmak üzere, ona bağlı, komisyon ve Genel Kurul çalışmaları ile diğer yasama faaliyetlerini desteklemekten sorumlu bir Yasama İşlerinden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı ile planlama, bütçeleme, insan kaynakları, parlamentolar arası ilişkiler, eğitim ve genel hizmetler gibi idari işlerin yönetiminden sorumlu bir İdari İşlerden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı bulunmaktadır. Ayrıca Teftiş Kurulu, Kültür ve İletişim Müdürlüğü ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü diğer bağlı birimlerdir.⁶⁵

Şekil 3: Genel Sekretere Bağlı Birimler

Kaynak: National Assembly Secretariat, [Organization](#)

⁶⁵ The National Assembly of The Republic of Korea, [Support Organizations](#)

Genel Sekreterlik, Meclisin kanun yapma, denetim, bütçe ve kesin hesap gibi faaliyetlerine destek olmak ve idari işleri yürütmekle görevlidir (m.21). Genel Sekreterliğin görevleri arasında, milletvekilleri için kanun teklifi hazırlamak; kanun tasarı ve tekliflerini tarafsız olarak gözden geçirmek; bütçe ve kesin hesabı analiz etmek; devlet kurumlarının teftiş ve denetimi ile kamu görevlilerinin dinlenmesi toplantılarını planlamak ve yürütmek, raporların hazırlanması ve gerekli dokümanların toplanmasını sağlamak; Genel Kurul ve komisyonların sorunsuz çalışmasına yardımcı olmak; tasarı ve tekliflerin verilışinden onay için sunulmasına kadar tüm süreçlerde sistematik destek sağlamak; Meclis Başkanından komisyon delegasyonlarına kadar her düzeyde, parlamenter diplomasinin icrası süreçlerine kapsamlı destek sağlamak; insan ve malzeme kaynaklarını etkili kullanmak; tesis ve ekipmanları etkili bir şekilde yöneterek ve yerleşkede düzeni koruyarak güvenli bir çalışma ortamı oluşturmak ve benzeri işler bulunmaktadır.⁶⁶

Bunun yanında, yasama faaliyetlerinin internet ve mobil cihazlar yoluyla canlı yayınlanması, milletvekillerinin yasama faaliyetlerinin kayda alınması, canlı seminer veya stüdyo ortamında kamuoyuyla gerçek zamanlı olarak iletişim sağlanması ve Ulusal Meclisin önemli gündem maddeleri ve güncel konularının sosyal medya aracılığıyla tanıtılması şeklinde yasama aktivitelerine destek sağlanması da Genel Sekreterliğin görevleri arasındadır.

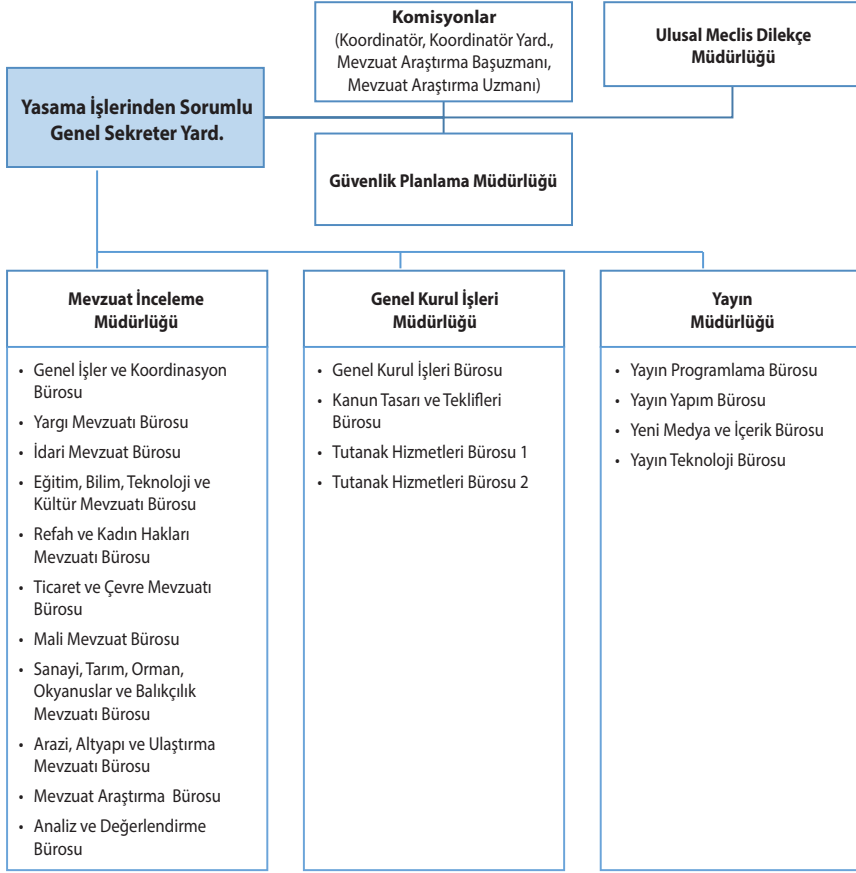
Genel Sekreterliğe verilen diğer sorumluluklar, halkın sesini duyurabilmesi için çeşitli kanallar açmak ve bilgi edinme hakkının etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamak, halkın doğrudan katılımını sağlayan etkinlikler yürütmek, Ulusal Meclisin imajını güçlendirmek için tiyatro gibi kültürel programlar yapmak, müze ve sergiler yoluyla kaliteli ziyaretçi programları düzenlemek suretiyle Ulusal Meclis çalışmalarının şeffaf bir şekilde yürütülmesini sağlamaktır.⁶⁷

Genel Sekreterlik, talep üzerine Meclisin yasama, denetim, bütçe ve kesin hesap gibi faaliyetleri için gerekli materyalleri, milletvekillerine veya komisyonlara sağlar. Bunun için, Genel Sekreterin Meclis Başkanının izniyle hükümet ve idari kurumlardan belge talep edebilme, kendisi veya görevlendireceği Genel Sekreterlik çalışanı aracılığıyla komisyonlara rapor sunma veya açıklama yapma yetkisi bulunmaktadır (m.21).

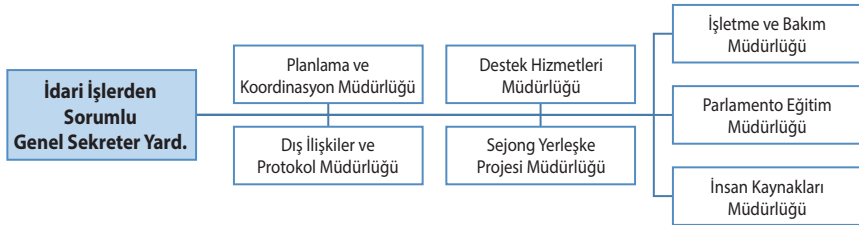
⁶⁶ National Assembly Secretariat, [Roles & Responsibilities](#); National Assembly Secretariat, [Overview](#). Daha ayrıntılı bilgi için bkz. Korean Law Information Center, [National Assembly Secretariat Act](#)

⁶⁷ National Assembly Secretariat, [Roles & Responsibilities](#)

Şekil 4: Yasama İşlerinden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısına Bağlı Birimler

Şekil 5: İdari İşlerden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısına Bağlı Birimler

Kaynak: National Assembly Secretariat, [Organization](#)

4.7.2. Ulusal Meclis Kütüphanesi

Ulusal Meclis Kütüphanesi, genel olarak Ulusal Meclis Kanunu'nun 22'nci maddesinde ve detaylı olarak Ulusal Meclis Kütüphanesi Kanunu'nda düzenlenmiştir.⁶⁸

1987 yılında kurulan Ulusal Meclis Kütüphanesi, beş katlı bir binada olup 7,7 milyondan fazla kitap, yerli ve yabancı süreli yayın, akademik tez, gazete ve multimedya kaynaklarından oluşan bir koleksiyona sahiptir.⁶⁹

Görsel 6: Ulusal Meclis Kütüphanesi

Kaynak: The National Assembly of The Republic of Korea, [Assembly Premises](#); National Assembly Secretariat, [Booklet of the 21st National Assembly \(English\)](#).

Ulusal Meclis Kütüphanesi, dünya genelinden bilgi ve enformasyon toplayarak Meclise ve halkın kullanımına sunmaktadır. Parlamentonun faaliyetlerine yardımcı olmak için gündemdeki konular hakkında gerekli bilgileri kapsamlı bir şekilde toplayan, yöneten ve sağlayan bir kurum olarak hizmet vermekte ve materyallere geç saatlerde ve hafta sonlarında bile erişim imkânı sağlamaktadır. Ayrıca dijital kütüphane ile tezler ve akademik dergiler de dâhil olmak üzere bol miktarda dijital kaynağa erişim sağlanmaktadır.⁷⁰

Kütüphane, Meclis Başkanı tarafından atanan Başkütüphaneci tarafından yönetilmektedir. Başkan, Başkütüphaneciyi atama ve görevden alma işlemini Meclis İdare Komisyonunun onayı ile yapmaktadır. Diğer görevliler Başkütüphaneci tarafından atanır.⁷¹

⁶⁸ Bkz. Korean Law Information Center, [National Assembly Library Act](#)

⁶⁹ National Assembly Secretariat, [Booklet of the 21st National Assembly \(English\)](#), s.29, 25 Mayıs 2023

⁷⁰ National Assembly Secretariat, [Booklet of the 21st National Assembly \(English\)](#), s.24, 25 Mayıs 2023

⁷¹ Korean Law Information Center, [National Assembly Library Act](#)

Ağırlıklı olarak beşerî ve sosyal bilimler alanlarında kaynaklar bulunan Kütüphanede, parlamento materyalleri, yabancı ülkelerin yayınları ile BM ve AB dâhil olmak üzere birçok uluslararası kuruluşun materyal ve yayınları bulunmaktadır.⁷²

Meclis Kütüphanesinin başkent Seul dışında Busan şehrinde bir şubesi bulunmaktadır.⁷³

4.7.3. Ulusal Meclis Araştırma Merkezi

Ulusal Meclis Araştırma Merkezi (UMAM), 25 Mart 2007 tarihinde Ulusal Meclis Kanunu'nun 22-3'üncü maddesi ve Ulusal Meclis Araştırma Merkezi Kanunu uyarınca kurulmuştur. Ulusal Meclisin araştırma kurumu olarak, mevzuat ve politika konusunda araştırma ve analiz yaparak milletvekillerinin yasama faaliyetlerini desteklemektedir. Merkez, çalışmalarını tarafsız ve profesyonel olarak yürütür.⁷⁴

UMAM Kanunu m.3'e göre Merkezin görevleri şunlardır:

- Komisyonlar veya milletvekilleri tarafından talep edilen konuları araştırmak, analiz etmek ve raporlamak;
- Yasama ve siyaset ile ilgili araştırma ve çalışmalar yapmak ve bunlarla ilgili bilgi sağlamak;
- Yasama ve siyaset ile ilgili materyalleri toplamak, yönetmek ve dağıtmak;
- Milletvekillerinin araştırma gruplarına bilgi sağlamak;
- Yabancı ülkelerdeki yasama trendlerini analiz etmek ve bu konuda bilgi sağlamak.⁷⁵

Araştırma Merkezi Müdürü, Meclis Başkanı tarafından Meclis İdare Komisyonunun onayı ile atanır ve görevden alınır (UMEK, m.22-3).

⁷² National Assembly Library, [About](#)

⁷³ Bkz. National Assembly Busan Library, [About](#)

⁷⁴ National Assembly Research Service, [About Us](#)

⁷⁵ Korean Law Information Center, [National Assembly Research Service Act](#)

Görsel 7: Ulusal Meclis Araştırma Merkezi

Kaynak: National Assembly Research Service (NARS), [Who We Are](#)

Araştırma Merkezi, Meclis Kütüphanesi binasında yer almakta olup üç araştırma ofisi, bir planlama ve yönetim ofisi, iki müşavir, iki idari büro ve 12 gruptan oluşur. Toplam 126 personele sahiptir.

Şekil 6: Araştırma Merkezinin Bölümleri

Planlama ve Yönetim Ofisi	Siyaset ve Kamu Yönetimi Araştırma Ofisi	Ekonomi ve Endüstri Araştırma Ofisi	Toplum ve Kültür Araştırma Ofisi
- Genel İşler Bürosu - Planlama ve İş Birliği Bürosu	- Siyaset ve Parlamenter İşler Grubu - Mevzuat ve Yargı Grubu - Dış İlişkiler ve Ulusal Güvenlik Grubu - Kamu Yönetimi Grubu	- Finans ve Adil Ticaret Grubu - Kamu Maliyesi ve Ekonomi Grubu - Endüstri, Kaynaklar, Tarım ve Balıkçılık Grubu - Arazi, Ulaştırma ve Denizcilik İşleri Grubu	- Çevre ve Çalışma Grubu - Eğitim ve Kültür Grubu - Bilim, Medya ve Telekomünikasyon Grubu - Sağlık, Refah ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Grubu

Kaynak: National Assembly Research Service, [Organization Chart](#)

Araştırma Merkezine araştırma talepleri internet sitesi üzerinden veya telefon ya da faksla iletilir. Planlama ve Yönetim Ofisi talep formunu kaydeder ve sınıflandırır. İşin verildiği araştırma ofisi veya grup, talep ile ilgili araştırma ve analiz yapar. Milletvekillerine/komisyonlara çevrim içi, yüz yüze ziyaret ve diğer yollarla araştırma çıktıları sunulur. Ayrıca ihtiyaçları karşılamak ve hizmetleri iyileştirmek için memnuniyet anketi düzenlenir.⁷⁶

⁷⁶ National Assembly Research Service, [What We Do \(Legislative Research Services\)](#)

5. YASAMA SÜRECİ

5.1. Olağan ve Olağanüstü/Özel Toplantı

5.1.1. Olağan Toplantı

Ulusal Meclis, dört yılda bir yapılan genel seçimler arasında, “toplantı” (*session*) olarak adlandırılan belirli bir süre için toplanır.⁷⁷ Bu toplantılar olağan veya olağanüstü/özel olarak gerçekleştirilir. Olağan toplantı her yıl eylül ayının ilk günü veya o gün resmî tatile denk geliyorsa takip eden gün başlar. Bir olağan toplantı süresi en çok 100 gündür (Any. m.47/2, UMEK. m.4).

Meclis Başkanı, parlamento grup başkanlarıyla görüştüktan sonra Meclisin yıl içindeki genel işleyişiyle ilgili (hükûmetin denetimi de dâhil) temel programını en geç 31 Aralık’a kadar belirler. Mayıs ayında yapılan genel seçimden sonra toplanan Meclisin ise o yıla ait çalışma programı en geç 30 Haziran’a kadar belirlenir (m.5-2/1).⁷⁸

Tablo 2: Ulusal Meclis Olağan Toplantı Dönemi

Olağan Toplantı	
Açılış Tarihi	1 Eylül
Süre	En fazla 100 gün
Yapılan İşler	- Gelecek mali yılın bütçesini onaylamak - Yasama faaliyetleri ve diğer işler - Devlet idaresinin yıllık denetimi

Kaynak: The National Assembly of The Republic of Korea, [Sessions](#)

5.1.2. Olağanüstü/Özel Toplantı

Olağanüstü veya özel toplantı olarak nitelendirilen toplantı dönemi, Devlet Başkanı veya Meclis üye tam sayısının en az dörtte birinin talebi üzerine gerçekleştirilir. Bu toplantı dönemi en fazla 30 gün sürer. Devlet Başkanı, Meclisin olağanüstü toplanmasını talep ederse, toplantı döneminin süresini ve talebinin gerekçelerini belirtmelidir (Any. m.47/1,3).

⁷⁷ The National Assembly of The Republic of Korea, [Sessions](#)

⁷⁸ Genel seçimler, milletvekillerinin görev süresinin dolmasından önceki 50. günü takip eden ilk çarşamba yapılır. Bkz. National Election Commission of The Republic of Korea, [Election Day and Election Period](#). 1996 yılından bu yana tüm seçimler nisan ayında gerçekleşmiştir. Bkz. IPU Parline (Inter-Parliamentary Union Global data on national parliaments), [Republic of Korea](#)

Özel toplantılar, hükûmetin önemli güncel konulara ilişkin açıklamalarını dinleme ve çözüm yollarını görüşme, kanun önerileri ve diğer gündem maddeleri üzerinde çalışma ve hükûmetin soruşturulması taleplerine istinaden gerçekleştirilir.⁷⁹

Özel toplantı talebinde bulunulduğunda Meclis Başkanı, bunu Meclisin toplanmasından üç gün önce kamuoyuna duyurur. Ancak iç veya dış tehlikelerin ortaya çıkması, afetler veya ağır mali ve ekonomik krizler olması, savaş durumu, ulusal refahı etkileyecek ölçüde şiddet eylemleri/yakın savaş tehlikesi, felaket veya bunlara eş değer ulusal olağanüstü hâlin mevcudiyeti durumunda Meclis Başkanı Meclisi toplantıya çağıracağını, toplantıdan bir gün önce ilan edebilir (m.5/1-2).

İlk özel toplantı, genel seçimi takiben milletvekillerinin görev süresinin başlamasından sonraki yedinci gün yapılır (m.5/3). Kanuna göre olağanüstü/özel toplantılar şubat, mart, nisan, mayıs ayı ile 1 Haziran ve 16 Ağustos tarihleri arasında gerçekleştirilir (m.5-2).

Tablo 3: Ulusal Meclis Olağanüstü/Özel Toplantı Dönemi

Olağanüstü/Özel Toplantı	
Açılış Tarihi	Devlet Başkanı veya Meclis üye tam sayısının en az dörtte birinin talebi
Süre	En fazla 30 gün
Yapılan İşler	- Hükûmetin önemli güncel konulara ilişkin açıklamalarını dinlemek ve çözüm yollarını tartışmak - Yasama faaliyetleri ve diğer işler

Kaynak: The National Assembly of The Republic of Korea, [Sessions](#)

5.1.3. Hükûmet Programının Sunumu

Hükûmet, zorunlu hâller dışında, her yıl en geç ocak ayının sonuna kadar Ulusal Meclise, ilgili yıl içinde sunulması planlanan kanun tasarılarına ilişkin bildirimde bulunur. Bu planda değişiklik olması hâlinde hükûmet, her üç aylık dönemde önemli hususları Ulusal Meclise bildirir (m.5-3)

⁷⁹ The National Assembly of The Republic of Korea, [Sessions](#); Booklet of the 21st National Assembly, [Activities](#)

5.1.4. Birleşim ve Tatil

Toplantı dönemi içinde Ulusal Meclisin hangi günler çalışacağı ve gerekirse çalışmaların uzatılması Genel Kurulda yapılan oylama ile kararlaştırılır. Yine Genel Kurul kararıyla Meclis, belli bir süre için tatile girebilir. Devlet Başkanının istemi, Meclis Başkanının acil bir gereklilik olduğunu belirtmesi veya üye tam sayısının dörtte biri tarafından talep edilmesi hâlinde Meclis tatil sırasında toplanabilir (m.7,8).

5.2. Kanun Önerileri ve Havalesi

5.2.1. Kanun Önerme

Kanun önerileri, milletvekilleri (kanun teklifi), daimî komisyonlar veya hükûmet (kanun tasarısı) tarafından sunulabilir (Any. m.52).⁸⁰

Herhangi bir milletvekili, en az 10 milletvekilinin imza desteğiyle bir kanun teklifi önerebilir. Teklif, ekinde teklifin gerekçesi ve teklife destek olan milletvekillerinin imzalarıyla birlikte Meclis Başkanına sunulur (m.79).

Bir kanun teklifi, teklifi veren ile diğer imzacılar birbirlerinden ayırt edilecek şekilde imzalanır. Kanun teklifini hazırlayan teklif sahipleri iki veya daha fazla ise içlerinden biri temsilci olarak belirtilir. Teklif sahipleri farklı parlamento gruplarından ise temsilci sayısı üçe kadar çıkarılabilir (m.79).

Bir yasama dönemi içinde görüşülmeyen kanun önerileri kadük kalır (Any. m.51).

5.2.2. Maliyet Analizi

Bir milletvekili, bütçe veya fon tedbirlerini etkileyecek bir kanun teklifi verdiğinde, teklifin uygulanmasıyla ortaya çıkacağı düşünülen maliyetlerin neler olduğuna ilişkin Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünden görüş almalıdır. Müdürlük görüşünü, teklif komisyonun gündemine alınmadan önce teklife eklenmek üzere talepte bulunan milletvekiline ve ayrıca Meclis Başkanına sunar (m.79-2).

Benzer bir teklif bir komisyon tarafından verildiğinde de beklenen maliyetler hakkında Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünden görüş alınmalıdır. Acil hâllerde, komisyon kararıyla bu görüşün alınmasından vazgeçilebilir (m.79-2).

⁸⁰ Çalışmada, kanun tasarısı ve/veya tekliflerini ifade etmek üzere "kanun önerisi" ifadesi kullanılmıştır.

Hükûmet, bütçe veya fon tedbirleri içeren bir kanun tasarısı sunduğunda, tasarının uygulanmasıyla ilgili beklenen tahminî maliyetleri ve finansman yöntemine ilişkin bilgileri tasarıya eklemelidir (m.79-2).

5.2.3. Komisyonlara Havale

a. Daimî Komisyona Havale

Bir kanun önerisi verildiğinde Meclis Başkanı bunu bastırarak veya dijital olarak milletvekillerine dağıtır; Genel Kurula bildirir ve ilgili daimî komisyona havale eder. Başkan, Meclisin birleşim hâlinde olmaması veya tatilde bulunması gibi nedenlerle Genel Kurula bildirim yapılamadığı durumlarda, öneriyi doğrudan ilgili komisyona havale edebilir. Eğer bir kanun önerisi üzerinde hangi komisyonun yetkili olduğu konusunda tereddüt varsa Meclis Başkanı, Meclis İdare Komisyonuna danıştıktan sonra öneriyi uygun bir komisyona havale eder; ancak yine bir anlaşmaya varılamazsa Meclis Başkanı havale edilecek komisyonu kendisi belirler (m.81).

Kanun teklifine imza veren milletvekilleri havale edilen komisyonda çoğunluğu oluşturuyorlarsa ve Meclis Başkanı, bu nedenle teklifin adil bir şekilde incelenemeyeceğini düşünürse, Meclis İdare Komisyonu ile istişarede bulunarak kanun teklifini başka bir komisyona havale edebilir (m.81).

Bir komisyon tarafından hazırlanan kanun teklifi, komisyonlara havale edilmez. Ancak Meclis İdare Komisyonu kararıyla Meclis Başkanı, teklifi başka bir komisyona havale edebilir (m.88).

b. Özel Komisyona Havale

Başkan özellikle gerekli görülen bir kanun önerisinin bir özel komisyona havale edilmesini Genel Kuruldan isteyebilir. Varsa bu öneriyle bağlantılı diğer kanun önerileri de özel komisyona havale edilir (m.82).

c. Tali Komisyonlara Havale

Başkan sunulan kanun önerisinin başka komisyonları da ilgilendirdiğini düşünürse, öneriyi bir veya birden fazla komisyona tali olarak havale edebilir. Komisyonlar da bir önerinin kendilerine tali olarak havale edilmesini Başkandan isteyebilirler. Başkan tali komisyonlara havale yaparken görüş bildirme süresini belirler; bu süreyi gerekirse uzatabilir. Esas komisyon, tali komisyonlardan gelen görüşleri dikkate almak zorundadır (m.83).

Bir tali komisyon kendisine havale edilen işi özel bir neden olmaksızın süresi içinde tamamlamazsa, esas komisyon tali komisyonun raporunu beklemeden kendi raporunu hazırlayabilir. Tali komisyonun görüş bildirmesi hâlinde esas komisyon, öneri üzerindeki incelemesini tamamladığında raporunu Meclis Başkanına sunmadan önce tali komisyona gönderir (m.83).

5.2.4. Geri Çekme

Her milletvekili verdiği kanun teklifini geri çekebilir. Ancak birden fazla milletvekilinin imzasını taşıyan kanun tekliflerinde imza sahibi milletvekillerinin en az yarısının talebi gerekir. Ancak komisyonda veya Genel Kurulda görüşülmesine başlanmış olan bir kanun teklifinin geri çekilebilmesi için komisyonun veya Genel Kurulun onayına ihtiyaç vardır. Benzer şekilde, komisyon veya Genel Kurul gündemine alınmış bir kanun tasarısının geri çekilmesi veya üzerinde değişiklik yapılması için de komisyon veya Genel Kurulun onayı gerekir (m.90).

5.3. Komisyonlarda Görüşme

Komisyonda bir kanun önerisinin görüşülme aşamaları şunlardır (m.58):

1. Gerekçenin açıklanması,
2. Komisyon koordinatör yardımcısının inceleme raporunu sunması,
3. Geneli üzerinde görüşmelere geçilip geçilmeyeceğinin oylanması,
4. Geneli üzerinde öneri sahibinin de hazır bulunduğu soru-cevap işlemi,
5. Maddeler üzerinde görüşme yapılması,
6. Lehte ve aleyhte görüşlerin açıklanması.

Komisyon koordinatör yardımcısının kanun önerisine ilişkin inceleme raporu, görüşmeden en az 48 saat önce komisyon üyelerine dağıtılmış olmalıdır (m.58).

Komisyon, geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladıktan sonra kanun önerisini alt komisyona havale edebilir. Komisyonun görüşüp alt komisyona havale ettiği konuyla aynı mahiyette bir kanun önerisi geldiğinde komisyon başkanı, komisyon kâtibiyile istişare ederek yeni kanun önerisini doğrudan alt komisyona gönderebilir (m.58).

Komisyonlar, teklifin maddelerinin tek tek görüşülmemesine dair karar alabilir. Ancak yeni bir kanun ihdas etmeyi ya da bir kanunu tamamen değiştirmeyi öngören kanun önerilerinde bu hüküm uygulanmaz (m.58).

Komisyonlar kanun önerilerini görüşürken kamuya açık toplantılar yaparak kamuoyunun görüşünü alabilirler. Bütçe tedbirlerine ilişkin hükümler içeren bir önerinin görüşülmesi sırasında hükûmetin görüşü alınmalıdır. Yine, harcama gerektirdiği tahmin edilen bir öneriyi görüşürken Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünün görüşü alınabilir (m.58).

Komisyonlar kendilerine havale edilen kanun önerilerini (bütçe tasarısı, fon işletim planları ve yap-kirala-devret projeleri hariç) acil hâller dışında aşağıdaki süreler geçmeden görüşmeye başlayamazlar (m.59):

- Çerçeve kanun önerileri: 15 gün
- Kod kanun niteliğindeki ya da bir kanunu tümüyle değiştirmeyi öngören: 20 gün
- Mevzuat ve Yargı Komisyonuna kanun tekniği ve yazım yönünden incelenmesi için gönderilen öneriler: 5 gün
- Kanun önerileri dışındaki işler: 20 gün

Görsel 8: Komisyon Toplantısı

Kaynak: The National Assembly of The Republic of Korea, [National Assembly News](#)

Bütçe tasarısı, fon işletim planları ve yap-kirala-devret projeleri dışındaki öneriler, yukarıdaki sürelerin geçmesinden itibaren 30 gün içinde görüşülmeye başlanmazsa komisyonda görüşülmüş sayılır. Bu hüküm, komisyon başkanı ve komisyon kâtibi aksi yönde bir mutabakata varırsa uygulanmaz (m.59-2).

Meclis Başkanı; doğal afet, savaş, önemli bir olay veya ulusal acil durum hâllerinde ya da grup başkanlarıyla anlaşmaya vardığı konularda, komisyonlara havale ettiği işler için sınırlı bir görüşme süresi öngörebilir. Komisyonlar kendileri için verilen sınırlı sürede görüşmeleri tamamlayamazlarsa Meclis Başkanı, işleri farklı bir komisyona havale edebilir ya da doğrudan Genel Kurul gündemine alabilir (m.85).

Komisyon üyeleri komisyonda görüşülen öneri üzerinde süre ve sayı kısıtlaması olmaksızın konuşabilirler. Söz isteyen birden fazla vekil varsa, komisyon başkanı kâtip üye ile istişarede bulunarak her üyenin ilk konuşması için 15 dakikayı geçmemek üzere eşit sürede konuşma hakkı verir (m.60). Komisyon üyesi olmayan milletvekilleri de söz alabilirler (m.61). Meclis Başkanı komisyon toplantılarına katılabilir, konuşma yapabilir, ancak oylamaya dâhil olamaz (m.11).

Komisyon toplantısında soru sorma işlemi soru-cevap şeklinde yapılır. Ancak, komisyonun karar alması hâlinde, bu işlem soruların topluca sorulup cevaplanması şeklinde de yapılabilir (m.60).

Kanun önerisi görüşmeleri sırasında her milletvekilinin değişiklik önergesi verme hakkı vardır. Değişiklik önergesinin kabulü için komisyon üye tam sayısının salt çoğunluğunun toplantıda hazır bulunması ve hazır bulunanların üçte ikisinin kabul oyu gerekir (m.91).

Milletvekilleri komisyona havale edilen herhangi bir işin “ivedilikle işleme alınacak gündem maddesi” olarak belirlenmesini isteyebilirler. Bu istek Genel Kurula veya ilgili komisyona yöneltilir. Genel Kurul aracılığıyla talep, bir milletvekilinin Meclis üye tam sayısının salt çoğunluğu tarafından imzalanmış bir önergeyi Meclis Başkanına sunmasıyla mümkün iken; komisyondan talep ise esas komisyonda, komisyon üye tam sayısının salt çoğunluğu tarafından imzalanmış bir talep önergesini komisyon başkanına sunmasıyla mümkündür. Meclis Başkanı veya komisyon başkanı, önerge hakkında gizli oylama yapar. Meclis üye tam sayısının veya komisyon üye tam sayısının beşte üçünün lehe oyuyla işin ivedilikle görüşülmesi kabul edilmiş olur. Önerge kabul edilirse, komisyonun, elindeki işi tamamlamak için 180 gün süresi vardır. Bu süre içinde komisyon işi tamamlayamazsa, komisyonun söz konusu sürenin bitiminde incelemeyi tamamladığı kabul edilir ve kanun tekniği ve yazım yönünden incelenmesi için derhâl Mevzuat ve Yargı Komisyonuna gönderilir. Komisyon, 90 gün içinde incelemesini tamamlar. İlgili iş, yasama faaliyeti dışındaki bir iş ise Mevzuat ve Yargı

Komisyonuna gönderilmeksizin Genel Kurula intikal ettirilir. Mevzuat ve Yargı Komisyonu ivedi olarak belirlenen işi 90 günlük sürede bitiremezse iş, derhâl Genel Kurula gönderilir. Genel Kurula havale edilen ivedi işler 60 gün içinde Genel Kurul gündemine alınmazsa, 60'ıncı günden sonraki ilk birleşimde gündeme alınır. Meclis Başkanı ve grup başkanlarının mutabakata varması hâlinde ilgili gündem maddesi için ivedilikle işleme alma prosedürü uygulanmaz; iş, normal yasama sürecine tabi tutulur (m.85-2).

Uzman görüşü gerektiren konular ya da önemli kanun önerileri görüşülürken komisyonlarda ve alt komisyonlarda komisyonun alacağı kararla (gündemde olmaması hâlinde komisyon üye tam sayısının en az üçte birinin talebiyle) kamuya açık toplantı (*public hearing*) yapılarak konu ile ilgili kesimlerin görüşleri dinlenebilir. Kamuya açık toplantı yapacak komisyon, toplantının tarihi, saati, yeri, katılımcı bilgisi ve yapılacak masraflara dair listeyi yazılı olarak Meclis Başkanına sunar. Katılımcılar ve konuşma süreleri komisyon tarafından belirlenir. Katılımcılar görüşlerini beyan ederken konu dışına çıkamazlar (m.64).

Kamuya açık toplantılardan farklı olarak, komisyonlar ve alt komisyonlar önemli konuları incelerken veya bir devlet idaresi hakkında araştırma ve soruşturma yürütürken gerekli görülmesi hâlinde alacakları bir kararla bir tanığın, bir uzmanın veya ilgili bir kişinin tanıklığına başvurmak, ifadesini almak ve ayrıca kanıt elde etmek amacıyla dinleme toplantıları (*hearing*) düzenleyebilir. Bu tür toplantılar, komisyon üye tam sayısının üçte birinin talebi üzerine kod kanun niteliğindeki ve bir kanunu tümüyle değiştiren bir kanun önerisinin incelenmesi sırasında da düzenlenebilir. Dinleme toplantıları, komisyonda toplantının tümünün veya bir kısmının kapalı yapılması yönünde bir karar alınmadıkça halka açık şekilde yapılır. Toplantının yapılacağı tarih, saat, yer, gündem, çağırılan kişiler vs. dinleme toplantısının yapılacağı tarihten beş gün önce komisyon tarafından kamuoyuna duyurulur. Toplantının tarih, saat, yer, katılımcı bilgileri ve masraflara dair liste yazılı olarak Meclis Başkanına sunulur. Komisyon gerekli görürse, Ulusal Meclis Genel Sekreterliği, Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü veya Ulusal Meclis Araştırma Merkezine mensup kamu görevlilerini, parlamento gruplarının politika araştırmacılarını veya komisyondaki uzmanları toplantı için gerekli ön araştırmayı yapmak üzere görevlendirebilir (m.65).

Esas komisyon tarafından tamamlanan bir iş, kanun tekniği ve yazım yönünden incelenmesi için Mevzuat ve Yargı Komisyonuna gönderilir. Meclis

Başkanı 85'inci maddedeki hâllerin varlığı hâlinde (doğal afet, savaş, önemli bir olay veya ulusal acil durum) komisyona işi bitirmesi için belli bir süre verir. Komisyon haklı bir gerekçe olmaksızın bu sürede işi tamamlayamazsa Meclis Başkanı işi derhâl Genel Kurula sevk edebilir. Normal şartlarda komisyon, kendisine havale edilen bir işi 60 gün içinde tamamlar. Bu sürede iş tamamlanamazsa, esas komisyon başkanı komisyon kâtibiyle istişare ettikten sonra, Meclis Başkanından işin Genel Kurula havale edilmesini talep eder. Meclis Başkanının buna itiraz etmesi hâlinde, esas komisyonda ilgili kanun önerisinin Genel Kurula sevk edilip edilmemesine yönelik gizli oylama yapılır. Bu oylamada üye tam sayısının en az beşte üçünün oyuyla karar alınması hâlinde kanun önerisi Genel Kurula sevk edilir. Meclis Başkanı itiraz etmezse, sevk talebini grup başkanlarının mutabakatına göre alır. 30 gün içinde bir mutabakata varılamazsa, bu defa Genel Kurul işin Genel Kurula sevk edilip edilmeyeceğine gizli oyla karar verir (m.86).

Mevzuat ve Yargı Komisyonundaki toplantılar kamuya açık yapılamaz, ayrıca maddelerin tek tek görüşülmeyeceğine dair karar alınamaz (m.58).

Esas komisyon, inceleme süreci ve sonucu ile diğer önemli hususları içerecek şekilde raporunu yazılı olarak Meclis Başkanına sunar. Komisyon raporunda, aleyhte görüşlere (muhalafet şerhleri gibi) ve varsa tali komisyonun görüşüne yer verilir. Komisyonda görüşülen kanun önerisi bütçe veya fonlarda değişiklik yapıyorsa, bu kanunun yürütülmesi sırasında ortaya çıkacak giderlere ilişkin Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünce hazırlanan yazılı tahmin, komisyon raporuna eklenir. Acele hâllerde komisyon Bütçe Müdürlüğünün görüşüne başvurmama kararı alabilir. Meclis Başkanı, kendisine iletilen komisyon raporunu, kanun önerisi Genel Kurul gündemine alınmadan önce milletvekillerine basılı şekilde veya dijital olarak dağıtır (m.66).

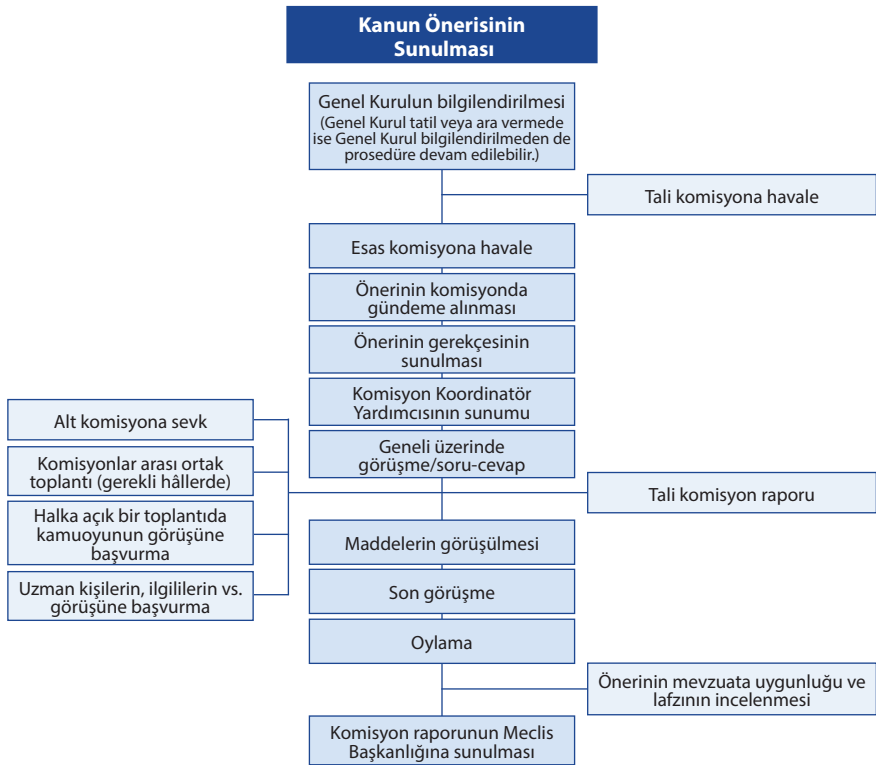
Komisyonun üzerinde çalışmalarını tamamladığı bir iş Genel Kurul gündemine alınırsa komisyon raporu, komisyon başkanınca veya komisyon başkanının görevlendirdiği bir üye tarafından Genel Kurula sunulur. Raporda komisyon başkanı kendi görüşüne yer veremez. Ancak alt komisyon başkanına veya komisyon kâtibine ek rapor hazırlatabilir (m.67).

Bir komisyon tarafından bir kanun kanun önerisinin Genel Kurula sevk edilmesine gerek olmadığına karar verilebilir. Ancak, komisyon kararının Genel Kurula bildirildiği günden itibaren tatil veya ara verme süreleri hariç olmak üzere yedi gün içinde en az 30 milletvekili talepte bulunursa

ilgili kanun önerisi Genel Kurula sevk edilir. Böyle bir talepte bulunulmaması hâlinde kanun önerisi işlemden kaldırılır (m.87).

Komisyonların yasamaya dair bir diğer yetkisi Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarına ilişkindir. Mahkeme bir kanuna ilişkin iptal kararı verdiğinde, bu kararı yazılı olarak Ulusal Meclise gönderir. Meclis Başkanı, kararı ilgili komisyona havale eder. Kararın gönderildiği komisyonun başkanı kanun değişikliğinin gerekli olduğuna kanaat getirirse kararı incelenmesi için ilgili alt komisyona havale eder (m.58-2).⁸¹

Şekil 7: Komisyonlarda Kanun Önerilerini Görüşme Prosedürü

Kaynak: The National Assembly of The Republic of Korea, [Committee Proceedings](#)

⁸¹ Anayasa Mahkemesi tarafından hakkında Anayasaya aykırılık kararı verilen bir kanun veya kanun maddesi, karar tarihinden itibaren yürürlüğünü kaybetmektedir. Korean Law Information Center, [Constitutional Court Act](#), m.47

5.3.1. Genel Kurulun Komisyon Hâlinde Toplanması (Whole House Committee)

Ulusal Meclis, komisyon incelemesinden geçen veya bir komisyon tarafından sunulan kanun önerileri arasından devlet kurumları ya da vergilerle ilgili olanların veya halka ciddi mali yük getirecek önemli kanun önerilerinin Genel Kurula sevk edilmesinden önce veya sonra üye tam sayısının en az dörtte birinin talebiyle, bunları incelemek için Ulusal Meclisin tüm üyelerinden teşekkül etmek üzere Genel Kurulda komisyon şeklinde toplanır (m.63-2). “Genel Kurulun komisyon hâlinde toplanması” olarak ifade edilen bu yöntemde Genel Kurul, bir Meclis komisyonu şeklinde çalışmasını sürdürür.⁸²

Genel Kurul komisyon hâlinde toplandığında başkanlık görevini Meclis Başkanının seçeceği başkanvekillerinden biri üstlenir. Komisyon (Genel Kurul), yukarıda belirtilen kapsamdaki öneriler üzerinde değişiklik öneresi verebilir. Bu önergelerin ilk imza sahibi, komisyon başkanı olarak görevlendirilen Meclis başkanvekilidir. Genel Kurulun komisyon hâlinde toplantı yapabilmesi için üye tam sayısının en az beşte birinin katılımı gereklidir. Üye tam sayısının dörtte birinden az olmamak kaydıyla katılanların salt çoğunluğuyla karar alınır (m.63-2).

Meclis Başkanı, parlamento grup başkanlarıyla görüşüp bir mutabakata varırsa bu süreci işletmeme yönünde karar verebilir (m.63-2).

5.4. Genel Kurulda Görüşme

5.4.1. Birleşim Açılışı, Toplantı ve Karar Yeter Sayısı

Genel Kurul haftalık olarak her perşembe saat 14.00’te açılır; hafta içi her gün aynı saatte çalışmalarını sürdürür; cumartesi günü de çalışır ve o gün için açılış saati 10.00’dur. Meclis Başkanı, grup başkanlarına danışarak açılış saatlerini değiştirebilir (m.72, 76-2).

Genel Kurul birleşimi, üye tam sayısının en az beşte birinin hazır bulunması şartıyla açılır. Toplantının açılmasından itibaren bir saat içinde

⁸² Ulusal Meclis, Genel Kurulun komisyon hâlinde toplanması yöntemini 2023 yılında siyasi reform amacıyla kurulan özel komisyon tarafından hazırlanan seçim reformuna ilişkin üç kanun teklifini görüşmek üzere kullanmıştır. Meclisin 100 üyesinin konuşma yaptığı bu süreçte toplantı 4 gün sürmüştür. Genel Kurul 2003 ve 2004 yıllarında Irak’a asker gönderme ve buna ilişkin sürenin uzatılması konusunda da komisyon hâlinde toplanmıştır. The Korea Times, [Assembly kicks off 4-day debate on electoral reforms](#), 10.04.2023

Genel Kuruldaki üye sayısı öngörülen toplantı yeter sayısına ulaşamazsa, Meclis Başkanı toplantının sona erdiğini ilan eder. Toplantı sırasında hazır bulunan üye sayısı öngörülen toplantı yeter sayısının altına düşerse, Meclis Başkanı toplantıya ara verildiğini veya toplantının sona erdiğini ilan eder. Ancak Başkan, herhangi bir grup başkanının toplantı yeter sayısının aranmasını talep ettiği durumlar hariç, görüşmelerin devam etmesi gerektiğine kanaat getirirse toplantıya devam edebilir (m.73).

Genel Kurulda farklı konular için farklı karar yeter sayıları belirlenmiştir; ancak, genel karar yeter sayısı üye tam sayısının salt çoğunluğunun katılması şartıyla mevcut üyelerin salt çoğunluğudur.

Tablo 4: Genel ve Özel Karar Yeter Sayıları

Genel Karar Yeter Sayısı	Üye tam sayısının salt çoğunluğunun katılması şartıyla hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğu	
Özel Karar Yeter Sayıları	Üye tam sayısının üçte ikisi	• Bir milletvekilinin ihraç edilmesi • Devlet Başkanının azli yönünde önerenin kabulü • Anayasanın değiştirilmesi • Bir milletvekilinin, milletvekilliği vasfını kaybetmesi
	Üye tam sayısının beşte üçü	• Bir gündem maddesinin ivedilikle işleme alınması • <i>Filibuster</i> sürecinin sonlandırılması
	Üye tam sayısının salt çoğunluğu	• Başbakan veya bir Devlet Konseyi üyesinin görevden alınması yönünde tavsiye kararı • Başbakanın görevinin askıya alınması • Sıkıyönetimin kaldırılması çağrısı • Meclis Başkanının veya başkanvekillerinin seçilmesi
	Üye tam sayısının en az salt çoğunluğunun katılımı ve katılanların en az üçte ikisi	• Devlet Başkanı tarafından veto edilen kanunların kabulü • Kabul edilmiş bir kanunun iptali hakkında karar
	Üye tam sayısının en az salt çoğunluğunun katılımı ve katılanların salt çoğunluğu	• Meclis Başkanının veya başkanvekillerinin seçimi için son oylama • Geçici Başkanın seçimi • Komisyon başkanlarının seçimi

Kaynak: The National Assembly of The Republic of Korea, [Plenary Session](#)

Parlamento oturumları, tutanaklar, toplantılara katılım, halka ve medyaya açıktır.⁸³ Ancak Genel Kurul, Meclis Başkanının önerisi veya en az 10 milletvekilinin ortak imzasıyla verilen bir önergeyle karar aldığı anda veya Meclis Başkanı, grup başkanlarıyla istişare ederek ulusal güvenlik için gerekli gördüğünde, Genel Kurulda kapalı oturum yapılabilir. Bu öneri veya önerge görüşülmeksizin oya sunulur (m.75). Kapalı oturum tutanakları yayımlanmaz; yayımlanması için gizli tutulmalarına artık gerek olmadığından bahisle Genel Kurulda karar alınması veya Meclis Başkanının karar vermesi gereklidir (m.118).

Gündemdeki konuların görüşülmesi tamamlandığında, Meclis Başkanı birleşimin sona erdiğini ilan eder. Birleşimin sona erdiği gün Genel Kurul yeniden açılmaz. Ancak, iç karışıklık, dış tehdit, doğal afet veya ciddi mali veya ekonomik kriz, ulusal güvenliği etkileyen ciddi bir durum, savaş hali veya bunlara eş değer ulusal acil durumlarda Meclis Başkanının parlamento grup başkanlarıyla görüşüp ortak karar alması durumunda Genel Kurul yeniden toplanabilir (m.74).

5.4.2. Uzaktan Videokonferans Yoluyla Toplantı

Uzaktan videokonferans üyelerin aynı anda görüntü ve ses aktaran cihazlarla birden fazla yerden katıldığı bir toplantıyı ifade eder. Bulaşıcı Hastalıkların Kontrolü ve Önlenmesi Kanunu'na göre Meclis Başkanı, ciddi bir bulaşıcı hastalık, doğal afet vb. nin yayılması nedeniyle Genel Kurul oturumunun normal bir şekilde yapılmasının zor olduğuna kanaat getirirse, Genel Kurul toplantısı uzaktan videokonferans yoluyla açılabilir. Bu durumda Meclis Başkanı Genel Kurul oturumunun yapılacağı günün gündemini grup başkanlarıyla istişare ederek hazırlar (m.73-2).

Videokonferansa katılan bir milletvekili toplantıda hazır bulunmuş sayılır ve oylamaya katılabilir. Oylamalar genel oylama usullerinde yapılır (m.73-2).

5.4.3. Gündem ve Meclis Bülteni

Meclis Başkanı, Genel Kurula sunulan kanun önerilerinin ve diğer konuların bir listesini sırasına göre hazırlar ve her hafta ilan eder. Gündem duyurusunda Genel Kurulun açılış gün ve saati ile günlük gündem ve ele alınacak konuların özeti bulunur. Hazırlanan gündem gecikmeksizin mil-

⁸³ National Assembly Secretariat, [Booklet of the 21st National Assembly \(English\)](#), s.16, 25 Mayıs 2023

letvekillerine bildirilir ve ayrıca elektronik ortamda yayımlanır. Acil hâllerde, sadece toplantı gün ve saati milletvekillerine bildirilerek Genel Kurul açılabilir (m.76).

En az 20 milletvekilinin ortak imzasıyla verilecek bir önerenin kabulüyle veya Meclis Başkanının grup başkanlarıyla istişare ettikten sonra gerekli görmesi hâlinde gündemin bir bölümü değiştirilebilir, yeni bir gündem maddesi eklenebilir veya işlerin sırası değiştirilebilir. Gerekçesiyle birlikte verilen önerge tartışılmadan oylamaya sunulur (m.77).

Gündemde yer alan işlerle ilgili olarak toplantı yapılamaz veya toplantı tamamlanamazsa, Meclis Başkanı bu işlerle ilgili yeni bir gündem planlar (m.78).

Meclis Başkanı, Genel Kurulun veya komisyonların faaliyetlerini ve gündemini, sunulan, görüşülmeye başlanan ve görüşülecek olan kanun önerilerinin listesini, Meclisteki önemli konuları ve gerekli diğer hususları belirten Ulusal Meclis Bültenini, zorunlu bir neden olmadıkça, toplantı dönemi boyunca günlük olarak yayımlayıp milletvekillerine dağıtır ve ayrıca Meclisin resmî internet sitesinde ilan eder (m.80).

5.4.4. Kanun Önerileri Üzerindeki Görüşmeler

Genel Kurulda bir kanun önerisinin görüşmeleri, esas komisyon başkanının komisyon raporunu sunumuyla başlar. Ardından, sırasıyla soru-cevap işlemi ve tümü üzerinde müzakere yapılarak oylamaya geçilir. Genel Kurul alacağı bir kararla, soru-cevap işlemini ve tümü üzerindeki müzakereyi veya bunlardan birini çıkarabilir (m.93).

Meclis Başkanlığına sunulmasının üzerinden bir gün geçmedikçe bir komisyon raporu Genel Kurul gündemine alınamaz. Ancak Meclis Başkanı, haklı gerekçelerin varlığı hâlinde, parlamento grup başkanlarıyla istişare ederek bu süreden önce gündeme alınmasına karar verebilir (m.93-2). Genel Kurul, gerekli görürse, kanun önerisini esas komisyona geri gönderebilir veya farklı komisyonlara havale edebilir (m.94).

Genel Kurulda görüşülen bir kanun önerisi hakkında, 30 milletvekilinin imzasıyla, konusu ve gerekçesi önceden Meclis Başkanına sunulmak kaydıyla, değişiklik önergesi verilebilir. Bütçe tasarısı hakkında verilecek değişiklik önergesi en az 50 milletvekilinin imzasını taşımalıdır. Verilecek

önergeler kanun önerisi ile doğrudan ilişkili olmalıdır. Esas komisyon da değişiklik önergesi sunabilir. Hiçbir komisyon, kendi görev alanında olmayan bir kanun önerisi hakkında değişiklik önergesi veremez (m.95).

Aynı gündem için birden fazla değişiklik önergesi sunulduğunda, Meclis Başkanı oylama sırasını aşağıdaki kurallara göre belirler:

1. En son sunulan değişiklik önergesi ilk önce oylanır;
2. Bir milletvekili tarafından sunulan değişiklik önergesinin oylaması, komisyon tarafından sunulan değişiklik önergesinden önce yapılır;
3. Milletvekilleri tarafından birden fazla değişiklik önergesi sunulması hâlinde, ilk olarak en aykırı önerge oylanır (m.96).

Oylamadan sonra sonra, Genel Kurul gerekli görürse, çelişkili hükümler, ifadeler, rakamlar ve diğer hususların düzeltilmesi için Meclis Başkanı'na veya esas komisyona yetki verebilir (m.97).

Reddedilen bir kanun önerisi, aynı toplantı dönemi içinde ikinci kez Meclise sunulamaz (m.92). Meclis tarafından kabul edilen bir kanun önerisi, Meclis Başkanı tarafından hükûmete gönderilir (m.98).

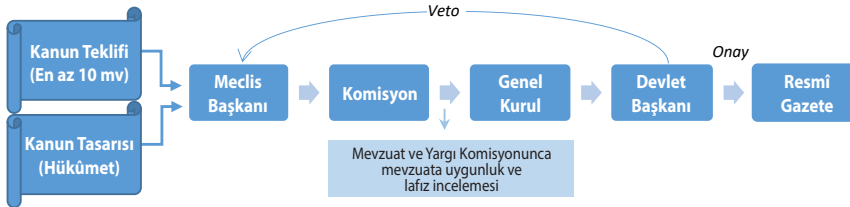
Bir kanun önerisi, Genel Kurulda kabul edilmesinden sonra henüz hükûmete gönderilmeden önce yeniden gözden geçirilmesine karar verilebilir. Bunun için öneriyi sunan ve lehine oy veren üyelerin en az üçte ikisi tarafından bir önerge verilmesi ya da hükûmet veya esas komisyon tarafından önerge sunulması gereklidir. Hükûmet veya esas komisyon tarafından önerge verilmesi hâlinde, öncelikle esas komisyon önergeyi karara bağlar ve oylanmak üzere Genel Kurula sunar. Milletvekilleri, komisyon veya hükûmet tarafından sunulan bu yöndeki önergelerin Meclis üye tam sayısının en az salt çoğunluğunun katılımı ve katılanların en az üçte ikisi tarafından kabulü hâlinde kanun önerisi yeniden incelenmek üzere geri alınır (m.91).

Devlet Başkanı kendisine sevk edilen kanunu 15 gün içinde onaylayıp yayımlar ya da aynı süre içinde gerekçesiyle birlikte yeniden görüşülmek üzere Meclise iade eder. Kanunun kısmen yeniden görüşülmesi talep edilemez. Yeniden görüşülmesi talep edildiğinde Meclis, üye tam sayısının salt çoğunluğunun katılımıyla ve katılan üyelerin üçte iki veya daha fazla-

sının aynı yöndeki oyuyla kanunu ilk hâliyle yeniden kabul ederse kanunun kabulü kesinleşmiş olur (Any., m.53).

Devlet Başkanı kesinleşen kanunu yayımlamazsa Meclis Başkanı ilan süresinin bitiminden itibaren beş gün içinde yayımlar ve durumu Devlet Başkanına bildirir (Any., m.53, UMEK m.98).

Şekil 8: Kanun Önerilerinin Yasalaşma Süreci

Kaynak: The National Assembly of The Republic of Korea, [Activities & Authorities](#)

5.4.5. Söz Alma

Bir milletvekili söz almak istediğinde, önceden Meclis Başkanına bildirimde bulunarak izin almalıdır. Söz sırası almamış bir milletvekili, Başkanın izniyle söz alabilir (m.99). Gündemle ilgisi olmayan veya izin alınan konu dışına çıkılarak farklı bir konuşma yapılamaz (m.102). Bir milletvekili, oturumun sona ermesi veya oturuma ara verilmesi nedeniyle konuşmasını tamamlayamamışsa, Meclis Başkanı, oturum yeniden açıldığında milletvekilinin konuşmasına devam etmesini sağlar (m.100).

Gündemdeki bir konuyla ilgili söz almak isteyen bir milletvekili, lehte veya aleyhte söz talebini önceden Meclis Başkanına bildirir. Başkan, söz alma sırasını ve söz alan milletvekillerinin mensubu oldukları grupları göz önünde bulundurarak lehte ve aleyhte görüşlerin sırayla ifade edilmesini sağlar. Aleyhte görüşlerin söz almada öncelik hakkı vardır (m.106).

Meclis Başkanı Genel Kuruldaki bir görüşmeye katılmak isterse kürsüden iner ve tartışılan konuyla ilgili oylama bitene kadar kürsüye yeniden çıkamaz (m.107).

Görüşülmekte olan bir komisyon raporu hakkında, bu rapora ekleme yapmak üzere esas komisyon başkanı veya onun belirlediği azınlık görüşündeki bir milletvekili söz almak isteyebilir. Bu durumda, Meclis Başka-

nı diğer söz almak isteyenlere göre öncelikli olarak onların konuşmasına izin verir (m.101).

Bir milletvekili, gündemin aynı maddesi üzerinde sadece iki kez söz alabilir. Ancak aynı milletvekili bir soruya cevap vermesi gerektiğinde ya da komisyon başkanı, kanun önerisi veya önerge sahibi, kanun önerisi veya önerge hakkında açıklama getirmek istediğinde bu hüküm uygulanmaz (m.103).

Meclis Başkanı, grup başkanlarına danıştıktan sonra aynı gündem üzerindeki toplam konuşma süresini belirler ve bu süreyi her bir gruba üyelerinin sayısı ile orantılı olarak tahsis eder. Bu durumda, grup başkanı, kendi grubundan konuşmacı sayısını ve her konuşmacının konuşma süresini tahsis edilen süre sınırı dâhilinde belirler ve Meclis Başkanına bildirir. Gerekli hâllerde, her gruptan kaç üyenin konuşmacı olacağını, gruplara danışarak Meclis Başkanı kendisi belirler (m.104).

Bir milletvekilinin konuşma süresi 15 dakikayı aşmayacak şekilde Meclis Başkanı tarafından belirlenir. Tutanaklarla ilgili konuşmalar, kişisel ve ek konuşmalar beş dakikayı, cevap hakkı nedeniyle yapılmak istenen konuşmalar ise üç dakikayı geçemez (m.104).

Parlamento grup başkanları veya grubu temsilen bir milletvekili, partisi adına 40 dakikaya kadar konuşma yapabilir.⁸⁴

Grubu bulunmayan milletvekillerinin konuşma süresi ve konuşmacı sayısı, Meclis Başkanı tarafından grup başkanlarına danışıldıktan sonra belirlenir. Bir milletvekilinin kısıtlı zaman nedeniyle bitiremediği konuşmasının herhangi bir kısmı, Meclis Başkanı tarafından tanınan kapsam dâhilinde tutanağa eklenebilir (m.104).

Meclis Başkanı, Genel Kurul birleşimi başladıktan sonra bir saati aşmamak kaydıyla, grup başkanlarına danışarak, milletvekillerine, görüşülmekte olan kanun tasarısı ve teklifleri, dilekçeler ve diğer konular hakkında görüşlerini ifade etmek üzere beş dakikayı geçmemek üzere “serbest söz hakkı” verebilir. Beş dakikalık serbest konuşma yapmak isteyen bir milletvekili, Genel Kurul birleşiminin açılmasından en geç dört saat önce, konuşmasının içeriğini kısaca belirterek Meclis Başkanına başvurur. Ko-

⁸⁴ The National Assembly of the Republic of Korea, [Plenary Session](#)

nuşmacı sayısı ve konuşma sırası, grup başkanlarına danışıldıktan sonra, grupların üye sayısı oranı dikkate alınarak Meclis Başkanı tarafından belirlenir (m.105).

Genel Kurula havale edilen bir gündem maddesi üzerinde bir milletvekili herhangi bir süre sınırlaması olmaksızın (*filibuster*) konuşmak isteyebilir. Bu talep üye tam sayısının en az üçte biri tarafından imzalanarak Meclis Başkanına sunulur. Bu durumda Meclis Başkanı *filibuster* sürecini başlatır. Meclis Başkanı tarafından *filibuster* sürecini yönetmek üzere bir Meclis Başkanvekili veya daimî komisyon başkanı görevlendirilebilir. *Filibuster* talebi Genel Kurul birleşimi başlamadan önce yapılır; birleşim sırasında gündeme eklenen yeni gündem maddeleri hakkında oturum sırasında talepte bulunulabilir (m.106-2).⁸⁵

Filibuster sürecine dâhil olmak isteyen her üye sadece bir defa söz alabilir. Konuşmalar sırasında toplantı yeter sayısı olmasa dahi *filibuster* süreci ara vermeden devam eder. Ancak bir milletvekili tarafından verilen ve üye tam sayısının üçte biri tarafından imzalanan bir önergeyle bu sürecin sonlanması istenebilir. Önergenin verildiği andan itibaren 24 saat geçtikten sonra yapılacak gizli oylamayla, üye tam sayısının en az beşte üçünün kabul etmesi hâlinde *filibuster* süreci sona erer. Ayrıca *filibuster* sırasında konuşması biten milletvekilinin ardından başka *filibuster* talebinde bulunulmaması hâlinde de süreç sona erer ve Meclis Başkanı *filibuster* sürecinin sona erdiğini ilan ederek gecikmeksizin ilgili gündem maddesini oylayarak karara bağlar. *Filibuster* uygulanırken Meclisin toplantı döneminin (olağan veya olağanüstü toplantı dönemleri) bitmesi durumunda da *filibuster* sona erer ve gündemdeki ilgili madde Ulusal Meclisin bir sonraki oturumunda gecikmeksizin oylanarak karara bağlanır (m.106-2). *Filibuster*, bütçe tasarısı ve bütçe tasarısı ekleri için de 1 Aralık gece yarısı sona ermek üzere uygulanabilir (m.106-2).

⁸⁵ Bu yöntem bir kanun önerisinin oylanmasına zaman bırakmamak ve böylece Parlamentodan geçmesini engellemek amacıyla kullanılmaktadır. *Filibuster* yalnızca muhalefet tarafından iktidar partisine yönelik değil, Mecliste azınlıkta olduğu zaman iktidar partisi tarafından muhalefet partilerinin çıkarmak istediği kanunları engellemek üzere de kullanılmaktadır. Güney Kore Ulusal Meclisinde 2016 yılında, kişisel özgürlükleri riske attığı iddiasıyla bir terörle mücadele kanun tasarısını engellemek üzere 192 saatlik *filibuster* süreci yaşanmış, bazı milletvekilleri 12 saate varan konuşmalar yapmıştır. Bkz. BBC, [South Korean MPs 'set world filibuster record'](#), 2 Mart 2016. 2024 yılında ise bu defa Ulusal Mecliste azınlıkta kalan iktidar partilerince, muhalefet partileri tarafından Kore Yayıncılık Kuruluşuna yönelik yapılmak istenen bir kanun değişikliğini engellemek üzere bu yöntem kullanılmıştır. Bkz. The Korea Herald, [Filibuster, veto: Assembly stalemate expected to continue](#), 28 Temmuz 2024

5.4.6. Oylama

Anayasa veya Ulusal Meclis Kanunu'nda aksi belirtilmedikçe, kararlar üye tam sayısının salt çoğunluğunun katılımı ve hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğunun olumlu oyu ile alınır (m.109). Oylama yapılacağında Ulusal Meclis Başkanı, oylaması yapılacak işi Genel Kurula duyurur. Oylama yapılacağı bildirildikten sonra milletvekilleri konu hakkında söz talep edemez (m.110). Meclis Başkanının oylama yapılacağını duyurmasından sonra oylamaya geçilir; lehte veya aleyhte şeklinde oy kullanılır ve oylar sayılır.⁸⁶

Oylama başladığında Genel Kurulda hazır bulunmayan bir milletvekili oylamaya katılamaz. Ancak, oylama açık veya gizli oyla yapıldığında, oy sandığı kapanana kadar oylamaya katılabilir. Hiçbir milletvekili, oylama sırasında kullandığı oyu değiştiremez (m.111).

*Oylama Türleri*⁸⁷

Elektronik Oylama: Genel Kuruldaki en yaygın oylama türü “elektronik oylama”dır. Evet-hayır şeklinde oylamalar elektronik olarak yapılır. Oylama makinesinin arızalanması gibi durumlarda, evet veya hayır kararı ayakta oylama ile verilebilir. Bir milletvekilinin ayakta durmakta ve oy kullanmakta güçlük çektiği durumlarda, Başkanın izniyle milletvekilinin oyunu ifade etmesine olanak verecek şekilde oylama yapılabilir.

Önemli bir konuda Başkanın teklifi veya milletvekillerinin verecekleri bir önerenin kabulü ile ya da milletvekillerinin beşte birinin talebi üzerine Genel Kurul tarafından oylamanın açık oylama, ad okunması suretiyle ya da gizli oylama ile yapılmasına karar verilebilir (m.112).

Açık Oylama: Açık oylamada milletvekilleri, oy pusulasına isimlerini yazar ve oylanan konunun (Anayasa değişikliği gibi) lehinde veya aleyhinde olduklarını belirtirler.

Milletvekillerinin itirazı olup olmadığını sorarak oylama: Oylama gerektiren bir gündem maddesi hakkında, Meclis Başkanı oylama yapmaksızın milletvekillerine itirazları olup olmadığını sorarak işin kabulü konusunda onaylarını alabilir. Milletvekillerinden bir itiraz gelmezse Meclis Başkanı konunun kabul edildiğini ilan eder. Herhangi bir itiraz varsa oylama yapılır.⁸⁸

⁸⁶ The National Assembly of the Republic of Korea, [Plenary Session \(Voting\)](#)

⁸⁷ The National Assembly of the Republic of Korea, [Plenary Session \(Voting\)](#)

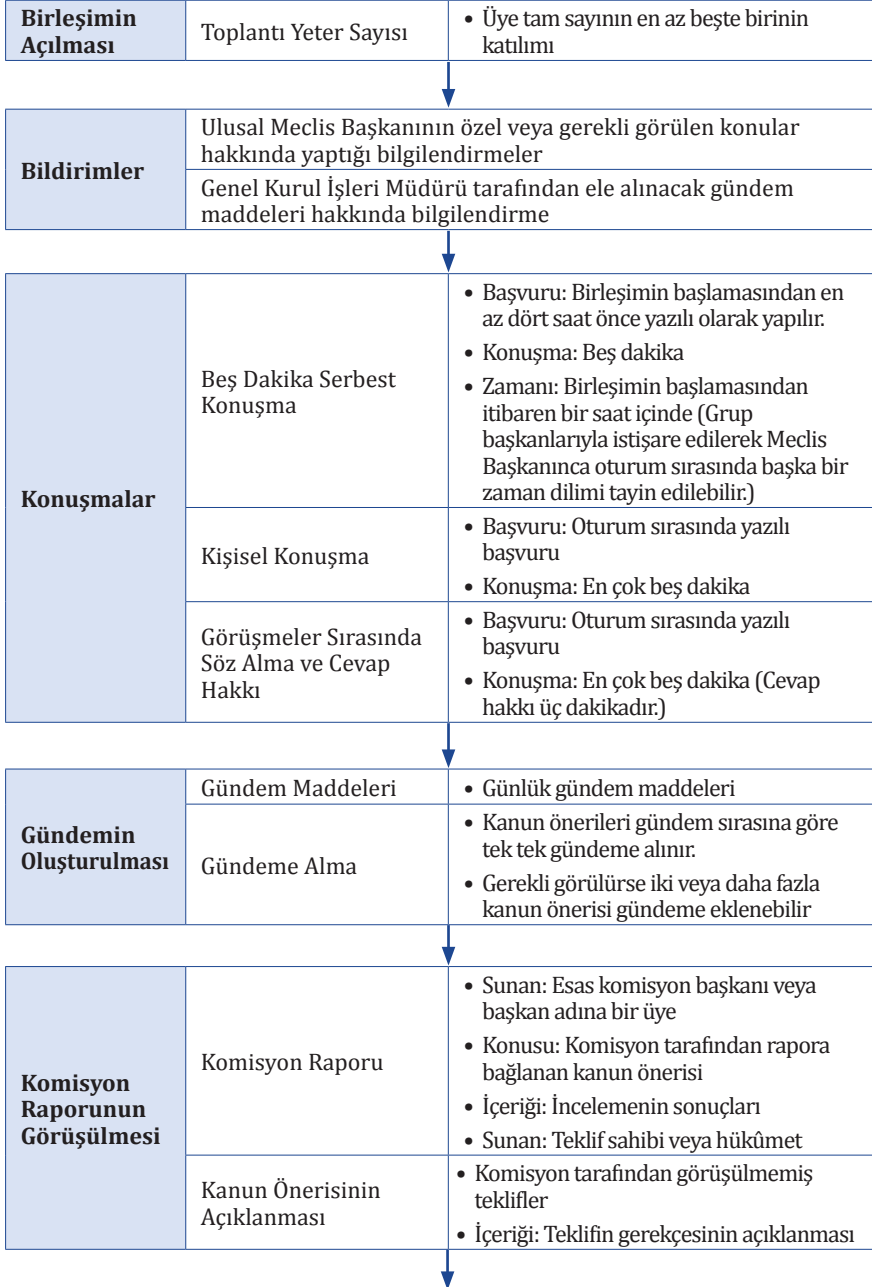
⁸⁸ Örneğin, daimî komisyonlarca yapılan yıllık denetimler sonucu hazırlanıp Genel Kurula sunulan raporların kabulü bu yöntemle yapılır. Oturum başkanı Genel Kurula ilgili raporun başlığını okur ve raporun kabulüne “Herhangi bir itiraz var mı?” şeklinde sorar; “Herhangi bir itiraz yoksa, ... Komisyonunun ... yılı Ulusal Denetim Raporunun kabulünün onaylandığını ilan ediyorum.” diyerek işi oylamaksızın sonuçlandırır.

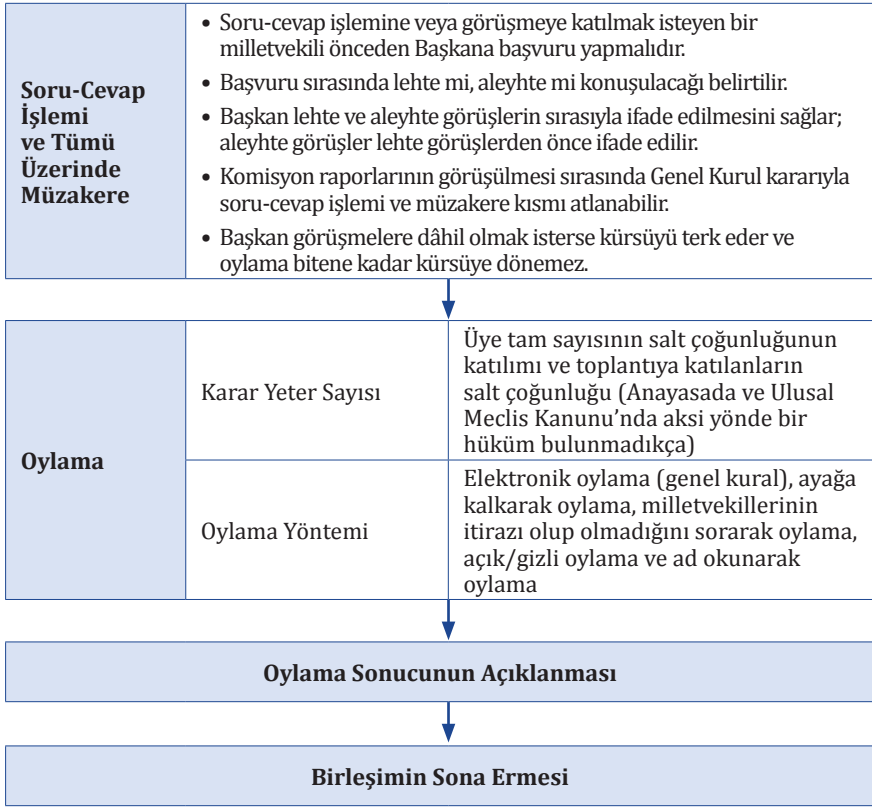
Ayakta Oylama: Bu tür oylama, bir konunun lehinde olan milletvekillerinin ayağa kalkması ve sayılması, ardından aleyhte olanların ayağa kalkarak sayılması şeklinde yapılır.

Gizli Oylama: Gizli oylama yapıldığında, milletvekilleri isimlerini yazmaksızın sadece bir konunun lehinde veya aleyhinde olduklarını belirtirler. Kanunda gizli oyla karara varılacak işler belirtilmiştir. Örneğin, Devlet Başkanı tarafından iade edilen kanunlar, personel işleriyle ilgili kanun önerileri, Başbakanın veya başka bir kabine üyesinin görevden alınmasını isteyen önergeler, suçlama (*impeachment*) önergesi, Genel Kurul tarafından yapılan seçimler, vb.

Oylamalara ilişkin bazı kurallar

- Açık ve gizli oylamalar, her milletvekilinin, oy kullanırken, önce yaka kartını yaka kartı kutusuna koyması ve ardından oy pusulasını sandığa atması suretiyle yapılır (m.114).
- Ulusal Meclis Kanunu'nda aksi öngörülmedikçe, Meclis tarafından yapılan bazı seçimler gizli oyla yapılır. Seçim sonucunda kazanan olmazsa, en çok oyu alan ilk iki aday aday arasında ikinci bir seçim yapılır ve bu seçimde en çok oyu alan aday seçilmiş olur. Ancak oyların eşit olması hâlinde yaşça büyük olan aday seçilmiş sayılır (m.112).
- Açık veya gizli oylama yapılacağı Meclis Başkanı, sandık sayımı kontrolü için milletvekillerinden birkaçını belirler ve belirlenen milletvekillerinin huzurunda Meclis görevlilerine yaka kartları ile oy pusulalarını tespit ettirir ve saydırır. Sayım sonucunda oy pusulalarının sayısı yaka kartlarının sayısından fazla çıkarsa, yeniden oylama yapılır. Ancak fazla oyun, oylamanın sonucu üzerinde herhangi bir etkisi olmadığı durumlarda yeniden oylamaya gerek duyulmaz (m.114).
- Başkanın grup başkanlarıyla anlaşmaya vardığı durumlarda, açık oylama veya gizli oylamalar elektronik cihazlar kullanılarak yapılabilir (m.112).
- Halkın temsilcileri olarak milletvekilleri, mensubu bulundukları siyasi partilerin iradesine bağlı olmaksızın vicdanlarına göre oy kullanmalıdırlar (m.114-2).

Şekil 9: Genel Kurulda Görüşme Süreci

Kaynak: The National Assembly of The Republic of Korea, [Plenary Session \(Procedures\)](#)

5.4.7. Başkanlık Kararnameleri ve Diğer Düzenleyici İşlemler Hakkında Meclisin Yetkisi

Kanunların uygulanması için gerekli hususları içeren Başkanlık karar-nameleri, Başbakanlık karar-nameleri, bakanlık yönetmelikleri ve yöner-geleri ile diğer yönetmelikler ve idari düzenlemeler yapıldığında, değışti-rildiğinde veya yürürlükten kaldırıldığında, 10 gün içinde Ulusal Meclisin ilgili daimî komisyonuna sunulur. 10 günlük süre içinde sunulmadıkları takdirde, idari birimin başındaki kişiler bunun nedenlerini ilgili komisyo-na bildirmelidirler (m.98-2).

Daimî komisyon, idarenin düzenleyici işleminin, ilgili kanunları ih-lal edip etmediğini inceler. İncelemenin sonucu komisyon koordinatör yardımcısı tarafından komisyon üyelerine rapor edilir. Yapılan inceleme

sonucunda düzenleyici işlemin kanunun amacına veya içeriğine uygun olmadığına tespit edilmesi hâlinde daimî komisyon, inceleme sonucuna ilişkin raporunu Meclis Başkanına sunar (m.98-2).

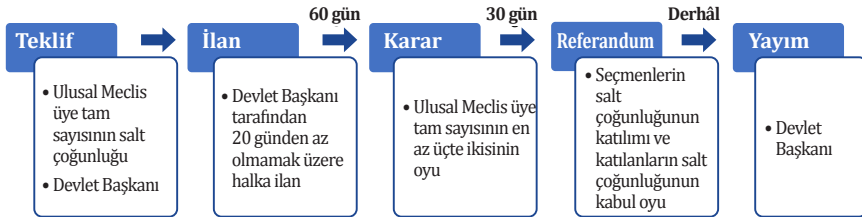
Meclis Başkanı, inceleme sonuçlarını Genel Kurula bildirir. Genel Kurul, inceleme sonucunu değerlendiren bir karar alır ve bu karar hükûmete gönderilir. Hükûmet, incelemeden çıkan sonuçları gözden geçirir ve yapılan işlemleri, inceleme sonuçlarına uyulmadığı takdirde bunun nedenlerini de içerecek şekilde Ulusal Meclise sunar (m.98-2).

5.5. Anayasa Değişikliği Süreci

Anayasa değişikliği teklifi, Ulusal Meclis üye tam sayısının salt çoğunluğu ya da Devlet Başkanı tarafından verilir (Any. m.128). Teklif, Devlet Başkanı tarafından 20 gün veya daha uzun bir süreyle halkın bilgisine sunulur (Any. m.129). Devlet Başkanının görev süresinin uzatılmasına veya yeniden seçilmesine imkân veren bir Anayasa değişikliği, teklifin verildiği tarihte görevde bulunan Devlet Başkanı için geçerli olamaz (Any. m.128).

Ulusal Meclis, verilen Anayasa değişikliği teklifini kamuoyuna duyurulmasından itibaren 60 gün içinde karara bağlar. Teklifin kabul edilmesi için Meclis üye tam sayısının en az üçte ikisinin kabul oyu gerekir. Teklif, Ulusal Meclis tarafından kabul edildikten sonra en geç 30 gün içinde ulusal referanduma sunulur. Genel seçimlerde oy kullanma hakkına sahip seçmenlerin en az yarısından bir fazlasının kullandığı oyların salt çoğunluğu ile referandum sonucu belirlenir. Anayasa değişikliği teklifi öngörülen yeterli oyla kabul edilirse değişiklik kesinleşir ve Devlet Başkanı tarafından gecikmeksizin yayımlanır (Any. m.130).

Şekil 10: Anayasa Değişikliği Süreci

Kaynak: The National Assembly of The Republic of Korea, [Activities & Authorities](#) (on Legislation)

6. DENETİM

Ulusal Meclis, halkı temsil eden organ olarak hükûmeti denetleme ve faaliyetlerini izleme hakkına sahiptir. Meclis bu hakkını, yazılı ve sözlü sorular, komisyona ve Genel Kurula davet etme, inceleme ve denetim, dilekçe hakkı, Denetim ve Teftiş Kurulu eliyle denetim, Yolsuzlukla Mücadele ve Medeni Haklar Kurulu eliyle denetim ve suçlama (*impeachment*) gibi yöntemlerle yerine getirmektedir. Ayrıca denetim yollarıyla olduğu kadar kanunların çıkarılması ve bütçenin karara bağlanması sırasında gerekli verileri toplamak suretiyle de devlet yönetimindeki aksaklıklar tespit edilebilmektedir.⁸⁹

6.1. Hükûmeti Komisyonlara ve Genel Kurula Davet

Genel Kurul, alacağı bir kararla Başbakanı, Devlet Konseyi üyelerini veya hükûmet temsilcilerini sorulara cevap vermek üzere Genel Kurul toplantısına davet edebilir. Böyle bir karar teklifinde, gerekçe ile birlikte en az 20 milletvekilinin imzası gerekir. Yine, bir komisyon, Başbakanı, bir Devlet Konseyi üyesini veya hükûmet temsilcisini Meclis Başkanına bilgi vererek komisyona çağırabilir. Her iki durumda da Başbakan, Devlet Konseyi üyesi veya hükûmet temsilcisi toplantıya katılarak sorulara cevap verir (m.121; Any. m.62).

Meclis Başkanının veya komisyon başkanının izniyle, Başbakan kendi yerine bir Devlet Konseyi üyesini, Devlet Konseyi üyesi ise bir hükûmet temsilcisini vekâleten gönderebilir. Vekâleten katılım için, Meclis Başkanı her bir grup başkanına, komisyon başkanı ise komisyon kâtibine danışır (m.121; Any. m.62).

Hükûmetin yanı sıra, Yüksek Mahkeme Başkanı, Anayasa Mahkemesi Başkanı, Ulusal Seçim Kurulu Başkanı, Denetim ve Teftiş Kurulu Başkanı veya bunların vekâleten görevlendirecekleri kişiler de soruları cevaplamak üzere Genel Kurula davet edilebilir (m.121).

⁸⁹ National Assembly Secretariat, [Booklet of the 21st National Assembly \(English\)](#), s.18, 25 Mayıs 2023

Görsel 9: Genel Kurulda Hükûmete Soru

Ulusal Meclisin bir oturumunda bir milletvekili (sağda) soru soruyor ve Başbakan (solda) yanıtıyor.
Kaynak: National Assembly, [413th National Assembly \(extraordinary session\)](#)

6.2. Soru

Ulusal Meclis Kanunu'nda "soru"; yazılı soru, sözlü soru ve güncel konular hakkında ivedi soru şeklinde düzenlenmiştir.

6.2.1 Yazılı Soru

Bir milletvekili, hükûmete yazılı soru önergesi yöneltebilir. Bu önerge Meclis Başkanlığına verilir ve Meclis Başkanı bunu gecikmeksizin hükûmete iletir. Hükûmet, yazılı soruyu aldıktan sonra 10 gün içinde cevap verir. Bu süre içinde cevap veremezse, nedenini ve ne kadar süre içinde cevap verebileceğini Ulusal Meclise bildirmek zorundadır (m.122).

Hükûmet yazılı soruya cevap verdiğinde, tutanağa geçirilmek üzere yazılı cevabı ve bu cevapla ilgili diğer materyalleri Meclise gönderir. Herhangi bir milletvekili verilen cevaba ilişkin ek bir yazılı soruyu yeniden yöneltebilir (m.122).

6.2.2. Sözlü Soru

Genel Kurul toplantılarında, toplantının belirli ve sınırlı bir süresi içinde hükûmete soru sorulabilir. 76-2'nci maddeye göre sözlü soruların başlama saati, Genel Kurul toplantısının hemen başında saat 14.00'tedir. Bir milletvekili tarafından sorulacak soru 20 dakikayı aşamaz. Gündemin her bir maddesi için soru sormak üzere söz alan milletvekilinin sayısı, grup başkanlarıyla istişare edildikten sonra Meclis Başkanı tarafından belirlenir. Başkan, söz alan milletvekillerinin sayısını, grup üyelerinin sayısı ile orantılı olarak tespit eder. Grubu olmayan milletvekillerinin kaçına söz verileceği, grup başkanlarına danıştıktan sonra Meclis Başkanı tarafından belirlenir (m.122-2).

Soru soracak milletvekili, sorusunun içeriği hakkında yazılı bir özeti önceden Meclis Başkanına sunar. Meclis Başkanı bunu birleşimden en geç 48 saat önce ulaşacak şekilde hükûmete iletir (m.122-2).

Her grubun başkanı, kendi grubuna mensup soru soracak milletvekilleri ve soruların sırasını soru sorma gününden bir gün öncesine kadar Meclis Başkanına bildirir. Bu durumda Meclis Başkanı, her grup başkanından gelen listeye göre soruların sırasını belirler ve birleşimin başlamasından önce grup başkanlarını ve hükûmeti bilgilendirir (m.122-2).

6.2.3. Güncel Konular Hakkında İvedi Soru

Önemli güncel konularla ilgili olarak, bir milletvekili, en az 20 milletvekilinin imzasını alarak hükûmete soru sorma talebinde bulunabilir. Bu talepte bulunmak isteyen milletvekili; soru gerekçesini, sorunun özetini ve Genel Kurulda hazır bulunarak soruları cevaplaması istenen Başbakan veya Devlet Konseyi üyesinin adını belirten soru talep formunu birleşimin başlamasından en az 24 saat önce Meclis Başkanına sunmalıdır. Meclis Başkanı bu talebi aldığı anda, talebin gerekliliğine Meclis İdare Komisyonuna danışarak karar verir. Gerekirse Meclis Başkanı, talebe yönelik karar vermek için Genel Kurulda oylama yapılmasını isteyebilir. Başkan veya Genel Kurul, hükûmetin çağrılıp konu hakkında soru sorulmasına karar verirse, Başbakan veya ilgili Devlet Konseyi üyesinin birleşimde hazır bulunması talep edilir (m.122-3).

Görüşme süresi toplam 120 dakikadır. Ancak Meclis Başkanı grup başkanlarıyla istişare ettikten sonra bu süreyi uzatabilir. Bir milletvekilinin soru sorma süresi 10 dakikayı geçemez; gerekirse ilave beş dakika verilebilir (m.122-3).

6.3. Meclis Denetimi ve Meclis İncelemesi

6.3.1. Meclis Denetimi ⁹⁰

Ulusal Meclis, her yıl olağan toplantı döneminin başlamasından önce, 30 günlük süre içinde kamu idarelerinde daimî komisyonlar eliyle denetimler gerçekleştirir. Denetim planı her yasama yılı başındaki ilk özel oturum başlangıcında hazırlanır ve tüm denetimler olağan oturum öncesi bitirilir. Genel Kurul, yıllık denetimlerin olağan toplantı döneminde yapılması kararı alabilir.⁹¹

Denetim, ilgili daimî komisyonun başkanı tarafından Meclis İdare Komisyonuna danışılarak hazırlanan denetim planına uygun olarak yürütülür. Meclis İdare Komisyonu, gerekli hâllerde, komisyonların denetim süreçlerinin koordinasyonunu sağlar.

Denetimi yapılacak kamu idaresi, denetimden önce bilgilendirilir. Denetim planının veya takviminin değiştirilmesi durumunda idareye en az yedi gün önce bilgi verilir.

Denetime tabi kamu kurum ve kuruluşları şunlardır:

- Devlet Teşkilatı Kanunu ve diğer kanunlar uyarınca kurulan devlet kurumları,
- Yerel yönetimler (Denetimin kapsamı, ulusal bütçeden sübvansiyon ve diğer desteklerin sağlandığı işler ve projelerle sınırlıdır.),
- Kamu Kurumlarının Yönetimi Hakkında Kanun'un 4. maddesi kapsamındaki kamu kurumları⁹², Kore Merkez Bankası, Ulusal Tarım Kooperatifleri Federasyonu ve Ulusal Balıkçılık Kooperatifleri Federasyonu,
- Yukarıdaki kurum ve kuruluşlar dışında, Denetim ve Teftiş Kurulu denetimine tabi olan yerel idari kurumlar, yerel yönetimler ve kurumlar (Bunların denetimi Genel Kurulun özellikle gerekli olduğuna karar verdiği durumlarda yapılır.).

Bir yerel yönetimin denetimi, iki veya daha fazla komisyonun oluşturacağı ortak bir komisyon tarafından gerçekleştirilebilir.

⁹⁰ The National Assembly of The Republic of Korea, [Activities & Authorities](#); Korean Law Information Center, [Act on Inspection and Investigation of State Administration](#)

⁹¹ Genel Kurul tutanakları incelendiğinde, Meclisin yıllık denetimlerini, olağan toplantı döneminde ve genellikle ekim ayı içinde yaptığı görülmektedir. Ulusal Meclis Tutanakları, [Genel Kurul Toplantı Tutanakları](#)

⁹² Bu kurumların listesi için bkz. Korean Law Information Center, [Act on the Operation of Public Institutions](#)

6.3.2. Meclis İncelemesi ⁹³

Ulusal Meclis üyelerinin en az dörtte biri tarafından talep edilmesi hâlinde, Ulusal Meclis özel bir komisyona veya bir daimî komisyona belirli devlet faaliyetlerinin incelemesini yaptırır. Önergede incelemenin amacı, incelenecek konunun kapsamı, incelemeyi yürütmesi istenen komisyon gibi hususlar belirtilmelidir.

Meclis Başkanı söz konusu talebi gecikmeksizin Genel Kurula bildirir ve grup başkanlarına danışarak incelemeyi yürütmek üzere özel bir komisyon kurar veya ilgili daimî komisyona havale eder. Eğer Meclis tatilde veya ara vermede ise inceleme talebi doğrultusunda Ulusal Meclisin toplanması da istenmiş olur.

İnceleme komisyonu; incelemenin amacını, incelenecek konunun kapsamını, inceleme yöntemini, inceleme süresini ve inceleme için gerekli harcamaları içeren bir inceleme planını onay için Genel Kurula sunar. Genel Kurul inceleme planını tetkik ederek onaylar veya reddeder.

İnceleme komisyonu, alacağı kararla, Ulusal Meclisin tatilde olduğu zamanlarda çalışabilir, her türlü bilgi ve belgeyi talep edebilir, ilgili kişileri çağırabilir ve uzmanları dinleyebilir. Komisyon, bir incelemeye başlamadan önce, bir üyeye veya Meclis Genel Sekreterliğine bağlı komisyon personeline veya dışarıdan görevlendirilecek bir uzmana ön inceleme yaptırabilir.

İnceleme komisyonunun faaliyet süresi Genel Kurul kararıyla uzatılabilir. Genel kurul, inceleme komisyonundan ara rapor talep eder. Bu rapor üzerine, incelemenin daha fazla devam etmesine gerek olmadığını tespit ederse, komisyonun faaliyet süresini kısaltabilir. İnceleme planında inceleme komisyonunun faaliyet süresi belirtilmediyse, komisyonun faaliyeti, yapılan incelemenin sonuçları Genel Kurulda karara bağlanana kadar sürer.

⁹³ Korean Law Information Center; [Act on Inspection and Investigation of State Administration](#)

6.3.3. Denetim ve İncelemenin Yöntem ve İlkeleri ⁹⁴

1. Denetim veya incelemeyi yürüten komisyon, gerekli olması hâlinde, komisyon kararı ile denetim veya incelemeyi yürütmek üzere iki veya daha fazla üyeden oluşan bir alt komisyon veya heyet oluşturabilir. Bu alt komisyon veya heyet yalnız bir siyasi parti grubu üyelerinden oluşamaz. İncelemenin daimî komisyonlardan biri tarafından yürütülüyor olması durumunda, mevcut bir daimî alt komisyona da denetim veya inceleme yaptırılabilir.
2. Bir denetim veya inceleme, özel hayatın gizliliğini ihlal edemez ve görülmekte olan bir dava veya soruşturma ve kovuşturmayla müdahale niteliği taşıyamaz.
3. Komisyon/alt komisyon/heyet; karar alarak ilgili kişilerden yahut kuruluşlardan denetim veya incelemeye ilişkin bilgi veya belgelerin sunulmasını talep edebilir; tanıkları, uzmanları ve ilgili kişileri komisyona davet edebilir. Denetim veya incelemeye ilişkin belgelerin ibrazını üyelerin en az üçte biri talep etmelidir.
4. Komisyona davet edilen herhangi bir kişi veya kurum, Ulusal Mecliste Tanıklık, Uzmanlık vb. Hakkındaki Kanun'da⁹⁵ özel olarak belirtilen durumlar haricinde, davete uymak ve komisyonun/alt komisyonun/heyetin çalışmalarında iş birliği yapmak zorundadır.
5. Meclis Genel Sekreterliği, Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü ve Ulusal Meclis Araştırma Servisi uzmanları ile parlamento gruplarının politika araştırmacıları denetim veya incelemeye yardımcı olabilirler. Denetim veya incelemeye tabi kurumlara mensup olmamak kaydıyla dışarıdan uzmanlar da gerekli görüldüğü takdirde görevlendirilebilir.
6. Denetim veya inceleme Ulusal Mecliste, denetim veya inceleme konusu yerde veya belirlenen diğer yerlerde yapılabilir.
7. Denetim veya inceleme, komisyon/alt komisyon/heyet tarafından aksi kararlaştırılmadıkça halka açık yapılır.
8. Denetimlerin süreç ve sonuçları Ulusal Meclis internet sitesinde kamuoyuna açıklanır.

⁹⁴ Korean Law Information Center, [Act on Inspection and Investigation of State Administration](#)

⁹⁵ Bkz. Korean Law Information Center, [Act on Testimony, Appraisal, Etc. Before The National Assembly](#)

9. Bir milletvekilinin, denetim veya inceleme konusuyla doğrudan bir çıkar ilişkisi varsa veya adil olamayacağına dair bir gerekçesi bulunuyorsa, inceleme veya denetim sürecinden el çektilir.
10. Bir denetim veya incelemenin yürütülmesi esnasında, ilgili kurumun işlev ve faaliyetlerinin engellenmemesine ve gizli bilgilerin ifşa edilmemesine özen gösterilir. Hiçbir milletvekili veya görevliler, denetim veya inceleme sırasında öğrendikleri gizli bilgileri haklı bir neden olmaksızın açıklayamaz.

6.3.4. Denetim ve İncelemenin Sonuçları ve Takibi⁹⁶

Bir denetim veya inceleme tamamlandıktan sonra rapor hazırlanır ve gecikmeksizin Meclis Başkanına sunulur. Meclis Başkanı, raporu aldıktan sonra derhâl Genel Kurula sunar.

Genel Kurul raporun sunulmasından itibaren 90 gün içinde rapordaki hususlarla ilgili bir takip süreci başlatılması kararı alır. Denetimler veya incelemeler sonucunda makul olmayan veya hukuka aykırı hususların tespit edilmesi hâlinde Ulusal Meclis, bunların ciddiyetine bağlı olarak, hükûmetten veya ilgili kurumlardan; tazminat ödenmesi, disiplin cezası verilmesi, sistemde iyileştirmeler yapılması ve bütçelerin gözden geçirilmesi gibi düzeltici önlemler almasını talep edebilir. Hükûmet veya ilgili kurumlar, talep edilen hususları gecikmeksizin ele alır ve bunların sonuçlarını Ulusal Meclise rapor eder.

Denetim veya incelemeyi gerçekleştiren komisyon, alt komisyon veya heyetin çalışma süresinin dolması gibi nedenlerle sonuçların takip ve raporlanmasında belirsizlik olması durumunda Meclis Başkanı, grup başkanlarıyla istişarede bulunduktan sonra bu görevleri üstlenecek bir komisyon, alt komisyon veya heyet tayin eder.

6.4. Denetim ve Teftiş Kurulu Eliyle Denetim

Ulusal Meclis, denetim konusunun Denetim ve Teftiş Kurulu Kanunu⁹⁷ uyarınca Denetim ve Teftiş Kurulunun görev alanına giren konulardan biri olduğunu belirlerse, alacağı bir kararla Kuruldan denetim yapmasını is-

⁹⁶Korean Law Information Center, [Act on Inspection and Investigation of State Administration](#), m.16

⁹⁷ Denetim ve Teftiş Kurulu Kanunu için bkz. Korea Legislation Research Institute, [Board of Audit and Inspection Act](#).

teyebilir. Denetim ve Teftiş Kurulu, denetim talebinin kendisine ulaştığı tarihten itibaren üç ay içinde denetim sonuçlarına ilişkin raporunu Ulusal Meclise sunar (m.127-2).

6.5. Yolsuzlukla Mücadele ve Medeni Haklar Kurulu Eliyle Denetim

Bir komisyon, kendisine gelen bir şikâyet dilekçesini incelerken, bunun Yolsuzluğun Önlenmesi ve Yolsuzlukla Mücadele ve Medeni Haklar Kurulunun Kuruluşu ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinin 5'inci bendinde tanımlanan bir şikâyet⁹⁸ olduğunu tespit ederse, bu gerekçeyle alacağı bir kararla, dilekçenin Yolsuzlukla Mücadele ve Medeni Haklar Kurulu tarafından incelenmesini talep edebilir. Bu durumda, Yolsuzlukla Mücadele ve Medeni Haklar Kurulu, dilekçe kendisine havale edildiği tarihten itibaren üç ay içinde incelemesini tamamlar ve sonuçlarını komisyona bildirir (m.127-3).

6.6. Suçlama (*Impeachment*)

Suçlama (*impeachment*); Devlet Başkanı, Başbakan, Devlet Konseyi üyeleri, icracı kurumların başkanları, Anayasa Mahkemesi üyeleri, hâkimler, Ulusal Seçim Komisyonu üyeleri, Denetim ve Teftiş Kurulu Başkanı ve üyeleri ile kanunla belirlenen diğer kamu görevlilerinin resmî görevlerini yerine getirirken Anayasayı veya diğer kanunları ihlal ettikleri iddiası üzerine Ulusal Meclisin yürüttüğü azil sürecidir.⁹⁹

Bu süreç ilgilinin görevinden azledilip azledilmemesi sonucunu doğurmakta, eğer yeterli oya ulaşırsa ilgilinin "azledilme talebiyle yargılanması" karar verilmektedir. Azledilmesi talebi kabul görürse azledilip azledilmesine Anayasa Mahkemesi karar vermektedir.

Görevle ilgili olmayan şahsi konular ve göreve başlamadan önce ya da görev sona erdikten sonra işlenen fiiller bunun dışındadır. Görev yeri değiştirilse de sorumluluk devam eder. Hukuka aykırı bir eylem; kasıt bu-

⁹⁸ Söz konusu Kanuna göre "şikâyet dilekçesi" terimi, bir idari kurumun (muvazzaf askerlerin ve zorunlu askerlik hizmeti yapan kişilerin şikâyet dilekçeleri dâhil) eylem, işlem veya ihmalleri nedeniyle insanların haklarını ihlal eden veya insanlara herhangi bir rahatsızlık veya yük veren konularla ilgili bir şikâyetin giderilmesi için verilen dilekçe anlamına gelmektedir. Bkz. Korean Law Information Center, [Act on the Prevention of Corruption and the Establishment and Management of the Anti-Corruption and Civil Rights Commission](#)

⁹⁹ The National Assembly of The Republic of Korea, [Activities & Authorities](#)

lunmaması veya hata sebebiyle mazur görülemez ve kanunu bilmemek geçerli bir mazeret olarak kabul edilemez.¹⁰⁰

Impeachment önergesi, Ulusal Meclis üye tam sayısının en az üçte biri tarafından teklif edilir ve kabulü için Ulusal Meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun olumlu oyu gerekir. Devlet Başkanının azledilmesi talebini içeren önerge ise üye tam sayısının salt çoğunluğu tarafından teklif edilmeli ve üye tam sayısının üçte ikisi veya daha fazlasının lehe oyunu almalıdır (Any. m.65).

Bir *impeachment* önergesi verildiğinde, Meclis Başkanı bunu ilk birleşimde Genel Kurula bildirir ve Genel Kurul kararıyla önerge, incelenmek üzere Mevzuat ve Yargı Komisyonuna havale edilebilir (m.130). Komisyon önergeyi inceler ve gecikmeksizin Genel Kurula sunar (m.131).

Önerge söz konusu komisyona havale edilmezse, Genel Kurulun bilgisine sunulmasından sonraki 24 ila 72 saat içinde gizli oyla oylanır. Bu süre içinde oylama yapılmazsa, *impeachment* önergesi iptal edilmiş sayılır. *Impeachment* önergesinde azledilmesi istenen kişinin adı ve görevi, önergenin nedeni, kanıtlar ve referans olarak kullanılacak diğer materyaller sunulur (m.130).

Önergenin Genel Kurul tarafından kabul edilmesi hâlinde Meclis Başkanı, kararı, azil sürecinin savcısı olarak görev yapan Mevzuat ve Yargı Komisyonu Başkanına gönderir. Komisyon Başkanı, kararı Anayasa Mahkemesine sevk ederek azli istenen kişinin yargılanmasını talep eder. Mahkeme yapacağı yargılama sonunda azli istenen kişinin azledilip edilmemesine nihai olarak karar verir. Hakkında *impeachment* önergesi verilen kişi, Anayasa Mahkemesi karar verinceye kadar geçici olarak görevinden uzaklaştırılır; ancak istifa edemez veya görevinden alınamaz. Anayasa Mahkemesi, kararını dokuz üyeden en az altısının onayıyla almalıdır.¹⁰¹

Azil talebinin Anayasa Mahkemesi tarafından onaylanması hâlinde, yargılanan kişi görevden azledilir ve azil kararı verildiği tarihten itibaren beş yıl boyunca kamu görevlisi olarak hizmet edemez. Azil kararı, kamu görevinden alınmanın ötesine geçemez ancak görevliyi hukuki ya da cezai sorumluluktan da muaf tutmaz.¹⁰²

¹⁰⁰The National Assembly of The Republic of Korea, [Activities & Authorities](#)

¹⁰¹Constitutional Court of Korea, [Adjudication on Impeachment](#); UMEK, m.131-134.

¹⁰²Constitutional Court of Korea, [Adjudication on Impeachment](#); The National Assembly of The Republic of Korea, [Activities & Authorities](#)

6.7. Dilekçe Hakkı

Halkın Ulusal Meclise dilekçe sunma hakkı Anayasanın 26'ncı maddesi, Ulusal Meclis Kanunu'nun 123 ila 126'ncı maddeleri, Dilekçe Kanunu¹⁰³ ve Ulusal Meclis Dilekçe İnceleme Kuralları'nda¹⁰⁴ düzenlenmiştir. Meclise dilekçe sunmak iki yolla mümkündür: Birincisi, bir milletvekili aracılığıyla; ikincisi, halkın katılımı ile (UMEK, m.123, UMDİK, m.1).

Bir Milletvekilinin Takdimi ile Sunulan Dilekçeler

Bir vatandaş tarafından Ulusal Meclise dilekçe verilebilmesi, bir milletvekilinden dilekçeye ilişkin takdim yazısı alınıp şahsen Ulusal Meclis Dilekçe Destek Merkezine veya milletvekilinin ofisi aracılığıyla Meclis Başkanlığına sunulması ile mümkündür. Dilekçede, dilekçenin amacı özellikle belirtmeli; milletvekilinin imzalanmış ve mühürlenmiş yazılı bir takdim yazısı bulunmalıdır. Bu dilekçe Ulusal Meclis internet sayfasındaki elektronik dilekçe sistemi aracılığıyla da verilebilir.¹⁰⁵

Dilekçenin birden fazla kişi tarafından verilmesi durumunda, bir kişi temsilci olarak tayin edilmelidir. Birden fazla milletvekilinin referansı olması durumunda, aynı şekilde bir milletvekili temsilci üye olarak belirlenmelidir. Verilen dilekçe, bir dilekçede bulunması gerekli koşulları karşılamıyorsa Meclis Başkanı belli bir süre içinde dilekçedeki eksikliklerin karşılanmasını dilekçe sahibinden isteyebilir (UMDİK, m.2).

Halkın Katılımına Sunulan Dilekçeler

Güney Kore Ulusal Meclisinde, dilekçe sunmanın bir diğer yolu halkın bir bölümünün o dilekçeye destek vermesidir. Bu yöntem özellikle siyaseti veya toplumu ilgilendiren güncel konular hakkında kullanılmaktadır.¹⁰⁶

Halkın katılımını sağlamak için dilekçe vermek isteyen bir kişi, elektronik dilekçe sistemi üzerinden, amacını ve konusunu belirterek dilekçesini kaydeder. Ayrıca varsa dilekçe ile ilgili materyalleri ekleyebilir (UMDİK, m.2-2).

Elektronik sisteme kayıt tarihinden itibaren dilekçenin 30 gün içinde 100 veya daha fazla kişinin onayını alması ve kabul edilebilirlik koşul-

¹⁰³ Korean Law Information Center, [Petition Law](#)

¹⁰⁴ Korean Law Information Center, [National Assembly Petition Review Rules](#)

¹⁰⁵ National Assembly, [Civil complaints information \(Petition Guide\)](#)

¹⁰⁶ Bazı dilekçe konuları için bkz. National Assembly, [Ulusal Dilekçeler](#)

larını taşıması hâlinde, dilekçenin havale edildiği komisyonun başkanı, halkın katılımına sunmak üzere dilekçeyi gecikmeksizin kamuya açıklar (UMDİK, m.2-2).

Kamuoyunun onayına sunulan dilekçe, yayımlanma tarihinden itibaren 30 gün içinde 50.000 veya daha fazla kişinin onayını alırsa, ulusal bir dilekçe olarak kabul edilir (UMDİK, m.2-2).

Dilekçeler Hakkında Genel Kurallar

Dilekçeler yazılı olarak (halkın katılımına sunulanlar hariç) veya elektronik olarak verilebilir. Dilekçe sahibinin adını, ikametgâh adresini, tüzel kişi olması hâlinde ünvanını ve temsilcisinin adını ve imzasını içermelidir (UMEK, m.123).

Ulusal Meclis Kanunu'na göre kabul edilemez olan dilekçeler şunlardır (UMEK, m.123):

- Görülmekte olan bir davaya ilişkin dilekçeler
- Herhangi bir Devlet organına yönelik hakaretamiz ifadeler içeren dilekçeler
- Ulusal sırlarla ilgili dilekçeler

Buna ek olarak, Dilekçe Kanunu'nun 16'ncı maddesine göre mükerrer dilekçeler, birden fazla kuruma gönderilen dilekçeler ve 6'ncı maddesindeki aşağıdaki kurallar uyarınca kabul edilemez olan dilekçeler işleme alınmamaktadır:¹⁰⁷

- Denetim, soruşturma, yargılama, arabuluculuk veya tahkim gibi diğer yasalar kapsamındaki prosedürlerin devam ettiği konular
- Yanlış bilgilere dayanarak başkalarının cezai yaptırıma veya disiplin cezasına maruz kalmasına neden olan konular
- Yanlış bilgilerle devlet kurumlarının itibarına zarar veren konular
- Bireyler arasındaki hak ilişkilerine veya kişisel mahremiyete dair konular
- Dilekçe sahibinin adının, adresinin vb. veya dilekçenin içeriğinin belirsiz olduğu durumlar

¹⁰⁷ Korean Law Information Center, [Petition Law](#)

Dilekçe İşlem Süreci

Meclis Başkanlığı (uygulamada Dilekçe Destek Merkezi) bir dilekçe aldığı anda, içeriğine göre dilekçeyi incelenmek üzere ilgili komisyona havale eder (UMEK, m.124).¹⁰⁸

Komisyonlar bir dilekçe aldıklarında bunu, kendi bünyelerinde kurdukları “dilekçe inceleme alt komisyonuna” havale ederek incelerler. Alt komisyonun çalışma süresi Genel Kurulun çalışma takviminden bağımsızdır. Gerekli hâllerde, dilekçeyi takdim eden milletvekili dilekçeyi açıklamak için komisyon veya alt komisyona davet edilir. Komisyon, alacağı kararla bir komisyon üyesini veya komisyon koordinatör yardımcısını (yahut başka bir görevliyi, UMDİK, m.8) yerinde incelemeye veya ilgili kuruma göndererek şikâyet konusunu anlamasını ve bu konuda bir rapor hazırlamasını isteyebilir. Görevlendirilen kişi, ayrıca dilekçe sahibini, ilgili kişileri veya konu hakkında geniş bilgi ve deneyime sahip diğer kişileri dinleyebilir (UMEK, m.125).

Komisyon söz konusu dilekçenin, Yolsuzlukla Mücadele ve Medeni Haklar Kurulunun Kuruluşu ve İşleyişi Hakkında Kanun kapsamındaki bir şikâyet kategorisine girdiğini değerlendirirse, Kuruldan dilekçeyi incelemesini talep edebilir (Bkz. Başlık 6.5).¹⁰⁹

Komisyon, bir dilekçenin kendisine havale edildiği tarihten itibaren 90 gün içinde incelemesini tamamlayarak sonuçlarını Meclis Başkanına rapor olarak sunar. Mücbir sebeplerin varlığı hâlinde komisyon, belirtilen süre için incelemesini tamamlayamazsa, komisyon başkanı Meclis Başkanına bir ara rapor sunabilir ve Meclis Başkanından inceleme süresini bir defaya mahsus olmak üzere 60 güne kadar uzatmasını talep edebilir. Ayrıca incelenmesi uzun zaman alan bir dilekçe söz konusu olduğunda da komisyon, Meclis Başkanından inceleme süresinin uzatılmasını talep edebilir (UMEK, m.125).

Komisyon, incelediği bir dilekçeyi Genel Kurula sevk etmeye karar verebilir. Bu karar dilekçenin hükûmete havale edilerek sonuçlandırılması veya Genel Kurul tarafından sonuçlandırılmasının uygun görüldüğü hâller için alınır. Komisyon, dilekçe hakkındaki görüşünü ekleyerek Genel Kurula sevk edilmek üzere kararını Meclis Başkanına iletir (UMDİK, m.11).

¹⁰⁸ National Assembly, [Civil complaints information \(Petition Guide\)](#) (Google translate çeviri ile)

¹⁰⁹ National Assembly, [Civil complaints information \(Petition Guide\)](#) (Google translate çeviri ile)

Komisyon dilekçeyi Genel Kurula sevk etmemeye karar vermişse, kararının sonucunu yine Meclis Başkanına bildirir ve Meclis Başkanı da dilekçe sahibine bu konuda bilgi verir (UMEK, m.125). Dilekçenin Genel Kurula sevk edilmemesi; ya dilekçedeki konunun hükûmet veya diğer paydaşlar tarafından çözüme kavuşturulması ya da dilekçenin konusunun bütçe vb. nedenlerle gerçekleştirilmesinin imkânsız olması yahut dilekçenin ulusal politikalarla çelişmesi gibi bir nedenle geçerlilikten yoksun bulunması sebebiyle söz konusu olur (UMDİK, m.12). Ancak karardan itibaren yedi gün içinde en az 30 milletvekili talepte bulunursa, dilekçe Genel Kurula havale edilir (UMEK, m.125).

Genel Kurul tarafından görüşülerek kabul edilen dilekçeler, incelenip sonuçlandırılmak üzere, ekinde Meclisin görüşü ile birlikte hükûmete intikal ettirilir. Hükûmet dilekçeyi inceleyip sonuçlandırır ve gecikmeksizin Meclise bilgi verir (UMEK, m.126).

6.8. Diğer Bazı Denetim Yetkileri¹¹⁰

Devlet Başkanı, acil mali ve ekonomik şartlar gibi nedenlerle verdiği acil durum emirlerini veya tesis ettiği işlemleri derhâl Ulusal Meclise sunmak zorundadır. Meclis bu emirleri veya işlemleri onaylayabilir veya reddedebilir. Reddederse bu emirler veya işlemler geçersiz kabul edilir.

Devlet Başkanı sıkıyönetim ilan ettiğinde -iki türlü sıkıyönetim vardır: Olağanüstü sıkıyönetim, ihtiyati sıkıyönetim (Any. m.77)-, bunu gecikmeksizin Ulusal Meclisin onayına sunulmalıdır. Genel Kurul, üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyuyla sıkıyönetimin sona erdirilmesi kararı alırsa, Devlet Başkanı bu kararı yerine getirmek zorundadır.

Ulusal Meclis, Başbakanın veya bir Devlet Konseyi üyesinin görevden alınmasını isteyebilir. Bu süreç, ilgilinin görevden alınması talebini içeren bir önerge ile başlar. Meclis Başkanı önergenin verilmesinden sonraki ilk birleşimde önerge hakkında Genel Kurulu bilgilendirir. Önergenin Genel Kurula bildirilmesinden itibaren 24 ila 72 saat içinde gizli oylama yapılır. Bu süre içinde oylanmayan herhangi bir görevden alma önergesinden vazgeçilmiş sayılır (m.112). Önergenin kabulü hâlinde alınan karar, bir tavsiye kararı olup bağlayıcı değildir.

¹¹⁰ The National Assembly of The Republic of Korea, [Activities & Authorities](#)

7. BÜTÇE SÜRECİ

Güney Kore'nin Ulusal Mecliste kabul edilen 2026 mali yılı merkezî yönetim bütçesinin büyüklüğü 728 trilyon won¹¹¹ olup bu tutar yaklaşık 524 milyar dolara karşılık gelmektedir.¹¹² 2025 mali yılı bütçesinin büyüklüğü ise 677,4 trilyon won olup bu tutar Güney Kore'nin gayrisafi yurt içi hasılasının %25,6'sına tekabül etmektedir.¹¹³ Güney Kore'nin bütçe büyüklüğünün GSYH içindeki payı, diğer gelişmiş ülkelerle karşılaştırıldığında daha düşüktür. Zira Güney Kore'de kamu harcamalarının GSYH içindeki payı, diğer gelişmiş ülkelere kıyasla daha düşük bir oranda gerçekleşmekte ve bu durum bütçe büyüklüğünün GSYH içindeki payının daha sınırlı bir düzeyde kalmasına neden olmaktadır. Nitekim 2025 yılında G-20 ülkelerinde kamu harcamalarının GSYH içindeki oranlarının ortalaması %37,1 olarak gerçekleşmiş iken Güney Kore'de bu oran %24 olmuştur.¹¹⁴

Güney Kore, başkanlık sistemi ile yönetilmesi nedeniyle hükûmet sistemi açısından ABD'ye benzerlik göstermekle birlikte uygulamakta olduğu bütçe süreci, daha çok Avrupa ülkelerindeki bütçe süreçlerine benzetilmektedir. Zira ABD'de bütçe tasarısı yasama organı tarafından hazırlanıp onaylanmasına karşın¹¹⁵ Avrupa ülkelerinde ve Güney Kore'de yürütme organı bütçe tasarısını hazırlamakta ardından da yasama organının incelemesine ve onayına sunmaktadır.¹¹⁶ Ayrıca ABD'de gelecek mali yıla ilişkin bütçe tasarısının, mali yıl başlangıcından önce yürürlüğe girememesi hâlinde hükûmetin kapanması yani hükûmetin harcama yapamama durumu ortaya çıkabilmektedir.¹¹⁷ Oysa Güney Kore ve birçok Avrupa ülkesinin anayasasında bu tür bir durumda hükûmetin harcama yapmasına imkân sağlayan düzenlemeler bulunmaktadır.¹¹⁸

¹¹¹ Güney Kore'nin para birimi "won"dur.

¹¹² Korea Joongang Daily, [Lee Jae Myung Administration Unveils Record Budget of 728 Trillion Won For 2026](#), 29 August 2025

¹¹³ Ministry of Finance and Economy, [Press Releases 2025 Budget Proposal](#)

¹¹⁴ International Money Fund (IMF), [Expenditure % of GDP](#).

¹¹⁵ Türes A., Çeliker E., [Federal Bütçenin Kongrede Görüşülmesi](#), ABD Kongresinde Yasama, Denetim ve Bütçe Süreçleri, TBMM Araştırma Hizmetleri Başkanlığı, Gökçimen S. (ed.), 1. Baskı, TBMM Basımevi, Ankara, Ekim 2019, s.240

¹¹⁶ Çeliker E., [Bütçe ve Kesinhesap](#), Konularına Göre Karşılaştırmalı Dünya Anayasaları, TBMM Araştırma Hizmetleri Başkanlığı, 1. Baskı, TBMM Basımevi, Ankara, Haziran 2022, s.565-593

¹¹⁷ Türes A., Çeliker E., [Federal Bütçenin Kongrede Görüşülmesi](#), ABD Kongresinde Yasama, Denetim ve Bütçe Süreçleri, TBMM Araştırma Hizmetleri Başkanlığı, Gökçimen, S. (ed.), 1. Baskı, TBMM Basımevi, Ankara, Ekim 2019, s.281

¹¹⁸ Çeliker E., [Bütçe ve Kesinhesap](#), Konularına Göre Karşılaştırmalı Dünya Anayasaları, TBMM Araştırma Hizmetleri Başkanlığı, 1. Baskı, TBMM Basımevi, Ankara, Haziran 2022, s.567,569,574,576,578,580-584

Güney Kore’de bütçe, bir kanun olarak değil de Ulusal Meclis tarafından onaylanan bir hükûmet planı şeklinde düzenlenmektedir.¹¹⁹ OECD ülkeleri arasında sadece Güney Kore ve Japonya’da bütçe bu şekilde düzenlenmekte ve uygulanmaktadır.¹²⁰ Bununla birlikte Anayasada ve bütçe sürecini düzenleyen kanunlarda bütçe tasarısının yürürlüğe girebilmesi için Ulusal Meclisten onay alınmasının zorunlu olduğunu ve bütçe onaylandıktan sonra kamu idarelerinin bütçede belirtilen hususlara uymakla yükümlü olduklarını belirten hükümler bulunmaktadır. Bu itibarla Güney Kore’de bütçe her ne kadar kanun şeklinde düzenlenmemiş olsa da hazırlanma, yürürlüğe konma, kamu idareleri tarafından zorunlu bir şekilde uygulanma süreçlerine sahip olması nedeniyle kanun şeklinde hazırlanan bütçelerle büyük ölçüde benzerlik göstermektedir.

Güney Kore’nin bütçe sürecinin açıklandığı bu bölümde sırasıyla, Güney Kore bütçesinin hukuki dayanakları ve temel özellikleri açıklanmış, ardından bütçenin hazırlanma, onanma, uygulanma, kapatılma ve denetlenme aşamaları incelenmiştir. Son olarak Ulusal Meclisin bütçe denetimine destek sağlayan Meclis kurumlarına ilişkin bilgiler verilmiştir.

7.1. Bütçe Sürecinin Hukuki Temelleri

Güney Kore’de bütçe sürecinin en önemli hukuki temelini Anayasa oluşturmaktadır. Anayasa, temel bütçe kurallarını ve bütçe sürecinde görev alan başlıca aktörleri belirlemiştir.¹²¹ Anayasanın 54’üncü maddesinde yürütme organının gelecek mali yıla ilişkin bütçe tasarısını hazırlayarak mali yıl başlangıcından 90 gün önce Ulusal Meclise sunacağı, Ulusal Meclisin de bütçe tasarısını mali yıl başlangıcından en geç 30 gün önce görüşüp karara bağlayacağı belirtilmiştir.¹²² Bütçe tasarısının Ulusal Mecliste incelenmesi ve karara bağlanması zorunlu tutulmakla birlikte Ulusal Meclisin bütçe tasarısında değişiklik yapma yetkisi Anayasada sınırlanmıştır. Zira Anayasanın 57’nci maddesi uyarınca Ulusal Meclis, hükûmetin onayı olmadan, hükûmet tarafından sunulan bütçe tasarısında herhangi bir harcama kaleminin toplamını artıracak veya yeni harcama kalemleri oluşturacak bir değişiklik yapamamaktadır.

¹¹⁹ Kim J. M., [The Korean Budget System](#), Public Expenditure Management Peer-Assisted Learning Network (PEMPAL), s.21

¹²⁰ Kim J. M., [The Korean Budget System](#), Public Expenditure Management Peer-Assisted Learning Network (PEMPAL), s.21

¹²¹ Lienert I., Jung M., [The Legal Framework for Budget Systems: An International Comparison](#), OECD Journal on Budgeting, volume 4, number 3, 2004, s.284.

¹²² Korean Law Information Center, [Constitution of the Republic of Korea](#)

Bütçe tasarısının mali yılın başına kadar Ulusal Meclis tarafından kabul edilmemesi hâlinde Anayasanın 54'üncü maddesi, yeni bir bütçe tasarısı Ulusal Meclis tarafından kabul edilinceye kadar, Anayasa veya kanunla kurulan kamu idarelerinin ve işletmelerinin faaliyetlerini sürdürmeleri, kanunda öngörülen zorunlu harcamaların yapılması ve daha önceki bütçede onaylanmış projelerin devamının sağlanması amacıyla yürütme organına bir önceki mali yılın bütçesine uygun şekilde kamu harcaması yapma yetkisi vermiştir.

Diğer taraftan yürütme organı uygulamakta olduğu bütçede değişiklik yapılmasının gerekli olduğu kanaatine varması hâlinde, Anayasanın 56'ncı maddesi gereğince hazırladığı bir ek bütçe tasarısını Ulusal Meclise sunabilmektedir. Ayrıca devletin bir mali yıldan daha uzun bir süre boyunca ödeme yapmasının gerekli olduğu hâllerde, Anayasanın 55'inci maddesi uyarınca yürütme organı belirli dönemlerde Ulusal Meclisten onay almak kaydıyla bu ödemeleri gerçekleştirebilmektedir.¹²³ 55'inci maddede ayrıca yürütme organının Ulusal Meclisten önceden onay alması şartıyla bütçe içinde tamamlayıcı ödenek (*reserve fund*) tahsis edilebileceği ancak bu ödenekten yapılan harcamaların daha sonra Ulusal Meclisin onayına sunulması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Kesin hesabın Ulusal Meclise sunulma ve görüşülme süreci ise Anayasada yer almamış ve bu konunun düzenlenmesi kanunlara bırakılmıştır. Bununla birlikte Anayasada sınırlı da olsa kesin hesaplara ilgili bazı hükümler bulunmaktadır. Örneğin Anayasanın 89'uncu maddesinde kesin hesaba ilişkin konuların, Devlet Başkanı ve Devlet Başkanı tarafından atanan bakanlardan oluşan Devlet Konseyinde görüşüleceği belirtilmiştir. Anayasanın 99'uncu maddesinde ise Denetim ve Teftiş Kurulunun, bütçedeki gelir ve gider hesaplarının kapatılmasını her yıl denetleyeceği ve denetim sonuçlarını ertesi yıl Devlet Başkanına ve Ulusal Meclise bildireceği hükme bağlanmıştır.

¹²³ Bütçe tasarıları bir yıllık süreye göre hazırlandığından Ulusal Meclis bir yılı aşacak ve sonraki yıllarda devam edecek ödemelerde yürütme organına ödeme iznini bir yıl için vermektedir. Ödeme sürecine ilişkin devlet yükümlülüğünün devam ettiği sonraki yıllarda da izinler birer yıl olarak verilmektedir. Bu itibarla Anayasanın 55'nci maddesinde geçen "belirli dönem" ifadesi bir yıl şeklinde uygulanmaktadır.

Güney Kore’de bütçe sisteminin hesap verilebilirliğinin güvence altına alınmasında Denetim ve Teftiş Kurulu önemli bir rol oynamaktadır.¹²⁴ Anayasanın 97’nci maddesinde Denetim ve Teftiş Kurulunun; devletin ve kanunla belirlenen diğer kuruluşların mali hesaplarının yönetimini ve performanslarını, devletin gelir ve gider hesaplarının kapatılmasını incelemek ve denetlemek amacıyla doğrudan Devlet Başkanının yetkisi altında kurulduğu belirtilmiştir. Anayasanın 98’inci maddesinde ise Denetim ve Teftiş Kurulunun, Kurul Başkanı dâhil olmak üzere en az 5 en fazla 11 üyeden oluşacağı, Kurul Başkanının Ulusal Meclisin onayıyla Devlet Başkanı tarafından atanacağı, Kurul üyelerinin Kurul Başkanının önerisi üzerine Devlet Başkanı tarafından atanacağı hükme bağlanmıştır. Anayasanın 98’inci maddesi uyarınca Kurul Başkanı ve üyelerinin görev süreleri dört yıl olup bir kereye mahsus olmak üzere tekrar atanabilmektedirler.¹²⁵ Denetim ve Teftiş Kurulu, Kurul Başkanının ataması yapılırken Ulusal Meclisten onay alınmasının zorunlu olması, bütçe hesaplarını denetlemesi ve denetim sonuçlarını Ulusal Meclise bildirmesi gibi özelliklere sahip olması nedeniyle diğer ülkelerde parlamento adına denetim yapmakta olan sayıştaylarla benzerlik göstermektedir. Ancak Denetim ve Teftiş Kurulunun doğrudan Devlet Başkanının yetkisi altında kurulması, Anayasada yürütme organı içinde yer alan kurumlar arasında sayılması, Kurul Başkanı dışındaki Kurul üyelerinin atanmalarında Ulusal Meclisin onayının alınmaması, kesin hesabın kapatılması dışında Kurulun yürütme organına bağlı bütün idarelerin teftişinden de sorumlu olması, bu Kurulu sayıştaylardan ayırmaktadır. Denetim ve Teftiş Kurulu, sahip olduğu bu özellikler açısından birçok ülkede yürütme organı bünyesinde faaliyet gösteren teftiş kurullarıyla önemli ölçüde benzerlik göstermektedir.

Yürütme organının, devlet tahvili ihraç etmek veya devlete mali yükümlülük yükleyecek sözleşmeler yapmak istemesi hâlinde, Anayasanın 58’inci maddesi uyarınca Ulusal Meclis ile bu konuda önceden mutabakata varması gerekmektedir. Anayasadaki bu hükmü yerine getirmek amacıyla Ulusal Maliye Kanunu’nun 20’nci maddesi uyarınca bütçe tasarısına her yıl devlet tahvili ihracı veya kredi alımı yoluyla yapılacak kamu borçlanmasına ilişkin üst sınırı belirleyen bir hüküm konulmaktadır.¹²⁶

¹²⁴ Lienert I., Jung M., [The Legal Framework for Budget Systems: An International Comparison](#), OECD Journal on Budgeting, volume 4, number 3, 2004, s.284

¹²⁵ Korean Law Information Center, [Constitution of the Republic of Korea](#)

¹²⁶ Korea Legislation Research Institute, [National Finance Act](#), m.20

Bütçe tasarısı Ulusal Mecliste onaylanınca yürütme ve yasama organları arasında kamu borçlanmasına ilişkin üst sınır konusundaki mutabakat da sağlanmış olmaktadır.

Vergi konularına ilişkin düzenlemeler, bütçe tasarısında yer almamakla birlikte bütçe gelirlerini ve giderlerini doğrudan etkilemektedir. Anayasanın 59'uncu maddesinde vergi türlerinin ve oranlarının kanunla belirleneceği, 38'inci maddesinde ise tüm vatandaşların, kanunda belirtilen koşullar altında vergi ödemekle yükümlü oldukları belirtilmiştir. Anayasada Ulusal Meclisin yürütme organı tarafından sunulan bütçe tasarısında değişiklik yapma yetkisi sınırlanmış olmasına karşın vergi kanunları açısından bu tür bir sınırlama yapılmamıştır. Bu sebeple Ulusal Meclisin, vergi kanunlarında sınırsız değişiklik yapma yetkisi bulunmaktadır.¹²⁷ Dolayısıyla Ulusal Meclisin vergi kanunlarında yaptığı değişiklikler bütçe açığının artmasına veya azalmasına neden olabilmektedir.¹²⁸

Bütçenin uygulanmasına ilişkin hususlar ile Anayasada düzenlenmeyen bütçeyle ilgili diğer konular, Ulusal Meclis tarafından çıkarılan kanunlarda yer almıştır. Bütçe sürecini düzenleyen ve bütçe sistemini şekillendiren başlıca kanunlar şu şekildedir:¹²⁹

- Ulusal Maliye Kanunu (*National Finance Act*),
- Ulusal Meclis Kanunu (*National Assembly Act*),
- Ulusal Muhasebe Kanunu (*National Accounting Act*),
- Denetim ve Teftiş Kurulu Kanunu (*Board of Audit and Inspection Act*),
- Ulusal Fonların Yönetimi Kanunu (*Management of the National Funds Act*),
- Yerel Yönetimler Maliye Kanunu (*Local Finance Act*),
- Yerel Yönetimler Muhasebe Kanunu (*Local Accounting Act*),
- Sübvansiyon Yönetimi Kanunu (*Subsidy Management Act*),
- Altyapı Yatırımlarına İlişkin Kamu-Özel Ortaklığı Kanunu (*Act on Public-Private Partnership in Infrastructure*)

¹²⁷ Lienert I., Jung, M., [The Legal Framework for Budget Systems: An International Comparison](#), OECD Journal on Budgeting, volume 4, number 3, 2004, s.300

¹²⁸ Lienert I., Jung, M., [The Legal Framework for Budget Systems: An International Comparison](#), OECD Journal on Budgeting, volume 4, number 3, 2004, s.300

¹²⁹ Korea Legislation Research Institute, [Law Search](#); Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.23

Ulusal Maliye Kanunu'nda bütçeye, fonlara, mali hesapların kapatılmasına, performans yönetimine ve devlet borçlarına ilişkin kurallar açıklanmış ve kamu mali yönetiminde performans odaklı, verimli ve şeffaf uygulamaları artırmaya yönelik hükümlere yer verilmiştir.¹³⁰ Ulusal Muhasebe Kanunu'nda ise devlet muhasebesinin uygulanmasına ve kamu mali yönetimine fayda sağlayacak uygun verilerin üretilmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir (UMUK, m.1).

Ulusal Meclis Kanunu'nda bütçe tasarısının ve kesin hesabın Ulusal Mecliste incelenmesi, görüşülmesi ve onaylanması sürecine ilişkin konular hükme bağlanmıştır (UMEK, m.84, 84-2, 84-3).

Denetim ve Teftiş Kurulu Kanunu'nda ise Kurulun görevleri, yetkileri ve teşkilat yapısına ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Aynı Kanun'un 20'nci maddesinde devletin gelir ve gider hesaplarının doğruluklarının ve usulüne uygun şekilde kapatılıp kapatılmadıklarının Kurul tarafından denetleneceği belirtilmiştir. Ayrıca Denetim ve Teftiş Kurulu Kanunu'nun 41'inci maddesinde kamu idarelerinin tamamlayıcı ödenekten yaptıkları harcamaların bütçede öngörüldüğü şekilde yapıp yapılmadığının Kurul tarafından incelenip denetim raporunda açıklanacağı ifade edilmiştir.

Ulusal Fonların Yönetimi Kanunu'nda (1 ve 6'ncı maddelerde) kanunla kurulan fonların yönetimi ve denetlenmesine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.¹³¹ Bu Kanun'un 32'nci maddesinde fonların mali büyüklüklerinin; hazine bonusu ihraç etmek, Kore Merkez Bankasından geçici kredi almak veya Başkanlık kararnamesinde öngörülen diğer yöntemler kullanılarak artırılması hâlinde fonlarda yapılacak bu artış miktarının, Ulusal Meclis tarafından her yıl alınan kararla belirlenen üst sınırı aşmaması gerektiği belirtilmiştir.

Yerel Yönetimler Maliye Kanunu'nda yerel yönetimlerin finansmanı ve muhasebesine ilişkin temel ilkeler belirlenmiştir.¹³² Aynı Kanun'un 55'inci maddesinde İçişleri ve Güvenlik Bakanlığının, yerel yönetimlerin hesaplarına ilişkin olarak yaptığı mali inceleme ve analiz sonuçlarını üçer aylık dönemler hâlinde Ulusal Meclisteki ilgili daimî komisyona bildireceği

¹³⁰ Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.23

¹³¹ Ulusal Fonların Yönetimi Kanunu için bkz. Korea Legislation Research Institute, [Management of the National Funds Act](#).

¹³² Yerel Yönetimler Maliye Kanunu için bkz. Korea Legislation Research Institute [Local Finance Act](#).

hükme bağlanmıştır. Yerel Yönetimler Muhasebe Kanunu'nda ise yerel yönetimlerin, muhasebe işlemlerini şeffaf bir şekilde yürütmelerine ve kendilerine tahsis edilen fonları daha verimli şekilde yönetmelerine ilişkin hükümler düzenlenmiştir.¹³³

Sübvansiyon Yönetimi Kanunu'nda sübvansiyonlardan¹³⁴ faydalanmak amacıyla yapılan başvuruların alınması ve karara bağlanması, sübvansiyonların bütçelenmesi ve kullanılmasına ilişkin hususlar düzenlenmiştir.¹³⁵ Bu Kanun'un 12'nci ve 15'inci maddelerinde yerel yönetimlere, özel kuruluşlara veya gerçek kişilere sübvansiyon sağlayan kamu idarelerinin sübvansiyon bütçe tasarılarını Ulusal Meclise sunacakları ve Ekonomi ve Maliye Bakanlığının sübvansiyon programlarına ilişkin değerlendirmelerinin ve bulgularının sübvansiyon bütçe tasarıları ekinde Ulusal Meclise bildirileceği hükme bağlanmıştır.

Altyapı Yatırımlarına İlişkin Kamu-Özel Ortaklığı Kanunu'nda ülkedeki altyapı yatırımlarının artırılması amacıyla özel sektörü altyapıya yatırım yapmaya teşvik edici düzenlemeler yapılmıştır.¹³⁶ Aynı Kanun'un 7-2'nci maddesinde bir sonraki yılda kamu-özel ortaklığı kapsamında yapılacak yap-kirala-devret projelerine ilişkin üst limit tutarlarının Ulusal Mecliste karara bağlanacağı belirtilmiştir. Bu Kanun'un 7-4'üncü maddesi uyarınca Ulusal Meclisin, hükûmet tarafından sunulan yap-kirala-devret projelerinin üst limit tutarını artırmayı veya yeni bir proje eklemeyi planlaması hâlinde hükûmetten önceden onay alması gerekmektedir.

Vergi kanunları, bütçe sistemini ve sürecini şekillendirmemekle birlikte içerikleri ve belirlemiş oldukları vergi oranları nedeniyle bütçe gelirlerini doğrudan etkilemektedir. Bütçe harcamaları bütçe gelirlerine göre yapıldığından vergi kanunları bütçe harcamalarına da etki etmektedir. Güney Kore'de yürürlükte olan başlıca vergi kanunları şunlardır:¹³⁷

¹³³ Yerel Yönetimler Muhasebe Kanunu için bkz. Korea Legislation Research Institute, [Local Accounting Act](#).

¹³⁴ Sübvansiyon, bir ürün veya hizmetin fiyatını düşük tutmak veya bir işletme veya kuruluşun faaliyetlerini sürdürmesine yardımcı olmak amacıyla devlet tarafından sağlanan parasal desteklerdir. Britannica Dictionary, [Subsidy](#).

¹³⁵ Sübvansiyon Yönetimi Kanunu için bkz. Korea Legislation Research Institute, [Subsidy Management Act](#).

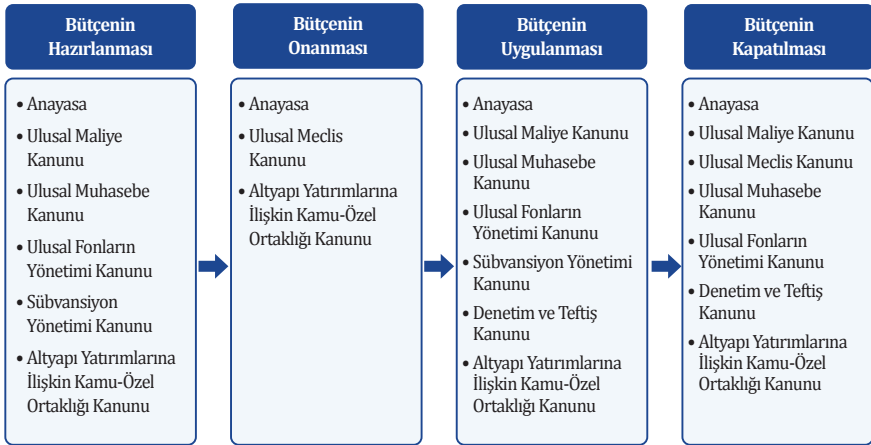
¹³⁶ Altyapı Yatırımlarına İlişkin Kamu-Özel Ortaklığı Kanunu için bkz. Korea Legislation Research Institute, [Act on Public-Private Partnership in Infrastructure](#).

¹³⁷ Korea Legislation Research Institute, [Tax](#).

- Kurumlar Vergisi Kanunu (*Corporate Tax Act*)
- Gelir Vergisi Kanunu (*Income Tax Act*)
- Katma Değer Vergisi Kanunu (*Value Added Tax Act*)
- Özel Tüketim Vergisi Kanunu (*Individual Consumption Tax Act*)
- Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu (*Inheritance Tax and Gift Tax Act*)
- İçki Vergisi Kanunu (*Liquor Tax Act*)
- Menkul Kıymet İşlemleri Vergisi Kanunu (*Securities Transaction Tax Act*)
- Yerel Vergi Kanunu (*Local Tax Act*)

Güney Kore’de bütçe sistemini şekillendiren ve bütçenin çeşitli aşamalarında uygulanan kanunlar aşağıdaki şekilde gösterilmiştir. Kanunların uygulanmasına ilişkin daha ayrıntılı hususlar ise Devlet Başkanı tarafından çıkarılan Başkanlık kararnamelerinde düzenlenmektedir.

Şekil 11: Güney Kore’de Bütçe Sistemini Şekillendiren Temel Kanunlar

7.2. Bütçe Sürecinin Temel İlkeleri ve Özellikleri

Güney Kore'nin bütçe süreci incelendiğinde literatürdeki bütçe ilkeleri arasında yer alan; önceden izin alma, yıllık olma, mali saydamlık ve hesap verebilirlik ilkelerine uyulduğu görülmektedir. Hükûmet gelecek yıla ilişkin bütçeyi uygulamadan önce Ulusal Meclisten onay almakta, böylelikle önceden izin alma ilkesi hayata geçirilmektedir.

Yıllık olma ilkesi doğrultusunda bütçe 12 aylık dönem için hazırlanmakta, mali yıl 1 Ocak'ta başlayıp 31 Aralık'ta sona ermektedir (UMAK, m.2,3). Her mali yılın giderleri aynı yıl içinde elde edilen gelirlerden karşılanmaktadır. Ulusal Maliye Kanunu'nun 9'uncu maddesi uyarınca hükûmet; bütçeye, fonlara, kesin hesaba, devlet tahvillerine ve kredilerine, kamu varlıklarının mevcut değerine ve konsolide mali dengeye ilişkin istatistikleri düzenli şekilde yayımlamaktadır. Aynı Kanun'un 60, 90 ve 102'nci maddeleri gereğince bütçe ve fon hesapları; kamu idarelerinin bünyesindeki iç kontrol mekanizmaları ve Denetim ve Teftiş Kurulu tarafından denetlenmekte, görevini kötüye kullandığı tespit edilen kamu görevlileri hakkında cezai işlemler uygulanmaktadır.

Bütün devlet gelirlerinin ve giderlerinin aynı bütçe belgesinde yer almasını gerektiren birlik ilkesine ise yeterince uyulmadığı görülmektedir.¹³⁸ Zira devletin gelir ve giderleri; genel hesap, özel hesaplar ve fonlar olmak üzere üç farklı hesap grubunda gösterilmektedir.¹³⁹ Genel hesap ve özel hesaplar bütçe tasarısında birlikte yer almakta ancak bu hesapların işleyişi birbirlerinden farklılık göstermektedir. Genel hesapta ademi tahsis ilkesi yani belirli gelirlerin belirli giderlere tahsis edilmemesi (ayrılmaması) ilkesi uygulanmaktadır. Merkezî yönetim bütçesinde sadece bir tane genel hesap bulunurken her bir yerel yönetim bütçesine de birer adet genel hesap tahsis edilmektedir. Örneğin 2014 mali yılında ülkede toplam 244 yerel yönetim bulunduğundan her bir yerel yönetim bütçesine de birer adet genel hesap tahsis edilmiş böylelikle yerel yönetimlerin bütçeleri içinde toplamda 244 adet genel hesap oluşturulmuştur.¹⁴⁰ Ulusal Maliye Kanunu'nun 4'üncü maddesi uyarınca başta vergi gelirleri olmak üzere büyük miktarda kamu

¹³⁸ Lienert I., Jung M., [The Legal Framework for Budget Systems: An International Comparison](#), OECD Journal on Budgeting, volume 4, number 3, 2004, s.288

¹³⁹ Oh G. W., [Public Debt and Monetary Policy in Korea](#), [Bank for International Settlements](#), BIS Paper No:67, 1 October 2012, s.219

¹⁴⁰ Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.6

geliri genel hesaplara aktarılmaktadır. Ulusal savunma, iç güvenlik, eğitim, konut ve sosyal altyapı yatırımları, sosyal refah ve sağlık hizmetleri gibi devletin temel hizmetlerine ilişkin harcamalar, merkezî yönetimin genel hesabından karşılanmaktadır.¹⁴¹ Özel hesaplarda ise tahsis ilkesi uygulanmakta yani belirli devlet gelirleri belirli giderlere tahsis edilmektedir. Ulusal Maliye Kanunu'nun 4'üncü maddesinde bir kamu idaresinin belirli bir projeyi yürütmek veya hizmetlerini daha etkin bir şekilde sunmak için kendi yönetimi altında bir fon tutabileceği ancak bunun için kanuni bir düzenleme yapılması ve ilgili kamu idaresi adına bir özel hesabın açılması gerektiği belirtilmektedir. Özel hesaplara aktarılan gelirler; belirli vergi gelirleri (içki vergisi, kırsal kalkınma için alınan vergi vb.) ve vergi dışı gelirler (bazı harçlar, krediler vb.) olmak üzere iki temel kaynaktan oluşmaktadır. Özel hesap gelirleri yalnızca ilgili kanunda belirtilen alanlarda harcanabilmektedir.¹⁴² Bu itibarla özel hesaplar bütçe içinde yer almaları ve bir fon gibi görev yapmaları nedeniyle literatürdeki bütçe içi fonlara benzemektedir. Zira bütçe içi fonlar, gelirlerini tamamen bütçeden elde eden, bütçede tertibi bulunan ancak gelirlerin harcanması yani ödeneklerin faaliyetlere dağıtım yöntemi bakımından bütçedeki diğer hesaplardan ayrılan fonlardır.¹⁴³

Devletin gelir ve giderlerine ilişkin üçüncü hesap grubu olan fonlar ise nitelikleri itibarıyla literatürdeki bütçe dışı fonlara benzemektedir. Bütçe dışı fonlar, belirli bir kamu hizmetinin yerine getirilmesini veya bir kamu programının yürütülmesini finanse edebilmek amacıyla belirli mali kaynakların toplandığı ve harcandığı kamusal hesaplardır.¹⁴⁴ Bütçe dışı fonları, bütçe içi fonlardan ayıran temel fark bu fonların bütçede gösterilmemeleridir. Güney Kore'de bütçe dışı fonlar, kamu hizmetlerinin ve programlarının finansmanında yaygın şekilde kullanılmaktadır.¹⁴⁵ Emeklilik fonu, işsizlik sigortası fonu, turizm tanıtım ve geliştirme fonu, suç mağdurlarını koruma fonu, piyango fonu, vatanseverler ve gaziler fonu, endüstriyel kazaları önleme ve tazminat fonu, kredi garanti fonu, döviz

¹⁴¹ Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.3

¹⁴² Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.5

¹⁴³ Tosunoğlu Ş., [Kamu Kesiminin Kapsamı](#), Kamu Maliyesi, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Yayınları, Eskişehir, 2018, s.57

¹⁴⁴ Ağcakaya S., [Ülkemizde Konsolide Bütçe Harcamalarının Gelişimi \(1980-2000\)](#), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S:10, 2003, s.223

¹⁴⁵ Bütçe dışı fonlar Güney Kore mevzuatında sadece fon (fund) kelimesi ile ifade edildiği için bu çalışmada da bütçe dışı fonlar ifadesi yerine sadece fon kelimesi kullanılmıştır.

kuru istikrar fonu, yeşil iklim fonu ile konut edindirme ve kentsel alanlar fonu, Güney Kore’de uygulanmakta olan fonlar arasındadır.¹⁴⁶

Fonlar, bütçede yer almadıklarından bütçe kurallarına ve disiplinine tabi değildir. Bu sebeple Ulusal Meclisin, fonları bütçe ile denetlemesi mümkün olmamaktadır. Ancak Ulusal Maliye Kanunu, Ulusal Meclis Kanunu ve Ulusal Fonların Yönetimi Kanunu’nda fonların tıpkı bütçe hesapları gibi Ulusal Mecliste incelenmesine, görüşülmesine, onanmasına ve denetlenmesine imkân sağlayan düzenlemeler yapılmıştır. Bu bağlamda fonlara ilişkin ayrıntılı mali bilgiler bütçe tasarısında değil Ulusal Meclise sunulan “fon yönetim planı”nda gösterilmekte ve Ulusal Mecliste fonlara ilişkin ayrıntılı inceleme bu plan vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir.

Özel hesaplarda olduğu gibi fonlarda da tahsis ilkesi uygulanmakta, belirli kamu gelirleri fonun kuruluş amacına uygun şekilde belirli kamu giderlerine önceden tahsis edilmektedir. Bu sebeple fonlar işlevleri açısından özel hesaplara benzemektedir. Ancak fonlar, genel hesabın ve özel hesapların aksine bütçede yer almadıklarından bütçe kurallarına tabi tutulmamakta, bu sebeple daha esnek şekilde yönetilmektedir.¹⁴⁷ Genel hesap ile özel hesapların birleşimiyle bütçe oluşmakta ve bütün genel ve özel hesaplara ait kalemler bütçede gösterilmektedir. Ulusal Maliye Kanunu’nun 67’nci maddesi uyarınca fon hesaplarının gelirleri “fon gelir planı”nda belirtilirken fon giderleri “fon harcama planı”nda gösterilmektedir. Fon gelir planı ve fon harcama planının bir araya getirilmesiyle fon yönetim planı oluşmakta ve fonların bütün gelir ve giderleri bu planda ortaya konulmaktadır. Bütçe ve fon yönetim planının bir araya getirilmesiyle toplam konsolide bütçe ortaya çıkmaktadır.¹⁴⁸ Bütçenin büyük kısmını genel hesaptaki gelir ve giderler oluşturmaktadır. Bununla birlikte özel hesapların ve fonların toplam konsolide bütçe içerisinde önemli bir payı bulunmaktadır. Örneğin 2026 yılı toplam konsolide bütçesinde genel hesabın payı %59,1 iken özel hesapların payı %4 ve fonların payı ise %36,5 olmuştur.¹⁴⁹

¹⁴⁶ Korean Law information Center, [Funds](#); Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.12; Koh Y., [Reforming the Fiscal Management System in Korea](#), Fiscal Policy and Management in East Asia, Ito T., Rose A.K. (ed) University of Chicago Press, 2007, s.306

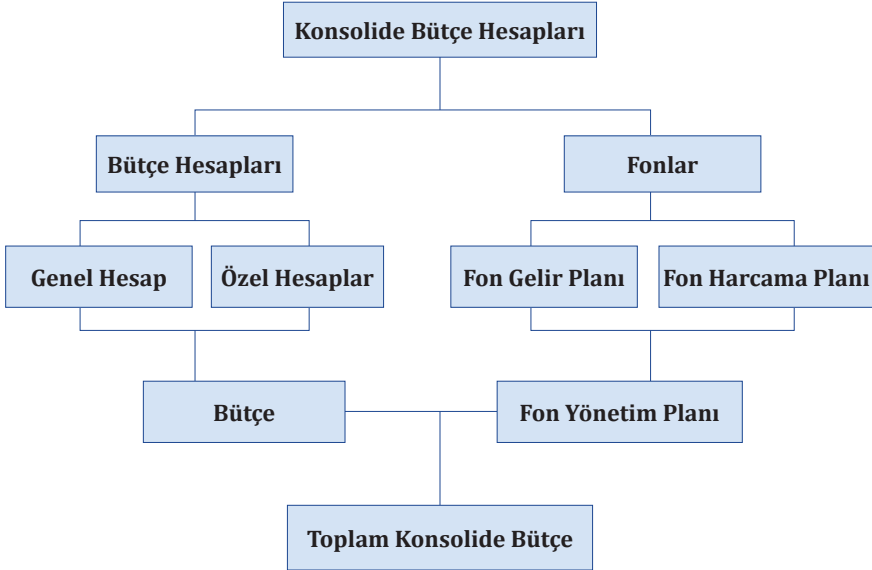
¹⁴⁷ Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.5

¹⁴⁸ Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.11

¹⁴⁹ Open Fiscal Data, [Total Revenue](#) Not: Kaynakta genel hesap, özel hesaplar ve fonlarda bulunan ödenek tutarları belirtilmiş olup bunların toplam konsolide bütçe içindeki payları tarafımızca hesaplanmıştır.

Güney Kore’de bütçe ve fon yönetim planının alt unsurlarına ilişkin bilgiler aşağıda gösterilmiştir.

Şekil 12: Güney Kore’de Bütçe Hesaplarına ve Fonlara İlişkin Bilgiler

Genel hesap, özel hesaplar ve fonlar Ulusal Mecliste birlikte ele alınmakta ve görüşülmektedir. Anayasasının 54’üncü maddesinde bütçe tasarısının yeni mali yılın başlangıcından en geç 90 gün önce Ulusal Meclise sunulacağı belirtilmekle birlikte Ulusal Maliye Kanunu’nun 33’üncü maddesinde bütçe tasarısının Ulusal Meclise yeni mali yılın başlangıcından en geç 120 gün önce sunulacağı hükme bağlanmıştır. Ulusal Maliye Kanunu’ndaki bu hüküm, bütçe tasarısının Ulusal Meclise en geç sunulma tarihini 30 gün daha öne çektiği için uygulamada bu hüküm esas alınmaktadır. Fon yönetim planı taslağı da Ulusal Maliye Kanunu’nun 68’inci maddesi uyarınca gelecek mali yıl başlangıcından en geç 120 gün önce Ulusal Meclise sunulmaktadır. Bu itibarla yeni mali yılın başlangıcından en geç 120 gün önce yani 3 Eylül tarihinde bütçe tasarısı ve fon yönetim planı taslağı hükûmet tarafından Ulusal Meclise birlikte sunulmaktadır.¹⁵⁰ Bütçe tasarısı ve fon yönetim planı taslağının Ulusal Mecliste müzakere edildikten sonra yeni mali yılın başlangıcından en geç 30 gün önce yani

¹⁵⁰ Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.49

en geç 2 Aralık tarihinde karara bağlanması gerekmektedir.¹⁵¹ Dolayısıyla merkezî yönetime ait bütün gelir ve giderler her ne kadar ayrı belgelerde de olsa aynı anda ve birlikte Ulusal Meclise sunulmakta ve onanmaktadır.

Bütçenin genellik ilkesi, devlete ait tüm gelir ve giderlerin bütçede gösterilmesi ile belirli bütçe gelirlerinin belirli bütçe giderlerine önceden tahsis edilmemesi olmak üzere iki temel unsurdan oluşmaktadır.¹⁵² Güney Kore'deki bütçe sistemi, devletin bütün gelirlerini ve giderlerini birlikte göstermesi nedeniyle bütçenin genellik ilkesinin birinci unsuruna uymakta ancak özel hesaplarda ve fon hesaplarında belirli gelirlerin belirli giderlere önceden tahsis edilmesi nedeniyle bu ilkenin ikinci unsuruna uymamaktadır.

Bütçe tasarısı ve fon yönetim planı taslağı Ulusal Meclise sunulduktan sonra bütçe sürecinin ikinci aşamasına yani bu iki mali belgenin Ulusal Mecliste görüşülmesi ve onanması aşamasına geçilmektedir. İkinci aşama tamamlandıktan sonra bu aşamayı bütçenin ve fon yönetim planının uygulanması aşaması takip etmektedir. Bütçe ve fon yönetim planı uygulandıktan sonra son aşama olan konsolide bütçe hesaplarının kapatılması ve denetlenmesi aşamasına geçilmektedir. Toplam dört aşamadan oluşan bütçe sürecinin her bir mali yıl bütçesi için devamlı şekilde tekrarlanmasına bütçe döngüsü adı verilmektedir.¹⁵³ Ulusal Meclis, gelecek mali yıla ilişkin bütçe tasarısını ve fon yönetim planı taslağını görüşürken bir önceki yılın bütçesinin ve fon yönetim planının kesin hesabını da görüşüp karara bağlamaktadır. Bu itibarla gelecek mali yıl bütçesi Ulusal Mecliste bütçe döngüsünün henüz onanma aşamasında iken bir önceki mali yıl bütçesi bütçe döngüsünün kapanma ve denetlenmesi aşamasında bulunmakta, cari yılın bütçesi ise mali yıl henüz bitmediğinden bütçenin uygulama aşamasında yer almaktadır.

Tablo 5'te Güney Kore'de bütçe döngüsünde gerçekleşen mali olaylara ve bu olayların gerçekleştikleri tarihlere ilişkin bilgiler gösterilmiştir.

¹⁵¹ Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.53

¹⁵² Eroğlu A., Egeli H., [İyi Uygulamalar Çerçevesinde Bütçe İlkeleri ve Örnek Ülke İncelemeleri](#), Kayseri Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C:2, S:2, Aralık 2020, s.74

¹⁵³ Universal Health Coverage 2030, [What Is the Budget Cycle, And What Are Its Key Stages and Actors?](#), s.1

Tablo 5: Güney Kore’de Konsolide Bütçe Döngüsü

Bütçe Döngüsünün Aşamaları	İlgili Bütçe Aşamasında Gerçekleşen Mali Olay	Tarih
1. Bütçe tasarısının ve fon yönetim planı taslağının hazırlanması ve Ulusal Meclise sunulması	Kamu idarelerinin ve fon yönetim kuruluşlarının, içinde bulunulan mali yıldan başlayarak beş yıl boyunca yürütecekleri projelere ilişkin orta vadeli proje planlarını Ekonomi ve Maliye Bakanlığına göndermeleri	1 Ocak-31 Ocak
	Gelecek mali yıla ilişkin bütçe tasarısının ve fon yönetim planı taslağının hazırlanması amacıyla Ekonomi ve Maliye Bakanlığınca kamu idarelerine ve fon yönetim kuruluşlarına bütçe tasarısı ve fon yönetim planı hazırlama rehberlerinin gönderilmesi	En geç 31 Mart
	Kamu idarelerinin bütçe taleplerini ve fon yönetim kuruluşlarının fon gelir ve harcama planı taslaklarını Ekonomi ve Maliye Bakanlığına göndermeleri	En geç 31 Mayıs
	Ekonomi ve Maliye Bakanlığının bütçe tasarısı ve fon yönetim planının hazırlanması konusunda kamu idareleri ve fon yönetim kuruluşları ile müzakere yürütmesi ve bu müzakereye göre bütçe tasarısını ve fon yönetim planı taslağını hazırlaması	Haziran, temmuz ve ağustos ayları
	Bütçe tasarısı ve fon yönetim planı taslağının hükûmet içinde görüşüldükten ve Devlet Başkanı tarafından onaylandıktan sonra Ulusal Meclise sunulması	En geç 3 Eylül
2. Bütçe tasarısının ve fon yönetim planı taslağının Ulusal Mecliste incelenmesi, değiştirilmesi ve oylanması	Bütçe tasarısının ve fon yönetim planı taslağının Ulusal Meclis komisyonlarında ve Genel Kurulda incelenmesi ve görüşülmesi	En geç 3 Eylül ile en geç 2 Aralık arası
	Bütçe tasarısının ve fon yönetim planı taslağının Ulusal Mecliste oylanması	En geç 2 Aralık

Bütçe Döngüsünün Aşamaları	İlgili Bütçe Aşamasında Gerçekleşen Mali Olay	Tarih
3. Ulusal Meclis tarafından onaylanan bütçenin ve fon yönetim planının yürütme organı tarafından uygulanması	Mali yıl başlangıcı	1 Ocak
	Ekonomi ve Maliye Bakanlığının bütçe ve fon yönetim planı uygulama rehberlerini hazırlaması, bütçenin ve fon yönetim planının kamu idareleri ve fon yönetim kuruluşları tarafından uygulanması ve yıl içinde konsolide bütçe uygulama raporlarının yayımlanması	Konsolide bütçe uygulama raporları aylık olarak yayımlanır.
	Mali yılın sona ermesi	31 Aralık
4. Bütçe ve fon yönetim planına ilişkin kesin hesabın Ulusal Meclis tarafından görüşülmesi ve karara bağlanması	Hükûmet tarafından bütçe uygulama sonuçlarının (kesin hesap) yayımlanması	En geç ertesi yılın Nisan ayının 10'u
	Denetim ve Teftiş Kurulunun bütçedeki ve fon yönetim planındaki kesin hesabın denetlenmesine ilişkin olarak hazırladığı denetim raporunu Ekonomi ve Maliye Bakanlığına göndermesi	En geç ertesi yılın Mayıs ayının 20'si
	Ekonomi ve Maliye Bakanlığının Denetim ve Teftiş Kurulu tarafından denetlenen kesin raporu ve tabloları ile Denetim ve Teftiş Kurulunun hazırladığı denetim raporunu Ulusal Meclise göndermesi	En geç ertesi yılın Mayıs ayının 31'i
	Kesin hesabın Ulusal Mecliste görüşülmesi ve karara bağlanması	Kesin hesabın karara bağlanmasında bir süre sınırı bulunmamaktadır. Uygulama da 2 Aralık'tan önce karara bağlanmaktadır.

Kaynak: OECD, [Budgeting and Public Expenditures in OECD Countries 2019](#), OECD Publishing, Paris, 2019, s.207; (UMAK, m.2, m.29, m.33, m.59-m.61 ve m.67)

7.3. Konsolide Bütçenin Hazırlanması ve Ulusal Meclise Sunulması

Kamu idarelerinin gelir ve giderleri bütçede gösterilirken fon yönetim kuruluşlarının fon gelirleri ve giderleri fon yönetim planında belirtilmektedir. Bu iki mali belgenin içeriği Ulusal Meclis tarafından onaylandıkları tarihten sonra kesinleştiği için bütçenin hazırlanması ve Ulusal Mecliste görüşülmesi aşamalarında bütçe yerine bütçe tasarısı, fon yönetim planı yerine de fon yönetim planı taslağı ifadeleri kullanılmaktadır. Konsolide bütçenin hazırlanması sürecinde bu iki mali belge dışında yürütme organı tarafından “ulusal mali yönetim planı” adıyla, gelecek beş yılı kapsayan bir plan hazırlanmaktadır. Ulusal mali yönetim planı, içeriği ve sahip olduğu özellikler açısından Türkiye’deki orta vadeli programla benzerlik göstermektedir. Bununla birlikte Türkiye’deki orta vadeli program gelecek üç yılı kapsayacak şekilde hazırlanırken Güney Kore’deki ulusal mali yönetim planı gelecek beş yılı kapsayacak şekilde hazırlanmaktadır. Ulusal Maliye Kanunu’nun 7’nci maddesi uyarınca ulusal mali yönetim planı, her yıl mevcut şartlara göre düzenli olarak güncellenmekte ve gelecek mali yıl başlangıcından en geç 120 gün önce Ulusal Meclise sunulmaktadır.

Bütçe tasarısı, fon yönetim planı taslağı ve ulusal mali yönetim planının hazırlanma sürecinde kamu idareleri ve fon yönetim kuruluşları¹⁵⁴ arasındaki koordinasyonu, Ekonomi ve Maliye Bakanlığı sağlamaktadır. Bütçe sürecine ilişkin temel konular, Devlet Konseyinde görüşülmektedir. Devlet Konseyinde bütçe süreciyle ilgili olarak alınan kararların uygulanması ve mali işlemlerin takip edilmesi konusundaki temel sorumluluk Ekonomi ve Maliye Bakanlığına verilmiştir. Bu sebeple Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, bütçe ve fon yönetimi sürecinde kamu idarelerinin ve fon yönetim kuruluşlarının mali işlemlerini yönlendiren, takip eden ve denetleyen merkezi bir role sahip bulunmaktadır.

Ekonomi ve Maliye Bakanlığı; her yıl bütçe tasarısı, fon yönetim planı taslağı ve ulusal mali yönetim planını hazırlamadan önce Maliye Politikası Danışma Konseyi adlı danışma kurulunun görüşlerini almaktadır (UMAK, m.10). Maliye Politikası Danışma Konseyi üyeleri, merkezî yönetim içe-

¹⁵⁴ Bütün fon yönetim kuruluşları aynı zamanda bir kamu idaresidir. Fon yönetim kuruluşu bir bakanlık olabileceği gibi bir bakanlığa bağlı kamu kuruluşu da olabilmektedir. Ulusal Maliye Kanunu ve Ulusal Muhasebe Kanunu’nda fon yöneten kamu idarelerini fon yönetmeyen kamu idarelerinden ayırmak için fon yönetim kuruluşu şeklinde adlandırılmıştır. UMAK, m.76,100; UMUK, m.2, 6, 13, 25

risinde yer alan kamu idarelerinde ve yerel yönetimlerde görev yapan kamu görevlilerinden ve özel sektörde çalışan uzmanlardan oluşmaktadır (UMAK, m.10). Danışma Kurulunun teşkilatı, görevleri ve yönetimi ile ilgili hususlar Başkanlık kararnamesi ile düzenlenmiştir.

7.3.1. Bütçe Tasarısının Hazırlanması ve Ulusal Meclise Sunulması

Bütçe tasarısının hazırlanma süreci, kamu idarelerinin içinde bulunulan mali yıldan başlayarak beş mali yıl boyunca yürütecekleri projelere ilişkin olarak bir plan hazırlamalarıyla başlamaktadır (UMAK, m.28). Bu plana “orta vadeli proje planı” adı verilmektedir. Kamu idareleri orta vadeli proje planlarını her yıl en geç 31 Ocak gününe kadar Ekonomi ve Maliye Bakanlığına gönderir (UMAK, m.28).

Kamu idarelerinin orta vadeli proje planlarını sunmalarının ardından Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, bütçe tasarısı hazırlık çalışmalarına yön vermek ve gerekli koordinasyonu sağlamak amacıyla her yıl “bütçe tasarısının hazırlanmasına ilişkin rehber” hazırlar. Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, Devlet Konseyinde görüşülmek ve Devlet Başkanının onayını almak kaydıyla bu rehberi her yıl en geç 31 Mart tarihine kadar merkezî yönetim içerisinde yer alan bütün kamu idarelerine gönderir (UMAK, m.29). Rehberde bir sonraki yıla ait bütçe tasarısının hazırlanması sürecinde kamu idarelerinin yapacakları işler ve uyacakları kurallar açıklanır. Bu sebeple rehber aynı zamanda kamu idareleri tarafından uyulması zorunlu olan bir yönerge niteliğindedir. Ekonomi ve Maliye Bakanlığı bu rehberi hazırladıktan sonra rehberde yer alan hususlar hakkında bilgi vermek amacıyla Ulusal Mecliste bütçe konusunda ihtisaslaşmış bir komisyon olan Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonuna bir rapor sunar (UMAK, m.30).

Kamu idareleri gelecek mali yıla ilişkin bütçe taleplerini, bütçe tasarısının hazırlanmasına ilişkin rehberde belirtilen kurallara uygun şekilde hazırlarlar ve en geç 31 Mayıs gününe kadar Ekonomi ve Maliye Bakanlığına gönderirler. Kamu idareleri gönderdikleri bütçe talep yazılarında gelir ve gider bütçelerine, birden fazla yıla yayılmış projelere yapılacak harcamalara ve Hazineye mali yük getiren sözleşmeye dayalı yükümlülüklerine ilişkin taleplerini açıklarlar (UMAK, m.31). Kamu idareleri ayrıca talep ettikleri hususlara ilişkin gerekli belgeleri bütçe taleplerinin ekinde sunarlar. Ekonomi ve Maliye Bakanlığına bütçe talebi ekinde gönderilmesi

gereken belgeler Başkanlık kararnamesi ile belirlenir (UMAK, m.31). Eğer bir kamu idaresinin bütçe talebi, bütçe tasarısının hazırlanmasına ilişkin rehberde belirtilen açıklamalara ve kurallara uymuyorsa Ekonomi ve Maliye Bakanlığı kendi belirlediği bir süre içinde ilgili kamu idaresinden bütçe talebinde değişiklik yapmasını veya ek bir bütçe talebi göndermesini isteyebilir (UMAK, m.31).

Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, kamu idarelerinin gönderdiği bütçe talepleri doğrultusunda bütçe tasarısını hazırlar. Bütçe tasarısı Devlet Konseyinde müzakere edildikten sonra Devlet Başkanı tarafından onaylanır (UMAK, m.32). Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, kamu idarelerinin gönderdiği bütçe taleplerini inceleme, kamu idareleriyle bu talepleri müzakere etme, bütçe tasarısını hazırlama, Devlet Konseyine ve Devlet Başkanına sunma görevlerini ağustos ayının sonuna kadar tamamlar.¹⁵⁵

Bütçe tasarısında gelir ve gider bütçelerine, devam eden harcamalara,¹⁵⁶ Hazine yükümlülüklerini üstlenme taahhütlerine, belirli aktarım fonlarına¹⁵⁷ ve tamamlayıcı ödeneye¹⁵⁸ dair ayrıntılı hükümler ile bütçenin uygulanmasına ilişkin diğer gerekli hususlar düzenlenir (UMAK, m.20). Bütçe tasarısında ayrıca devlet tahvilleri ve kredilerine ilişkin borçlanma tavanları ile Ulusal Fonların Yönetimi Kanunu'nun 32'nci maddesine dayanılarak ihraç edilen hazine bonolarına ve alınan geçici kredi miktarına ilişkin azami tutarlar belirtilir (UMAK, m.20).

¹⁵⁵ OECD, *Budgeting and Public Expenditures in OECD Countries 2019*, OECD Publishing, Paris, 2019, 207.

¹⁵⁶ Devam eden harcamalar; tamamlanma süresi bir yıldan fazla olan ama beş yılı geçmeyen ve inşaat, imalat veya araştırma ve geliştirme gibi alanlarda yürütülen projeler için yapılan harcamalardır. Ministry of Finance and Strategy, *The Budget System of Korea*, 2014, s.57; UMAK, m.23

¹⁵⁷ Bütçedeki belirli bir harcamanın ilgili yıl içinde tamamen ödenemeyeceğinin anlaşılması durumunda, ödenemeyen harcama tutarı, Ulusal Meclisten önceden onay alınmak şartıyla "belirli aktarım fonları" adı verilen fonlara aktarılmaktadır. Bu fonlar, bir sonraki mali yılda, önceden belirlenmiş harcama amacı doğrultusunda kullanılmaktadır. Başka bir ifadeyle bir önceki yıl ödenemeyen harcama tutarı bu fonlar aracılığıyla ödenmektedir (UMAK, m.24).

¹⁵⁸ Önceden öngörülemez ve bu nedenle bütçede yer verilemeyen olağanüstü durumlarda veya önceden öngörülmele birlikte ilgili bütçe kaleminde belirlenmiş olan sınırın aşılmasının zorunlu hâle geldiği durumlarda harcama yapabilmek için Ulusal Maliye Kanunu'nun 22'nci maddesi uyarınca tamamlayıcı ödenek oluşturulmuştur. Aynı Kanun maddesinde tamamlayıcı ödeneye ayrılan tutarın, bütçede genel hesap sınıfında yer alan harcama kalemlerinin toplamının 1/100'üne eşit veya bundan daha az bir miktarda olması gerektiği belirtilmiştir. Bu şekilde oluşturulan tamamlayıcı ödeneye "genel tamamlayıcı ödenek" adı verilmektedir. Genel tamamlayıcı ödenek dışında kanunla düzenlenmek kaydıyla belirli amaçlar için kullanmak için başka tamamlayıcı ödenekler de oluşturulabilmektedir. Bu ödeneklere ise "belirli tamamlayıcı ödenekler" adı verilmektedir. Ulusal Maliye Kanunu'nun 22'nci maddesinde tamamlayıcı ödeneklerin kamu görevlilerinin ücretlerinin artırılması amacıyla kullanılamayacağı hükme bağlanmıştır. Ministry of Finance and Strategy, *The Budget System of Korea*, 2014, s.57,58

Ulusal Maliye Kanunu'nun 33'üncü maddesi uyarınca hükûmetin, Devlet Başkanı tarafından onaylanan bütçe tasarısını, mali yılın başlangıcından en geç 120 gün önce Ulusal Meclise sunması gerekmektedir. Uygulamada hükûmet her yıl 1 Eylül'de bütçe tasarısını Ulusal Meclise sunmaktadır.¹⁵⁹ 2014 yılına kadar hükûmet bütçe tasarısını, Anayasanın 54'üncü maddesinde de belirtildiği gibi mali yıl başlangıcından en geç 90 gün önce Ulusal Meclise sunuyordu. Ancak Ulusal Maliye Kanunu'nda yapılan değişikliklerle bu süre 2014 yılında 100 güne, 2015'te 110 güne, en son 2016 yılında 120 güne çıkarılmıştır.¹⁶⁰ Bu kanun değişiklikleri, Ulusal Meclise bütçe tasarısını ilave 30 gün gibi bir süreyle inceleme ve müzakeret etme imkânı sağlamıştır.

Ulusal Maliye Kanunu'nun 34'üncü maddesi uyarınca hükûmet, bütçe tasarısını Ulusal Meclise sunarken aşağıda belirtilen belgeleri bütçe tasarısı ekinde göndermektedir:

1. Gelir ve gider bütçelerinin brüt ve net hesapları,
2. Her bir projenin gelir ve gider bütçelerine ilişkin açıklayıcı beyan,
3. Devam eden harcamalara ilişkin olarak bir önceki yılın sonuna kadar yapılan ödemelere ve gelecek yıldan sonra yapılacak ödemelere, genel proje planına ve projedeki ilerleme durumuna ilişkin açıklayıcı beyan,
4. Hazineye borç yükümlülüğü getiren sözleşmelere istinaden yapılan işlemlere ilişkin açıklayıcı beyan,
5. Tamamlanması en az iki yıl süren büyük ölçekli projeler sebebiyle yapılan ve Hazineye borç yükümlülüğü getiren sözleşmeler kapsamında ifa edilen mali işlemlerin toplam tutarı,
6. Devlet mülkiyetindeki taşınmazların bugünkü değeri, bir önceki yılki değeri ve gelecek yıl sonu itibarıyla tahmini değerine ilişkin beyan,
7. Bütçe tasarısının uygulanmasına ilişkin performans planı,
8. Özel Vergilerin Sınırlandırılması Kanunu'nun 142-2'nci maddesi uyarınca gelecek mali yıl için öngörülen vergi harcaması bütçesi (vergi indirimlerinin ve muafiyetlerinin toplam tutarı),

¹⁵⁹OECD, [Budgeting and Public Expenditures in OECD Countries 2019](#), OECD Publishing, Paris, 2019, s.207

¹⁶⁰Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.49

9. Ön fizibilite (yapılabilirlik) araştırması yapılmayan projelerin ayrıntıları ve bu araştırmanın yapılmamasının nedenlerine ilişkin açıklayıcı beyan,
10. Hazine tarafından sübvans edilen projelerde yerel yönetimlerin katlanacağı giderlerin tahminî tutarı.

7.3.2. Fon Yönetim Planı Taslağının Hazırlanması ve Ulusal Meclise Sunulması

Fonlar, Güney Kore'nin mali sisteminde ve yönetiminde önemli bir yere sahiptir. Nitekim 2003-2014 yılları arasında fon sayısında istikrarlı bir artış görülmüştür. Fon sayısı 2003 yılında 47¹⁶¹ iken 2005 yılında 57'ye,¹⁶² 2008 yılında 60'a,¹⁶³ 2010 yılında 63'e,¹⁶⁴ 2014 yılında ise 67'ye¹⁶⁵ ulaşmıştır. Fonlar mali büyüklükleri açısından da dikkat çekmektedir. Örneğin ülkedeki en büyük fonlar arasında yer alan Ulusal Emeklilik Fonu, 2024 yılı itibarıyla 1.596,8 trilyon won brüt gelire, bu brüt gelirden 383,9 trilyon won tutarındaki gider çıkarıldıktan sonra 737,7 trilyon won tutarında net gelire sahip olmuştur.¹⁶⁶ Merkezî yönetimin 2024 mali yılı konsolide olmayan bütçesindeki (fonların dâhil edilmediği bütçenin) toplam harcamaya tutarının 656 trilyon won¹⁶⁷ olduğu dikkate alındığında Ulusal Emeklilik Fonunun merkezî yönetim bütçesinden daha fazla mali büyüklüğe ulaştığı anlaşılmaktadır. Fonların sayılarının ve büyüklüklerinin yıllar içinde istikrarlı bir şekilde artması ve bu durumun kamu mali yönetimini karmaşık hâle getirmesi nedeniyle 2001 ve 2003 yıllarında bütçe sürecini düzenleyen kanunlarda önemli değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerin ardından fon yönetim planları bütçeye benzer bir şekilde hazırlanma, onanma ve denetlenme sürecine tabi tutulmuş ve bu yeni uygulama ile ulusal bütçenin işleyişindeki parçalanmanın azaltılması amaçlanmıştır.¹⁶⁸

¹⁶¹ OECD, [OECD Economic Surveys Korea](#), s.89. OECD Publishing, Paris

¹⁶² Koh Y., [Reforming the Fiscal Management System in Korea](#), Fiscal Policy and Management in East Asia, Ito T., Rose A. K. (ed) University of Chicago Press, 2007, s.306

¹⁶³ Cho I., [The Impact of Korean Performance Budgeting on Budgetary Programmes](#), Birmingham Üniversitesi, Doktora Tezi, 2010, s.94

¹⁶⁴ Cho I., [The Impact of Korean Performance Budgeting on Budgetary Programmes](#), Birmingham Üniversitesi, Doktora Tezi, 2010, s.94

¹⁶⁵ Jiwoong, M., [Government Fund Management](#), Maeil Business Newspaper, Ocak 29, 2026

¹⁶⁶ Korea National Pension Service Investment Management, [National Pension Fund Report 2024](#), s.33

¹⁶⁷ Ministry of Finance and Economy, [2024 Government Financial Statement](#), Press Releases, 2023

¹⁶⁸ Lienert I., Jung M., [The Legal Framework for Budget Systems: An International Comparison](#), OECD Journal on Budgeting, volume 4, number 3, 2004, s.286

Fon yönetim planı taslağının hazırlanma süreci, fon yönetim kuruluşlarının, içinde bulunulan mali yıldan başlayarak beş mali yıl boyunca yürütecekleri yeni projelere ilişkin olarak bir plan hazırlamaları ve hazırladıkları bu planı 31 Ocak gününe kadar Ekonomi ve Maliye Bakanlığına sunmaları ile başlamaktadır (UMAK, m.66). Fon yönetim kuruluşlarının orta vadeli proje planlarını sunmalarının ardından Ekonomi ve Maliye Bakanlığı fon yönetim planı taslağına ilişkin hazırlık çalışmalarına yön vermek ve gerekli koordinasyonu sağlamak amacıyla her yıl “fon yönetim planı taslağının hazırlanmasına ilişkin rehber” hazırlar. Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, Devlet Konseyinde görüşülmek ve Devlet Başkanının onayını almak kaydıyla bu rehberi her yıl en geç 31 Mart gününe kadar merkezî yönetim içinde yer alan bütün fon yönetim kuruluşlarına gönderir (UMAK, m.66). Rehberde ulusal mali yönetim planı ile fon yönetim planı arasındaki uyumun sağlanması amacıyla Ekonomi ve Maliye Bakanlığı tarafından her bir fon için harcama limiti konulabilmektedir (UMAK, m.66). Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, rehberi hazırladıktan sonra rehberde yer alan konular hakkında bilgi vermek amacıyla Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonuna rapor sunmaktadır (UMAK, m.66). Fon yönetim kuruluşları gelecek mali yıla ilişkin fon yönetim planlarını, rehberde belirtilen kurallara uygun şekilde hazırlarlar ve en geç 31 Mayıs gününe kadar Ekonomi ve Maliye Bakanlığına gönderirler.

Fon yönetim kuruluşlarının gönderdikleri fon yönetim planı taslakları; fon yönetimine ilişkin genel hükümler, fon gelir planı ve fon harcama planından oluşur. Fon yönetim planının genel hükümler bölümünde fonun iş hedeflerine, yönetimine ve finansmanına ilişkin konular açıklanır (UMAK, m.67). Fonun gelir tahminleri fon gelir planında, gider tahminleri ise fon harcama planında gösterilir. Gelir ve harcama planlarındaki gelirler ve giderler tür ve proje bazında sınıflandırılır. Bu sınıflandırmaya göre çeşitli ana kategoriler ve alt kategoriler oluşturulur ve gelir ve gider kalemleri bu kategorilerin altında gösterilir (UMAK, m.67).

Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, fon yönetim kuruluşlarının gelecek mali yıla ilişkin olarak gönderdikleri fon yönetim planlarını inceler ve bu planları fon yönetim kuruluşlarıyla müzakere eder. Fonların göndermiş oldukları fon yönetim planlarından fonun aşırı miktarda kaynak fazlası verdiği anlaşıyorsa Ekonomi ve Maliye Bakanlığı bu fona merkezî yönetim tarafından verilmekte olan bütçe desteğinin kesilmesini veya fon yönetim kuruluşundan fonun gelir kaynağı olan harç tutarının azaltılmasını talep edebilir (UMAK, m.66). Fon yönetim kuruluşlarının devlet tahvili ihraç etmelerine

ve kredi almalarına ilişkin tavanlar yani borçlanma limitleri bütçe tasarısının genel hükümler bölümünde belirtilir (UMAK, m.68). Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, fon yönetim kuruluşları ile müzakerelerini tamamladıktan sonra fon yönetim kuruluşlarının fon yönetim planlarını Devlet Konseyine sunmak üzere tek bir belgede toplar. Bu mali belgeye “fon yönetim planı taslağı” adı verilir ve bu plan taslağının hazırlanmasına ilişkin ayrıntılı hususlar Başkanlık kararnamesi ile belirlenir (UMAK, m.67). Fon yönetim planı taslağı Devlet Konseyinde müzakere edildikten sonra Devlet Başkanı tarafından onaylanır (UMAK, m.66). Bu onaylama işlemi tamamlandıktan sonra fon yönetim planı taslağı, hükûmet tarafından bütçe tasarısı ile birlikte mali yılın başlangıcından en geç 120 gün önce Ulusal Meclise sunulur (UMAK, m.68). Hükûmet ayrıca aşağıda belirtilen belgeleri fon yönetim planı taslağının ekinde Ulusal Meclise gönderir (UMAK, m.71):

1. Fonun artış planı,
2. Gelecek yıla ilişkin tahminî mali durum tablosu ve tahminî mali işlemler tablosu,
3. Gelir ve harcama planlarının brüt ve net hesapları ile ana kategorilere göre özellikleri,
4. Performans planı,
5. Fonun elde ettiği gelir fazlasının aktarıldığı hesaplara ilişkin açıklayıcı beyan ve fon yönetim planı taslağının ayrıntılarını açıklayan diğer belgeler,
6. Fon yönetim kuruluşlarının ön fizibilite araştırması yapılmamış projeleri varsa bu projelerin ayrıntılarına ilişkin açıklayıcı beyan.

7.3.3. Ulusal Mali Yönetim Planının Hazırlanması ve Ulusal Meclise Sunulması

Ulusal mali yönetim planı, Ulusal Maliye Kanunu’nun 7’nci maddesinde kamu mali yönetiminin verimliliğini ve mali risklere karşı sağlamlığını artırmak amacıyla hazırlanan ve ilgili mali yıldan itibaren en az beş mali yılı kapsayan plan şeklinde ifade edilmiştir. Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, her yıl yeni bir ulusal mali yönetim planını merkezî yönetim içerisinde yer alan kamu idareleri (bakanlıklar ve diğer kamu kurumları) ile müzakere ederek hazırlamaktadır (UMAK, m.7). Bu kapsamda Ekonomi ve Maliye Bakanlığı ilgili devlet kurumlarından, orta ve uzun vadeli makroekonomik tahminlerini ve bu tahminlere ilişkin mali verileri sunmalarını talep eder.

Ekonomi ve Maliye Bakanlığı ayrıca ulusal mali yönetim planının hazırlanmasına ilişkin yönergeler oluşturur; halkın ve sivil toplum kuruluşlarının bu plana ilişkin görüşlerinin alınması için kamuya açık toplantılar ve forumlar düzenler.¹⁶⁹ Ulusal mali yönetim planı Ekonomi ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlandıktan sonra Devlet Konseyinde görüşülür ve onaylanır. Ulusal mali yönetim planında aşağıda belirtilen hedefler, tahminler ve bunlara ilişkin ayrıntılı bilgiler açıklanır (UMAK, m.7):

1. Mali yönetimin temel hedefleri,
2. Orta vadeli finansal tahminler ve bunların gerekçeleri,
3. Kamu yatırımlarına ve bu yatırımlara yapılacak kaynak tahsisine ilişkin planlar,
4. Finansman ihtiyacındaki artış oranı ve gerekçeleri,
5. Zorunlu harcamaların artış oranı ve kapsamı,
6. İhtiyari (zorunlu olmayan) harcamalardaki tahminî artış oranı ve bu harcamalara ilişkin yönetim planı,
7. Vergi geliri ve vergi dışı gelir veya fon geliri gibi Hazine gelirlerindeki artış oranı ve gerekçesi,
8. Tahminî vergi yükü oranı ve kişi başına vergi yükü oranı,
9. Konsolide mali denge tahminî ve bu tahmine ilişkin gerekçe.

Ulusal mali yönetim planı, yeni mali yıl başlangıcından en geç 120 gün önce hükûmet tarafından Ulusal Meclise sunulur (UMAK, m.7). Ulusal mali yönetim planının Ulusal Meclise sunulmasından en geç 30 gün önce Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, Ulusal Meclisteki daimî komisyonlara kamu finansmanının büyüklüğü, gelirlerin mali dengesi ve kaynakların tahsisi gibi ulusal mali yönetim planına yön veren temel konular hakkında bilgi veren bir ön rapor sunar (UMAK, m.7).

Ulusal Meclis bünyesinde görev yapan daimî komisyonlar bütçe sürecine aktif bir şekilde katılırlar. Ulusal Mecliste daimî komisyonların yetki alanları, bakanlıkların yetki alanları dikkate alınarak belirlenmiştir. Örneğin tarım ile ilgili daimî komisyon Tarım, Gıda ve Kırsal İşler Bakanlığının yetki alanına giren konulara bakarken eğitim ile ilgili daimî komisyon Eğitim Bakanlığının yetki alanına giren konuları ele almaktadır (UMEK,

¹⁶⁹OECD, [Budgeting and Public Expenditures in OECD Countries 2019](#), OECD Publishing, Paris, 2019, s.208

m.37). Bu kapsamda daimî komisyonlar ilgili oldukları bakanlıkların bütçelerini de incelemektedirler. Ulusal mali yönetim planı, bakanlıkların bütçe politikasını ve planlamasını da etkilediğinden Ekonomi ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve daimî komisyonlara sunulan ön rapor, bu komisyonların ulusal mali yönetim planının temel unsurları hakkında önceden bilgi edinmelerini sağlamaktadır.

Ulusal mali yönetim planı Ulusal Meclise sunulurken hükûmet tarafından aşağıdaki belgeler ulusal mali yönetim planına eklenmektedir (UMAK, m.7):

1. Ulusal mali yönetim planında bir önceki yıla göre yapılan değişiklikler ve bu değişikliklerin nedenleri hakkında değerlendirme ve analiz raporları,
2. Fonların orta ve uzun vadeli mali yönetim planları,
3. Devlet yükümlülüklerine ilişkin yönetim planları,
4. Vergi politikalarının uygulanmasına ilişkin orta ve uzun vadeli planlar,
5. Her beş yılda bir hazırlanan uzun vadeli (en az 40 mali yılı kapsayan) mali tahminler.

7.4. Konsolide Bütçenin Ulusal Mecliste Görüşülmesi ve Oylanması

Hükûmet, bütçe tasarısını, fon yönetim planı taslağını, ulusal mali yönetim planını ve gelecek yılda yap-kirala-devret projelerine yapılacak devlet harcamalarına ilişkin tahminî tutarı her yıl 1 Eylül'de açılmasıyla birlikte Ulusal Meclise göndermektedir (UMAK, m.9-2). Ulusal Meclis, konsolide bütçenin onanma aşamasında bu mali belgeleri incelemekte ve ulusal mali yönetim planı dışında kalan mali belgeleri Genel Kurulda oylama yapmak suretiyle karara bağlamaktadır. Bütçe tasarısı ve fon yönetim planı taslağı Ulusal Mecliste onaylanıp yürürlüğe konulduktan sonra uygulama sırasında harcama artışı nedeniyle bütçede veya fon yönetim planında değişiklik yapılmasına ihtiyaç duyulması hâlinde yürütme organı tarafından Ulusal Meclise ek bütçe tasarısı veya revize edilmiş fon yönetim planı taslağı sunulmaktadır. Bu durumda söz konusu iki mali belge de Ulusal Mecliste görüşülüp karara bağlanmaktadır.

Çalışmanın bu alt başlığında sırasıyla bütçe tasarısı, fon yönetim planı taslağı, ulusal mali yönetim planı, yap-kirala-devret projelerine ilişkin üst limitin belirlenmesi, ek bütçe tasarısı, revize edilmiş fon yönetim planı, Ulusal Meclisin kendi bütçesi ve vergi kanunlarının Ulusal Mecliste görüşülme süreçleri incelenmiştir. Bütçe tasarısı, fon yönetim planı taslağı, ek bütçe tasarısı, revize edilmiş fon yönetim planı ve Ulusal Meclisin bütçesi konsolide bütçenin içinde yer almakta iken ulusal mali yönetim planı, yap-kirala-devret projelerine ilişkin üst limit tutarı ile vergi kanunları konsolide bütçenin içinde yer almamakta ancak konsolide bütçenin içeriğini doğrudan etkilemektedir.

7.4.1. Bütçe Tasarısının Komisyonlarda Görüşülmesi

Bütçe tasarısı ve fon yönetim planı taslağı Ulusal Meclise sunulduktan sonra Devlet Başkanı bazen de Devlet Başkanı adına Başbakan tarafından Genel Kurulda bütçe tasarısı hakkında konuşma yapılmaktadır.¹⁷⁰ Bu konuşmada gelecek mali yılın bütçesinin ana hatları, genel hükûmet politikası ve ulusal kalkınma stratejisi hakkında bilgi verilmektedir.¹⁷¹

Ulusal Meclise sunulan bütçe tasarısı ve fon yönetim planı taslağı, Meclis Başkanı tarafından öncelikle Parlamentodaki daimî komisyonlara havale edilir (UMEK, m.84, 84-2). Her daimî komisyon kendi yetki alanı ile ilgili olan bakanlığın veya bakanlığa bağlı kamu kuruluşunun bütçe tasarısını inceler. Eğer bir kamu idaresi bir fon da yönetiyorsa yani bu kamu idaresi aynı zamanda bir fon yönetim kuruluşu ise bu durumda kamu idaresinin bütçe tasarısını inceleyen daimî komisyon, kamu idaresinin yönetmekte olduğu fonun yönetim planı taslağını da inceler (UMEK, m.84, 84-2).

Daimî Komisyonlarda Görüşme

Daimî komisyonlarda bir bakanlığın bütçe tasarısı görüşülmeye başlanmadan önce ilgili bakan, bakanlık bütçesini inceleyen daimî komisyona gelerek bakanlığının bütçe tasarısı hakkında detaylı bir açıklama yapar. Ardından bütçe konusunda uzmanlığa sahip bir milletvekili, bakanlığın bütçe tasarısı hakkında kendi bağımsız inceleme ve değerlendirmelerini sunmak için komisyonda bir brifing verir. Brifing veren üye, daimî komis-

¹⁷⁰ Lienert I., Jung M., [The Legal Framework for Budget Systems: An International Comparison](#), OECD Journal on Budgeting, volume 4, number 3, 2004, s.299

¹⁷¹ Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.50

yonun diğer üyelerine bütçe tasarısının özetini, önemli konularını, bütçe kesintilerine ilişkin bağımsız görüşlerini ve bütçeye ilişkin kendi bakışını açıklar. Brifingin ardından daimî komisyon üyeleri, bakanlığın bütçe tasarısı hakkında hükûmet temsilcilerine sorular yöneltir ve bu sorular hükûmet temsilcileri tarafından cevaplanır. Daha sonra bütçe tasarısı, daimî komisyon bünyesinde kurulan bir alt komisyona havale edilir ve burada daha ayrıntılı şekilde incelenip değerlendirilir.¹⁷² Alt komisyon, incelemelerini ve değerlendirmelerini yaptıktan sonra tespitlerini ve önerilerini daimî komisyona sunar. Daimî komisyon, alt komisyonun çalışmalarını inceledikten sonra bütçe tasarısına ilişkin çalışmalarını tamamlar. Ardından da kendi değerlendirmelerini ve yapmak istediği değişiklikleri bir rapor hâlinde Meclis Başkanı'na gönderir (UMEK, m.84). Meclis Başkanı daimî komisyonlardan gelen raporları, bütçe tasarısı ile birlikte Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonuna havale eder.

Meclis Başkanı, daimî komisyonların bütçe tasarısına ilişkin incelemelerini tamamlamaları için süre sınırlaması getirme yetkisine sahiptir (UMEK, m.84). İlgili daimî komisyonun geçerli bir neden olmaksızın inceleme raporunu Meclis Başkanı tarafından kendisine verilen süre içinde tamamlayamaması hâlinde, Meclis Başkanı bütçe tasarısını Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonuna doğrudan havale etme yetkisini kullanabilir (UMEK, m.84). Daimî komisyonlara bütçe incelemelerini tamamlamaları için süre sınırı getirilmesinin nedeni Anayasanın 54'üncü maddesinde Ulusal Meclisin, bütçe tasarısını mali yıl başlangıcından 30 gün önce yani en geç 2 Aralık gününe kadar görüşüp karara bağlaması gerektiğinin belirtilmiş olmasıdır. Meclis Başkanı daimî komisyonların bütçe tasarısına ilişkin incelemelerine süre sınırı getirmek suretiyle Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunun ve Genel Kurulun yeterli inceleme süresine sahip olmasını sağlamaktadır. Anayasanın, Ulusal Meclisin bütçe tasarısını en geç 2 Aralık'a kadar karara bağlanmasını zorunlu kılmasının sebebi ise bütçe kesinleştikten sonra hükûmetin kamu idarelerine bütçe tahsisi, kamu idarelerince yapılacak proje sözleşmelerinin bildirimi, fon tahsisi gibi işlemleri içeren uygulama sürecine hazırlanmak için yaklaşık bir aya ihtiyaç duymasıdır.¹⁷³ Ancak Anayasanın 54'üncü maddesinde düzenlenen bu süre sınırlamasının uygulanması konusunda özellikle son yıllarda esnek

¹⁷²Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.50

¹⁷³Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.53

hareket edildiği ve bütçe tasarısının Ulusal Mecliste aralık ayının ikinci yarısındaki bir günde karara bağlandığı görülmektedir. Örneğin 2023 mali yılı bütçesi 24 Aralık 2022'de¹⁷⁴ ve 2024 mali yılı bütçesi ise 21 Aralık 2023'te¹⁷⁵ Ulusal Mecliste onaylanmıştır.

Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunda Görüşme

Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunun görev ve yetkileri Ulusal Meclis Kanunu'nun 45, 83-2 ve 84'üncü maddelerinde düzenlenmiştir. Kanun'un 45'inci maddesinde bu Komisyonun 50 milletvekilinden oluşacağı, siyasi partilerin Ulusal Meclisteki sandalye sayısı oranında Komisyonunda temsil edilecekleri ve Komisyon üyelerinin görev sürelerinin bir yıl olacağı belirtilmiştir. Bu maddede ayrıca Komisyonun bütçe tasarısı dışında fon yönetim planı taslağını ve bütçeyle ilgili bütün konuları incelemekle görevli olduğu da ifade edilmiştir. Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu Başkanı, Meclis Başkanının seçimine benzer şekilde seçilmekte, Komisyon üyeleri Komisyon Başkanı olmak için aday olabilmekte, Genel Kurulda yapılacak seçimle komisyon başkanı belirlenmektedir (UMEK, m.45). Daimî komisyonlarda sadece belirli konuları incelemek için alt komisyonlar kurulabilirken Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunda bu şarta bağlı olmaksızın alt komisyon kurulabilmekte ve incelenen konuların yoğunluğuna göre alt komisyon sayısı artırılabilir (UMEK, m.57).

Bütçe tasarısı Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonuna gönderildikten sonra Komisyonun ilk toplantısına Ekonomi ve Maliye Bakanı katılmaktadır. Bakan, Komisyon üyelerine bütçe tasarısının genel yapısı, arka planı, temel noktaları ve mali kaynak dağılımının gelecekteki etkilerini açıklayan bir konuşma yapar. Ardından daimî komisyonlardaki uygulamaya benzer şekilde bütçe konusunda yeterli uzmanlığa sahip olan bir milletvekili, Komisyonunda yapılan bilgilendirme toplantısında bütçe tasarısına ilişkin incelemelerini bağımsız bir bakış açısı içinde sunar. Bu brifingin ardından Komisyonunda ilgili bakanların ve yetkililerin huzurunda kapsamlı bir politika sorgulama oturumu gerçekleştirilir. Bu oturumda Komisyon üyeleri hükûmet temsilcilerine bütçe tasarısında geçen kararların ve politikaların yerindeliğini sorgulayan sorular sorarlar ve hükûmet temsilcileri de bu sorulara ilişkin cevaplarını açıklarlar. Daha sonra Komisyonunda bütçe tasarısı-

¹⁷⁴Straitstimes, [South Korea's Parliament Passes 2023 Budget Bill](#), 24 December 2022

¹⁷⁵Xinhua, [S. Korean Parliament Approves 2024 Budget Bill](#), 22 December 2023

nın ayrıntılarına ilişkin kapsamlı bir değerlendirme süreci başlatılır.¹⁷⁶ Bu değerlendirmeyi ayrıntılı bir şekilde yapabilmek için uygun görülen sayıda alt komisyon kurulur. Alt komisyonların bütçe tasarısı hakkında yaptıkları çalışmalar, Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunda ele alınır ve Komisyon toplantılarına katılan bütün tarafların bütçe tasarısına ilişkin lehte veya aleyhteki görüşleri dinlenir (UMEK, m.84).

Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu bütçe tasarısını incelerken ve görüşürken daimî komisyonlardan gelen inceleme raporlarında yer alan değişiklik önerilerini kabul veya reddeder.¹⁷⁷ Daimî komisyonlardan gelen önerilerin iki istisnai durum dışında Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu açısından bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır.

Birinci istisna bütçe tasarısında daimî komisyonlar tarafından kesintiye uğratılmış harcama kalemlerine ilişkin uygulamadır. Bu uygulamaya göre Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu, daimî komisyon tarafından kesintiye uğratılmış bir harcama kaleminde yeniden bir artış yapmak veya yeni bir gider kalemi oluşturmak istiyorsa böyle bir değişikliği yapabilmek için ilgili daimî komisyondan onay almalıdır (UMEK, m.84). Ulusal Meclis Kanunu'nun 84'üncü maddesi uyarınca bu tür bir durumda ilgili daimî komisyon, onay talebi kendisine iletiildiği tarihten itibaren 72 saat içinde cevabını Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonuna bildirmelidir. Eğer bu süre içinde bir cevap gönderilmezse ilgili daimî komisyonun Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunun talebine onay verdiği kabul edilir (UMEK, m.84).

Daimî komisyonun önerisinin Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu açısından bağlayıcı olduğu ikinci istisnai durum ise Ulusal İstihbarat Teşkilatının bütçesinin incelenmesine ilişkin uygulamadır. Zira Ulusal İstihbarat Teşkilatı bütçesinin incelenmesi Ulusal Meclisteki bir daimî komisyon olan İstihbarat Komisyonu tarafından yapılmakta olup bu inceleme, Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunun yaptığı incelemeyle eş değer kabul edilmektedir (UMEK, m.84). İstihbarat Komisyonu, ulusal güvenliğe ilişkin işlerin planlanmasında ve koordinasyonunda görevli kuruluşlarla toplantılar yaptıktan ve Ulusal İstihbarat Teşkilatının bütçe incelemesini tamamladıktan sonra bu kamu idaresinin bütçesini, bütçe tasarısına dâhil edilmesi için Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonuna gönderir.

¹⁷⁶Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.51

¹⁷⁷OECD, [Draft Principles for Independent Fiscal Institutions](#), Reykjavik, Haziran 2012, s.54

Anayasanın 57'nci maddesindeki hüküm nedeniyle Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu, hükûmetten onay almadıkça bütçe tasarısında herhangi bir harcama kaleminin toplamını artıracak veya yeni harcama kalemleri oluşturacak bir değişiklik yapamamaktadır. Bu itibarla Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunun ve daimî komisyonların, bütçe tasarısındaki bir harcama kaleminin bazı alt kalemlerini hükûmetin onayını almadan artırabilmesi için bu harcama kaleminin başka alt kalemlerinde söz konusu artışı dengeleyecek şekilde bir azaltma yapması gerekir.

Bütçe tasarısı, daimî komisyonlar ile Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunda görüşülürken bu komisyonlara en önemli teknik desteği Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü sağlamaktadır. Ulusal Meclis Kanunu'nun 22-2'nci maddesinde Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünün görevleri; bütçe, fon yönetimi ve kamu maliyesi ile ilgili konuları araştırmak, incelemek, değerlendirmek ve bu konulara ilişkin parlamento faaliyetlerini desteklemek şeklinde açıklanmıştır. Ulusal Meclisteki bir komisyona sunulan bir değişiklik tasarısı yeni bir bütçe tedbirinin uygulanmasını öngörüyorsa, komisyon bu bütçe tedbirinin uygulanması nedeniyle gerçekleştirilecek kamu harcamalarının tahminî tutarı konusunda Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünün görüşünü alabilir (UMEK, m.58). Daimî komisyonlar veya Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu tarafından yapılan değişikliklerin neden olacağı kamu harcamalarının tutarları konusunda Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü yazılı tahminde bulunmakta ve bu tahminler ilgili komisyon tarafından hazırlanan raporların ekine konulmaktadır (UMEK, m.66, 79-2). Benzer şekilde bir milletvekilinin, bütçe veya fonlara ilişkin hükümlerde değişiklik yapılmasını teklif etmesi durumunda, bu teklifin uygulanması hâlinde beklenen harcamalara ilişkin olarak Ulusal Bütçe Müdürlüğü tarafından hazırlanan yazılı tahminî, teklif ekinde sunması gerekir (UMEK, m.79-2).

Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu, son toplantı gününde bütçe kalemlerindeki tutarları belirlemek için yaklaşık 10 kişiden oluşan bütçe düzenleme alt komisyonu oluşturur. Alt komisyonun başkanlığını, Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu Başkanı üstlenir, geri kalan üyeler ise Komisyondaki partilerin üye sayısı oranlarına göre belirlenir. Hükûmetin görüşlerinin alınması amacıyla Ekonomi ve Maliye Bakanlığının üst düzey yetkilileri de alt komisyonun çalışmalarına katılır.¹⁷⁸ Alt komisyon, çalışmalarını tamamlayınca bütçe tasarısının son hâlini Bütçe ve Kesin Hesap

¹⁷⁸Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.52

Özel Komisyonuna sunar. Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu, bütçe tasarısında uygun gördüğü değişiklikleri yaptıktan sonra bütçe tasarısının son hâli Komisyonda oylanır. Komisyon, bütçe tasarısını ve hazırladığı raporu oylayıp kabul ettikten sonra Genel Kurula havale etmesi için Meclis Başkanına gönderir (UMEK, m.84). Ulusal Meclis Kanunu'nun 84-3'üncü maddesi uyarınca Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunun bütçe tasarısına ilişkin toplantıları kamuya açık şekilde yapılır. Ayrıca Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu tarafından hazırlanan raporlar yayımlanır ve kamuoyunun bilgisine sunulur.¹⁷⁹

7.4.2. Fon Yönetim Planı Taslağının Komisyonlarda Görüşülmesi

Anayasada bütçe tasarısının Ulusal Meclise sunulmasına ve onanmasına ilişkin hükümler bulunmakla birlikte fon yönetim planı taslağına ilişkin olarak benzer hükümlere yer verilmemiştir. Esasen 2001 yılından önce fonlar bütçeden alınan vergiler veya transferlerle finanse edilmiş olsalar dahi Ulusal Meclisin denetimine ve onayına tabi tutulmuyordu. Ancak 2001 ve 2003 yıllarında yapılan kanun değişikliklerinin ardından bütün fonlar Ulusal Meclisin onayına tabi tutulmuştur.¹⁸⁰ Fonların Ulusal Meclis tarafından denetlenmesine ve onaylanmasına ilişkin hususlar Ulusal Maliye Kanunu, Ulusal Meclis Kanunu ve Ulusal Fonların Yönetimi Kanunu'nda düzenlenmiştir.

Ulusal Meclis Kanunu'nun 84-2'nci maddesi uyarınca bütçe tasarısının daimî komisyonlarda ve Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunda görüşülmesi sırasında uygulanan kanun hükümleri, fon yönetim planı taslağının bu komisyonlarda görüşülmesi sürecinde de uygulanmaktadır. Bu itibarla fon yönetim planı taslağı, daimî komisyonlar ile Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunda bütçe tasarısı ile birlikte ele alınmakta ve görüşülmektedir.

Ulusal Meclis, hükûmet tarafından sunulan fon yönetim planı taslağının ana kategorilerinden birinde harcama miktarını artırmak veya yeni bir harcama kalemi oluşturmak istediğinde, bu konuda önceden hükûmetin onayını almak zorundadır (UMAK, m.69). Bazen bir bakanlık, bir projenin gerçekleşmesi için bir fon yönetim kuruluşu ile iş birliği yapabilmekte ve

¹⁷⁹ OECD, [Draft Principles for Independent Fiscal Institutions](#), Reykjavik, Haziran 2012, s.54

¹⁸⁰ Lienert I., Jung M., [The Legal Framework for Budget Systems: An International Comparison](#), OECD Journal on Budgeting, volume 4, number 3, 2004, s.286

uygulamakta olduğu projeyi fon yönetim kuruluşunun idare ettiği fondan finanse edebilmektedir. Bu tür bir durumda eğer bakanlığın bütçe tasarısını inceleyen daimî komisyon ile fon yönetim kuruluşunun plan taslağını inceleyen daimî komisyon farklı komisyonlar ise fon yönetim kuruluşunun plan taslağını inceleyen daimî komisyon, bakanlığın bütçe tasarısını inceleyen daimî komisyondan proje hakkındaki görüşünü almalıdır (UMEK, m.84-2). Bakanlığın bütçe tasarısını inceleyen daimî komisyon, görüşünü fonla proje yürüten bakanlığın proje hakkında hazırladığı uygulama raporunu inceledikten sonra açıklar (UMEK, m.84-2). Daimî komisyonlar fon yönetim plan taslağına ilişkin incelemelerini tamamladıktan sonra taslağı Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonuna, bu komisyon da kendi incelemesini tamamladıktan sonra Meclis Başkanına gönderir.

Ulusal Maliye Kanunu'nun 68'inci maddesi ve Ulusal Meclis Kanunu'nun 84-2'nci maddesi uyarınca fon yönetim planı taslağının, mali yıl başlangıcından 30 gün öncesine yani en geç 2 Aralık gününe kadar Ulusal Mecliste görüşülmesi ve karara bağlanması gerekir. Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunun fon yönetim planı taslağına ilişkin toplantıları kamuya açık şekilde yapılır (UMEK, m.84-3).

7.4.3. Bütçe Tasarısı ile Fon Yönetim Planı Taslağının Genel Kurula Havale Edilmesi ve Görüşülmesi

Meclis Başkanı, Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu tarafından kendisine gönderilen bütçe tasarısını ve fon yönetim planı taslağını Genel Kurula havale eder. Böylelikle bu iki mali belgenin Genel Kurulda görüşülme süreci başlar. Ulusal Meclis Kanunu'nun 85-3'üncü maddesi uyarınca bütçe tasarısının ve fon yönetim planı taslağının en geç 30 Kasım itibarıyla Genel Kurula sunulması gerekir. Eğer bütçe tasarısı ve fon yönetim planı taslağı bu tarihe kadar Genel Kurula sunulmazsa Meclis Başkanı bütçe tasarısını ve fon yönetim planı taslağını 30 Kasım günü doğrudan kendisi Genel Kurula havale eder (UMEK, m.85-3). Bununla birlikte eğer Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunda yer alan bütün taraflar (iktidar partilerine üye olanlar dâhil) Komisyondaki görüşmelerin devam etmesi hususunda mutabık ise bütçe tasarısı ve fon yönetim planı taslağı 30 Kasım tarihi geçilse dahi tarafların mutabakatı nedeniyle Genel Kurula havale edilmez (UMEK, m.85-3).

Genel Kurula havale edilen bütçe tasarısı ve fon yönetim planı taslağı burada görüşülüp karara bağlanır. Komisyon aşamalarında olduğu gibi Genel Kurul aşamasında da hükûmet onayı olmadan Ulusal Meclis tarafın-

dan bütçe tasarısında ve fon yönetim planı taslağında harcama kalemlerinin toplamını artıracak veya yeni harcama kalemleri oluşturacak bir değişiklik yapılamaz. Bütçe tasarısı ve fon yönetim planı taslağı Genel Kurulda onaylanması hâlinde bir sonraki mali yılın ulusal bütçesi ve fon yönetim planı hâline gelir.¹⁸¹

7.4.4. Ulusal Mali Yönetim Planının Ulusal Mecliste Görüşülmesi

Ulusal mali yönetim planı ve ekleri, hükûmet tarafından en geç 3 Eylül'e kadar Ulusal Meclise sunulmakta, akabinde Ulusal Mecliste görüşülmektedir.¹⁸² Bütçe tasarısı ve fon yönetim plan taslağındaki uygulamanın aksine ulusal mali yönetim planı için Ulusal Mecliste bir oylama yapılmamakta ve kabul veya ret şeklinde bir karar alınmamaktadır. Ulusal mali yönetim planı gelecek beş mali yıla ilişkin bir yol haritası işlevini görmektedir, bu yol haritasındaki ilerleme ise her yıl hazırlanan bütçe ve fon yönetim planları ile gerçekleştirilmektedir. Değişen mali ve ekonomik şartlara bağlı olarak Ekonomi ve Maliye Bakanlığı ulusal mali yönetim planını her yıl güncellemektedir.¹⁸³

Ulusal Meclis, gelecek mali yıla ilişkin bütçe tasarısını ve fon yönetim planı taslağını incelerken ulusal mali yönetim planında yer alan hedef ve tahminlerden faydalanmaktadır. Eğer bütçe tasarısı Ulusal Mecliste görüşülürken bir değişikliğe uğrarsa veya hükûmet tarafından Ulusal Meclise sonradan bir ek bütçe tasarısı sunulursa ulusal mali yönetim planında belirtilen hedef ve tahminlerde de değişiklik yapılması gerekebilmektedir. Böyle bir durumda Ekonomi ve Maliye Bakanlığının bütçe tasarısındaki değişikliklerin veya ek bütçe tasarısının ulusal mali yönetim planında yer alan toplam kamu finansmanı tutarı, gelir ve giderlerin mali dengesi ve devlet yükümlülükleri üzerindeki etkileri konusunda Ulusal Meclise rapor sunması gerekir (UMAK, m.7). Hükûmet ulusal mali yönetim planını uygularken de uygulama sonuçlarını Ulusal Meclise her ay rapor hâlinde bildirmektedir.¹⁸⁴ Böylelikle ulusal mali yönetim planının uygulanma sürecinin Ulusal Meclis tarafından düzenli şekilde takip edilmesi sağlanmaktadır.

¹⁸¹ Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.53.

¹⁸² OECD, [Budgeting and Public Expenditures in OECD Countries 2019](#), OECD Publishing, Paris, 2019, s.84

¹⁸³ OECD, [Budgeting and Public Expenditures in OECD Countries 2019](#), OECD Publishing, Paris, 2019, s.208

¹⁸⁴ OECD, [Budgeting Practices and Procedures in OECD Countries 2014](#), OECD Publishing, Paris 2014, s.128,129

7.4.5. Yap-Kirala-Devret Projelerine İlişkin Üst Limitin Ulusal Mecliste Görüşülmesi

Güney Kore’de okullar, askerî yerleşkelerdeki binalar, kanalizasyon sistemleri ve sosyal tesisler gibi bazı altyapı unsurlarının inşası bir kamu-özel ortaklığı modeli olan yap-kirala-devret projeleri ile gerçekleştirilmektedir. Yap-kirala-devret modelinde tesisler ve binalar özel sektör tarafından inşa edilmekte, daha sonra kamu idarelerinin kullanımına sunulmakta, özel sektör yaptığı yatırımın geri dönüşünü kamu idarelerinden aldığı kirayla sağlamakta, belli bir sürenin sonunda tesisler ve binaların mülkiyeti devlete devredilmektedir. Yap-kirala-devret projelerinin süreleri genellikle 20 yıl olup bu projeler Ulusal Meclis tarafından sıkı bir şekilde denetlenmektedir. Zira hükûmetin yap-kirala-devret projeleri nedeniyle üstleneceği kira yükü, kamu mali yönetimini gelecekte önemli ölçüde baskılayabilmektedir.¹⁸⁵ Bu sebeple bir sonraki mali yılda yap-kirala-devret projeleri nedeniyle katlanılacak toplam maliyetin Ulusal Meclise bildirilmesi ve bu konuda Ulusal Meclisin onayının alınması gerekmektedir. Yap-kirala-devret projelerine yapılacak harcamalar için Ulusal Meclisten onay alınmasını zorunlu hâle getiren hüküm Anayasanın 55’inci maddesidir. Bu maddede, bir mali yıldan daha uzun süre boyunca devletin devamlı ödeme yapmasının gerekli olduğu durumlarda, hükûmetin belirli aralıklarla bu ödemeler için Ulusal Meclisten onay alması gerektiği hükme bağlanmıştır. Yap-kirala-devret projelerinin ödemeleri bir yılı aştığından hükûmetin her yıl bir sonraki mali yılda bu projelere yapacağı ödemeler için Ulusal Meclisten onay alması zorunludur. Ödemesi bir yıldan fazla süren diğer çok yıllık projelerde Ulusal Meclisin onayı bütçe tasarısı içerisine projeyle ilgili hüküm konulması ile alınırken yap-kirala-devret projelerine ilişkin onay işlemi için Ulusal Meclis, bütçe tasarısı dışında ayrı bir onama kararı almaktadır.

Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, Altyapıda Kamu-Özel Ortaklıkları Kanunu’nun (AKÖÖK) 24-2’nci maddesi kapsamında gerçekleştirilen yap-kirala-devret projeleri için Ulusal Meclisten onay alabilmek amacıyla her yıl ilgili mali yıl başlangıcından en geç 120 gün önce bu projelere yapılacak tahminî harcama tutarını Ulusal Meclise bildirir (UMAK, m.9-2). Bu tahminî harcama tutarı aynı zamanda hükûmetin yap-kirala-devret projeleri için aşmamayı taahhüt ettiği üst limiti ifade eder (AKÖÖK, m.7-2). Ulusal Mecliste yap-kirala-devret projelerine ilişkin harcama limiti müzakere

¹⁸⁵ Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.18

edilip karara bağlanırken bütçe tasarısının görüşülme sürecine benzer bir süreç uygulanır (UMEK, m.84-4). Bu itibarla yap-kirala-devret projelerine ilişkin üst limit tutarı, sırasıyla daimî komisyonlarda, Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunda ve Genel Kurulda görüşülür. Ulusal Meclisin yap-kirala-devret projelerine ilişkin üst limit tutarı konusunda görüşmeleri devam ederken hükûmetin bu projelere ilişkin yeni bir üst limit tutarını Ulusal Meclise teklif etme hakkı bulunmaktadır (AKÖOK, m.7-3). Bu sebeple eylül ayında teklif edilen yap-kirala-devret projelerine ilişkin üst limit tutarı Ulusal Mecliste karara bağlanana kadar hükûmet bu tutarı güncelleme yetkisini kullanabilir. Yap-kirala-devret projelerine ilişkin üst limit tutarının gelecek mali yıl başlangıcından en az 30 gün önce Ulusal Meclis tarafından müzakere edilip karara bağlanması gerekir (UMEK, m.84-4). Ulusal Meclisin, hükûmet tarafından sunulan yap-kirala-devret projelerinin üst limit tutarını artırmayı veya yeni bir proje eklemeyi istemesi hâlinde hükûmetten önceden onay alması gerekir (AKÖOK, m.7-4).

7.4.6. Ek Bütçe Tasarısının ve Revize Edilmiş Fon Yönetim Planının Ulusal Mecliste Görüşülmesi

Yürütme organı, uygulamakta olduğu bütçede değişiklik yapmak ve toplam ödenek miktarını artırmak isterse, Anayasanın 56'ncı maddesi gereğince, Ulusal Meclise ek bütçe tasarısı sunar. Ek bütçe tasarısına ihtiyaç duyulmasına sebebiyet veren olaylar Ulusal Maliye Kanunu'nun 89'uncu maddesinde şu şekilde sıralanmıştır:

1. Savaş veya büyük ölçekli bir afetin ortaya çıkması,
2. Ekonomik durgunluk, kitlesel işsizlik gibi yurt içi ve yurt dışındaki koşullarda önemli değişikliklerin meydana gelmesi,
3. Devletin kanun gereği yapmakla yükümlü olduğu harcamaların artması.

Ulusal Maliye Kanunu'nun 89'uncu maddesinde bu olaylar nedeniyle bütçe harcamalarının, uygulanmakta olan bütçede belirlenen miktarı aşması durumunda Ulusal Meclisin onayıyla ek bütçe çıkarılması zorunlu hâle gelmektedir. Ulusal Mecliste görüşülecek ek bütçe tasarılarının sayısına ilişkin olarak Anayasada ve kanunlarda herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.¹⁸⁶ Bu sebeple mali yıl içinde birden fazla ek bütçe çıkarı-

¹⁸⁶ Lienert I., Jung M., [The Legal Framework for Budget Systems: An International Comparison](#), OECD Journal on Budgeting, volume 4, number 3, 2004, s.302

labilir. Örneğin 2022 yılının şubat ve mayıs aylarında iki ek bütçe tasarısı Ulusal Mecliste kabul edilmiş ve uygulanmıştır. Ulusal Meclis 2022 yılında çıkardığı bu ek bütçe tasarıları ile hükûmete 20 trilyon won tutarında ek harcama yapma yetkisi vermiştir. Söz konusu ek bütçe tasarıları vasıtasıyla yapılan kamu harcaması ile ekonomide fiyat istikrarının desteklenmesi, insanların geçim kaynaklarının korunması, hastalıkların kontrolüne ilişkin faaliyetlerin iyileştirilmesi, korunmaya muhtaç insanların ve küçük işletmelerin desteklenmesi amaçlanmıştır.¹⁸⁷

Fonlardan yapılan harcamaların, fon yönetim planında belirtilen tutarın %20'sini aşması hâlinde ek bütçe tasarısına benzer bir uygulama fonlar için de yapılmaktadır. Böyle bir durumda ilgili fon yönetim kuruluşu tarafından revize edilmiş fon yönetim planı hazırlanır, ardından da bu plan, yürürlüğe konulmak için önce Devlet Başkanının, sonra da Ulusal Meclisin onayına sunulur.¹⁸⁸

Ulusal Mecliste ek bütçe tasarısının veya revize edilmiş fon yönetim planının görüşülmesine ilişkin süreç, bütçe tasarısının ve fon yönetim planı taslağının görüşülmesi ve onanması sürecine benzer şekilde yürütülür.¹⁸⁹ Bununla birlikte Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunun ek bütçe tasarısını veya revize edilmiş fon yönetim planını görüştüğü toplantılar kamuya kapalı şekilde yapılabilmektedir. Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunun, bütçe tasarısını ve fon yönetim planı taslağını görüşürken toplantılarını kamuya açık şekilde düzenlemesi zorunlu iken ek bütçe tasarısı veya revize edilmiş fon yönetim planının görüşülme sürecinde Komisyonun toplantılarını kamuya açık şekilde yapma zorunluluğu bulunmamaktadır (UMEK, m.84-3).

7.4.7. Ulusal Meclis Bütçesinin Hazırlanması ve Görüşülmesi

Ulusal Meclisin bütçesinin hazırlanması ve görüşülmesi, bakanlıkların ve diğer kamu idarelerinin bütçelerinin hazırlanması ve görüşülmesi sürecine genel olarak benzer şekilde gerçekleşmektedir. Bununla birlikte tamamlayıcı ödeneğin kullanılması konusunda Ulusal Meclise bazı istisnai imkânlar tanınmıştır.

¹⁸⁷ Asian Development Bank, [Republic of Korea - Asian Development Outlook April 2023](#), s.121

¹⁸⁸ Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.5,57

¹⁸⁹ Lienert I., Jung M., [The Legal Framework for Budget Systems: An International Comparison](#), OECD Journal on Budgeting, volume 4, number 3, 2004, s.302.

Ulusal Meclisin gelecek mali yıla ilişkin bütçe talebi, Meclis Başkanı tarafından hazırlanmakta ve bu talep Meclis İdare Komisyonu tarafından incelendikten sonra hükûmete gönderilmektedir (UMEK, m.23). Meclis İdare Komisyonu, Ulusal Meclisin bütçe talebinin içeriğine ilişkin incelemesini Ulusal Maliye Kanunu'nda belirlenen tarihe yani 31 Mart'a kadar tamamlamazsa Meclis Başkanı bütçe talebini 31 Mart itibarıyla hükûmete gönderebilir (UMEK, m.23). Hükûmet, Ulusal Maliye Kanunu'nun 40'ıncı maddesi uyarınca Ulusal Meclisin bütçe talebinde belirtmiş olduğu harcama miktarının indirilmesi için Ulusal Meclise görüş bildirebilir. Hükûmet bu görüşünde harcama indiriminin içeriğini ve gerekçelerini açıklar ve bu hususları bütçe tasarısının karara bağlandığı Devlet Konseyi toplantısından en geç yedi gün önce Meclis Başkanı'na bildirir. Meclis Başkanı da harcama indirimi konusundaki yazılı görüşünü Devlet Konseyinin bütçe tasarısını karara bağladığı toplantıdan en geç bir gün önce hükûmete iletir (UMEK, m.23). Bütçe tasarısı Devlet Konseyinde müzakere edilip Devlet Başkanı tarafından onaylandıktan sonra Ulusal Meclise sunulur. Ulusal Meclisin bütçesi, bütçe tasarısı içinde yer aldığından önce Meclis İdare Komisyonuna ardından da Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunda ve Genel Kurulda görüşülerek karara bağlanır. Ulusal Meclis, hükûmetten onay almak kaydıyla kendi bütçesindeki harcama kalemlerini artırabilir veya yeni bir harcama kalemi oluşturabilir.

Ulusal Meclis Kanunu'nun 23'üncü maddesi gereğince Ulusal Meclis için ayrılan tamamlayıcı ödenek tutarı Ulusal Meclisin bütçesine dâhil edilmektedir. Ulusal Meclisin tamamlayıcı ödeneği, Ulusal Meclisin Genel Sekreteri tarafından yönetilmektedir. Bununla birlikte tamamlayıcı ödenekten bir ödeme yapılırken Meclis İdare Komisyonunun ve Meclis Başkanı'nın onayı alınır (UMEK, m.23).

7.4.8. Vergi Kanunlarının Ulusal Mecliste Görüşülmesi

Vergi kanunları, bütçe gelirlerinin artmasına veya azalmasına neden olduğundan bütçe tasarısının hazırlanması ve uygulanması sürecini dolaylı şekilde etkilemektedir. Anayasanın 59'uncu maddesinde vergi türlerinin ve oranlarının kanunla belirleneceği düzenlenmiştir. Bütçenin aksine Anayasada vergi kanunlarına ilişkin olarak Ulusal Meclisin yetkilerini sınırlayan herhangi bir hükme yer verilmemiştir. Bu sebeple Ulusal Meclis, vergi kanunlarında herhangi bir sınırlamaya tabi olmaksızın değişiklik yapabilir. Hükûmet veya milletvekilleri tarafından sunulan vergi kanunu teklifleri

Maliye ve Ekonomik Planlama Komisyonunda incelenmektedir.¹⁹⁰ Vergi kanunu tekliflerinin Genel Kurula sunulmasından önce veya sunulduktan sonra Ulusal Meclis üyelerinin en az dörtte birinin talebi olması hâlinde, halka mali yük getiren vergi kanunu teklifinin daha detaylı bir şekilde incelenmesi amacıyla “Genel Kurulun Komisyon Hâlinde Toplanması” (*Whole House Committee*) süreci başlatılır. Bu süreç içinde, vergi kanunu teklifine ilişkin değişiklik önergesi sunulabilmekte, bu durumda komisyon adına değişiklik teklifini *Whole House Committee* Başkanı vermektedir.

Ulusal Meclisin vergi kanunlarına ilişkin yasama faaliyetleri, Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünün vergilendirme konularında yaptığı araştırma ve analizlerle desteklenir. Bu kapsamda Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü vergi politikalarına ve gelir sistemine ilişkin önerilerde bulunur.¹⁹¹ Ofis ayrıca milletvekilleri tarafından sunulan vergi kanunu tekliflerinin muhtemel etkileri ve sonuçları hakkında analizler ve tahminler yapar. Örneğin Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü 2011 yılında milletvekilleri tarafından sunulan yaklaşık 150 adet vergi kanunu teklifinin muhtemel sonuçlarına ilişkin tahminde bulunmuştur.¹⁹²

7.5. Konsolide Bütçenin Uygulanması

Bütçe tasarısı ve fon yönetim planı taslağı Ulusal Mecliste görüşülüp onandıktan sonra 1 Ocak gününden itibaren yürürlüğe girer. Ulusal Meclisin, bütçe tasarısını mali yılbaşından önce kabul etmemesi hâlinde Anayasanın 54’üncü maddesi uyarınca devlet faaliyetlerinin kesintiye uğramaması için bir önceki yılın bütçesi, Ulusal Meclisin bütçe tasarısını onaylamasına kadar uygulanır (UMAK, m.55).

7.5.1. Bütçenin Uygulanması

Bütçe tasarısı onaylanıp nihai şeklini aldıktan sonra merkezî yönetim içerisinde yer alan kamu idareleri, bütçe tahsis taleplerini ve faaliyet yönetim planlarını Ekonomi ve Maliye Bakanlığına gönderirler (UMAK, m.42). Bu iki belgede kamu idareleri, gelir ve harcama bütçelerini, devam eden harcamalarını ve Hazine yükümlülüklerini üstlenme taahhütlerini belirtirler. Kamu idareleri bütçe tahsis taleplerini gönderdikten sonra Ekonomi

¹⁹⁰ OECD, [Draft Principles for Independent Fiscal Institutions](#), Reykjavik, Haziran 2012, s.54

¹⁹¹ OECD, [Draft Principles for Independent Fiscal Institutions](#), Reykjavik, Haziran 2012, s.58

¹⁹² OECD, [Draft Principles for Independent Fiscal Institutions](#), Reykjavik, Haziran 2012, s.59

ve Maliye Bakanlığı üçer aylık bütçe tahsis planı hazırlar. Bu plan Devlet Konseyinde görüşüldükten ve Devlet Başkanı tarafından onaylandıktan sonra uygulamaya konulur (UMAK, m.43). Yılın geri kalanında da bütçedeki ödeneklerin kamu idarelerine tahsisi, Ekonomi ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan üç aylık bütçe tahsis planlarına göre yapılır. Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, gelir ve gider mali dengesini uygun şekilde yönetmek ve bütçenin uygulanmasını etkili şekilde kontrol etmek amacıyla, gerekli gördüğü durumlarda üç aylık bütçe tahsis planlarında değişiklik yapabilir, ilgili kamu idaresine ödenek tahsisinin durdurulması gibi önlemler alabilir (UMAK, m.43). Ekonomi ve Maliye Bakanlığı ayrıca bütçe uygulamasında verimliliği artırmak amacıyla her yıl bütçe uygulama rehberleri hazırlar ve uygulamaları için kamu idarelerine gönderir (UMAK, m.44).

Bütçenin uygulanma sürecinde kamu idareleri, finansal kaynakları daha etkin şekilde kullanmak, afet ve felaketlere karşı acil önlem almak ve kamu hizmetlerinin yürütülmesini sağlamak için kendilerine verilen ödenğin yeniden tahsisini talep edebilir (UMAK, m.46). Ödenğin yeniden tahsisi; bir kamu idaresinin kendi bütçesi içindeki alt kalemler arasında transfer yapabilmesini,¹⁹³ başka bir ifadeyle ilgili kamu idaresine verilen ödenğin alt kalemler arasındaki dağılımının yeniden belirlenmesini ifade eder. Kamu idaresine ayrılan ödenek yeniden tahsis edilirken bütçede hiç kaynak ayrılmamış olan projelere yeniden ödenek tahsisi yapılmaz (UMAK, m.46). Ayrıca bütçede bir projeye kaynak ayrılmış olmakla birlikte bu projenin ödenği, bütçede belirtilen amaç ile uyumsuz şekilde harcanmış ise bu tür projelere de ödenek verilmez (UMAK, m.46). Kamu idarelerinin yararlanmakta olduğu ödenğin yeniden tahsisi uygulaması, Ulusal Maliye Kanunu'nun 46'ncı maddesinde düzenlenmiş olup bu uygulamaya ilişkin ayrıntılı kurallar Başkanlık kararnamesi ile belirlenmiştir. Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, kamu idaresinin ödenğin yeniden tahsis edilmesi talebine onay vermesi hâlinde ilgili kamu idaresi ile Denetim ve Teftiş Kurulunu bu konuda bilgilendirir (UMAK, m.46). Ödenği yeniden tahsis edildikten sonra ilgili kamu idaresi, ödenğin yeniden tahsisinin ayrıntılarını Ulusal Meclisin yetkili daimî komisyonu¹⁹⁴ ile Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonuna üçer aylık bütçe uygulama dönemini takip eden

¹⁹³ Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.56.

¹⁹⁴ "Yetkili daimî komisyon" ile bütçe tasarısının Ulusal Mecliste görüşülmesi sürecinde ilgili kamu idaresinin bütçesini inceleyen daimî komisyon ifade edilmektedir.

ayın sonuna kadar bildirir (UMAK, m.46). Böylelikle Ulusal Meclis yıl içinde kamu idarelerine ayrılan ödeneklerin yeniden tahsisi uygulamalarını düzenli şekilde takip eder.

Farklı kamu idarelerinin bütçeleri arasında veya aynı kamu idaresinin bütçesinde bulunan harcama kalemleri arasında ödenek aktarılmasına ilişkin hükümler, Ulusal Maliye Kanunu'nun 47'nci maddesinde düzenlenmiştir. Kamu idarelerinin bütçeleri ve harcama kalemleri arasında ödenek aktarmalarına izin verilmesi için Ekonomi ve Maliye Bakanlığından onay alınması ve bu ödenek aktarmasına Ulusal Meclis tarafından önceden bütçenin bir parçası olarak onay verilmiş olması gerekir (UMAK, m.47). Ulusal Meclis tarafından ödenek aktarımının bütçe içerisinde önceden onaylanmadığı durumlarda yürütme organı, ilgili kamu idarelerinin bütçeleri arasında ödenek aktarması yapamaz. 47'nci maddede ödenek aktarması yapılabilmesi için aşağıda belirtilen durumların gerçekleşmesi gerektiği belirtilmiştir:

- Kamu idarelerinin faaliyetlerini yürütmek veya ödeme yükümlülüklerini yerine getirmek için kullanmakta oldukları ödenek tutarlarının yetersiz kalması,
- Döviz kurunun veya petrol fiyatlarının dalgalanması gibi öngörüle-meyen ve beklenmedik ekonomik olayların meydana gelmesi,
- Bütçedeki mali kaynakların acilen kullanılmasını gerektirecek şekilde doğal afet gibi olağanüstü durumların ortaya çıkması,
- Devlet Başkanı Kararnamesinde öngörülen diğer durumların gerçekleşmesi.

Ulusal Maliye Kanunu'nun 47'nci maddesi gereğince kamu idareleri, ödenek aktarma uygulamaları nedeniyle kendi ödeneklerinin artması veya azalması durumunda ödenek aktarmasına ilişkin detaylı bilgileri Ulusal Meclisin ilgili daimî komisyonu ile Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonuna üç aylık bütçe uygulama dönemini takip eden ayın sonuna kadar bildirmekle yükümlüdürler. Bu yükümlüğün yerine getirilmesi sayesinde Ulusal Meclis, ödeneğin yeniden tahsisi uygulamasına benzer şekilde kamu idarelerinin bütçeleri arasındaki ödenek aktarmalarını da mali yılın bitimini beklemeden takip edebilmektedir.

Bütçenin uygulanma sürecinde bütçe ödeneklerinin önemli bir bölümü, tamamlanması en az iki yıl sürecek büyük ölçekli projelere tahsis edilir.¹⁹⁵ Bu projelerden sorumlu olan kamu idareleri, projenin ölçeğini (büyüklüğünü), toplam proje maliyetini ve proje süresini belirler ve bu konuları Ekonomi ve Maliye Bakanlığı ile önceden istişare eder (UMAK, m.50). Denetim ve Teftiş Kurulu, denetimleri sırasında Ekonomi ve Maliye Bakanlığından büyük ölçekli bir projenin fizibilitesinin yeniden incelenmesini talep edebilir. Böyle bir durumda Ekonomi ve Maliye Bakanlığı projenin yapılabilirliğini inceler ve inceleme sonuçlarını Ulusal Meclise bir rapor hâlinde bildirir (UMAK, m.50). Ayrıca Ulusal Meclis, bir karar almak suretiyle büyük ölçekli bir projenin yapılabilirliğinin incelenmesini kendisi de talep edebilir. Ekonomi ve Maliye Bakanlığı bu talebe istinaden yapılan incelemenin sonuçlarını Ulusal Meclise sunar (UMAK, m.50). Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, gerekli görmesi hâlinde büyük ölçekli projelerin yapılabilirliğinin incelenmesi ve inceleme sonucuna ilişkin verilerin açıklanması için bu alanda uzman kuruluşlar olan Kore Kalkınma Enstitüsünü ve Kore Kamu Maliyesi Enstitüsünü görevlendirebilir (UMAK, m.8-2, 50-2).

Altyapı Yatırımlarına İlişkin Kamu-Özel Ortaklığı Kanunu'nun 51-2'nci maddesi uyarınca kamu-özel ortaklığı kapsamında proje yürüten kamu idareleri, projenin uygulanma durumu ve fiilî sonuçları hakkında her yıl Ekonomi ve Maliye Bakanlığına rapor sunar. Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, bu raporu kamuoyunun erişimine açar ve her yıl 31 Mayıs tarihine kadar Ulusal Meclisteki Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonuna gönderir (AKÖOK, m.51-2). Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu, kendisine sunulan rapora göre kamu-özel ortaklığı kapsamında yapılan projelerin uygulanmasını ve sonuçlarını değerlendirir. Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, kamu-özel ortaklığı projelerini Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu ile müzakere edip kapsamlı bir değerlendirme yapar, ardından da bu projelere uygulanacak temel politikaları açıklar (AKÖOK, m.51-2).

¹⁹⁵Ulusal Maliye Kanunu'nun 38'inci maddesine göre bir projenin, büyük ölçekli bir proje olarak kabul edilmesi için toplam proje maliyetinin en az 50 milyar won olması ve devlet tarafından bu projeye en az 30 milyar won sübvansiyon (devlet desteği) sağlanması gerekir.

7.5.2. Fon Yönetim Planlarının Uygulanması

Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, fon yönetim planlarının uygulanmasında verimliliği ve elde edilecek kamusal faydayı artırmak amacıyla fon yönetim planlarının uygulanmasına ilişkin rehberler hazırlamaktadır (UMAK, m.80). Fon yönetim kuruluşlarının, fonlarını yönetirken Ekonomi ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan rehberlerde yer alan kurallara ve açıklamalara uymaları zorunludur. Fon yönetim kuruluşları, mali yıl içinde harcamaları gereken bir tutarı daha sonra harcamak üzere gelecek yıla devredemezler. Ancak bir fon yönetim kuruluşunun mali yıl içinde yaptığı bir gider faaliyetinin ödemesi mücbir bir nedenden dolayı yıl içinde yapılmamış ise söz konusu gidere ilişkin harcama tutarı gelecek yıla devredilebilir (UMAK, m.72). Bu durumda harcama devri yapan fon yönetim kuruluşunun, Başkanlık kararnamesi uyarınca bir ödenek devir beyanı hazırlaması ve bu beyanı Ekonomi ve Maliye Bakanlığı ile Denetim ve Teftiş Kuruluna göndermesi gerekir.

Eğer bir fon yönetimi, uygulamakta olduğu fon yönetim planının bir ana kategorisine ait harcama tutarını %20'den daha düşük bir oranda artırmak isterse bunu gerçekleştirebilmek için Ekonomi ve Maliye Bakanlığı ile istişare etmek kaydıyla revize edilmiş bir fon yönetim planı hazırlamak zorundadır. Eğer artırılmak istenen harcama tutarı, %20'yi aşıyorsa bu durumda revize edilmiş fon yönetim planı, Ekonomi ve Maliye Bakanlığı tarafından görüşülmek üzere önce Devlet Konseyine gönderilir; ardından sırasıyla Devlet Başkanının ve Ulusal Meclisin onayına sunulur. Bu itibarla artırılmak istenen harcama tutarı, %20'yi aşmıyorsa fon yönetim kuruluşunun revize edilmiş fon yönetim planını sadece Ekonomi ve Maliye Bakanlığı ile istişare ederek hazırlaması yeterlidir. Revize edilmiş fon yönetim planlarının Devlet Başkanı ve Ulusal Meclis tarafından onanması şartındaki %20 oranı, sermaye fonları için %30 olarak uygulanmaktadır.¹⁹⁶

Fon yönetim kuruluşlarının varlık yönetimlerini şeffaf ve etkin bir şekilde yürütmelerini sağlamak amacıyla bu kuruluşların, varlık yönetimi konusunda kendi uyacakları kuralları açıklayan yönergeleri hazırlamaları zorunlu tutulmuştur (UMAK, m.79). Bu yönergeler, hazırlandıkları tarihten itibaren en geç 14 gün içinde Ulusal Mecliste ilgili fon yönetim kuruluşunun hesaplarını inceleyen daimî komisyona sunulur (UMAK, m.79).

¹⁹⁶Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.57

Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, fon yönetim kuruluşlarının sahip oldukları fon fazlalarının¹⁹⁷ daha verimli ve konsolide (birleştirilmiş) bir şekilde yönetilmelerini sağlamak amacıyla Başkanlık kararnamesi ile belirlenen kriterlere ve prosedürlere uygun olarak seçilen bir finans kuruluşunu görevlendirebilir (UMAK, m.81).

7.5.3. Geçici Bütçenin Uygulanması

Yürütme organı tarafından teklif edilen bütçe tasarısının mali yılbaşına kadar Ulusal Mecliste kabul edilmemesi hâlinde Anayasanın 54'üncü maddesi yürütme organına, bütçe tasarısı Ulusal Meclis tarafından kabul edilinceye kadar, bir önceki mali yılın bütçesine ve Anayasada belirtilen üç amaca uygun olarak kamu harcaması yapma yetkisi vermiştir. Bu amaçlar; Anayasa veya kanunla kurulan kamu idarelerinin ve tesislerinin bakımı ve işletilmesi için gerekli harcamaların yapılması, kanunda öngörülen zorunlu harcamaların yerine getirilmesi ve daha önce bütçede onaylanmış projelerin devamının sağlanması şeklinde açıklanmıştır (Any., md.54). Bu tür bir durumda bir önceki mali yılın bütçesi geçici bütçe işlevini üstlenir.¹⁹⁸ Geçici bütçe uygulanmakta iken Ulusal Meclis tarafından yeni bir bütçe tasarısı onaylanıp yürürlüğe konursa geçici bütçenin uygulanmasına son verilir. Yeni bütçe tasarısının yürürlüğe girdiği tarihe kadar Anayasanın 54'üncü maddesine uygun olarak yürütülen geçici bütçe, yürürlüğe konulan yeni bütçeye de uygun olarak yürütülmüş sayılır (UMAK, m.55).

7.6. Konsolide Bütçenin Kapatılması ve Ulusal Meclisin Kesin Hesabı Denetlemesi

Mali yılın sonra ermesi ile birlikte bütçe ve fon hesapları kapatılır, bütçe ve fonlara ilişkin nihai yani kesin hesap Ulusal Meclise bildirilmektedir. Kesin hesap Ulusal Mecliste görüşüldükten sonra karara bağlanır. Böylelikle bütçe sürecinin son aşaması olan bütçenin kapatılması ve denetlenmesi aşaması da tamamlanmış olur.

¹⁹⁷ Fon gelirlerinin fon giderlerinden fazla olması durumunda fon yönetim kuruluşu fon fazlası vermektedir.

¹⁹⁸ Lienert I., Jung M., [The Legal Framework for Budget Systems: An International Comparison](#), OECD Journal on Budgeting, volume 4, number 3, 2004, s.299

7.6.1. Bütçe Hesaplarının Kapatılması ve Kesin Hesabın Ulusal Meclise Bildirilmesi

Bütçedeki gelir ve gider hesapları kapatıldıktan ve giderler ödendikten sonra gelir bakiyesi çıkarsa yani bütçe net fazla verirse, fazla verilen miktar öncelikle sübvansiyonların ödenmesinde, Kamu Sermayesi Geri Ödeme Fonunun desteklenmesinde ve devlet tahvili ve kredilerinin geri ödemelerinde kullanılır (UMAK, m.90).

Kamu idareleri, mali yılın sona ermesinden yani 31 Aralık gününden sonra bütçe uygulama sonuçlarını beyan etmek amacıyla Ulusal Muhasebe Kanunu'ndaki hükümlere uygun olacak şekilde bir kesin hesap raporu hazırlar ve bu raporu en geç şubat ayı sonuna kadar Ekonomi ve Maliye Bakanlığına gönderirler (UMAK, m.58; UMUK, m.13). Bu raporda kamu idareleri, genel hesaptan kendilerine ayrılan gelir ve gider kalemlerine ve eğer varsa kendi yetkileri altındaki özel hesaplara ve fonlara ilişkin gelir ve gider bilgilerini açıklarlar (UMUK, m.13). Kamu idarelerinin kesin hesap raporlarında ayrıca hesapların kapatılmasının ana hatları, gelir ve giderlere ilişkin kesin hesap, mali tablolar (mali durum tablosu, mali yönetim beyanı, net varlıklardaki değişim tablosu) ve performans raporu yer alır (UMUK, m.13). Performans raporu, daha önce bütçe tasarısı ekinde Ulusal Meclise sunulan performans planında yer alan hedefler ile mali yıl sonundaki performans sonuçları karşılaştırılarak hazırlanır (UMUK, m.15).

Ulusal Meclis Genel Sekreteri, Anayasa Mahkemesi Genel Sekreteri ve Ulusal Seçim Komisyonu Genel Sekreteri ile merkezî yönetim içerisinde yer alan kamu idarelerinin yöneticileri, mali yıl içinde tamamlayıcı ödenekten kullanmış oldukları tutarları açıkça belirten bir belge hazırlar ve bu belgeyi en geç şubat ayı sonuna kadar Ekonomi ve Maliye Bakanlığına gönderirler (UMAK, m.58).

Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, kamu idarelerinin göndermiş olduğu kesin hesap raporları ve tamamlayıcı ödenekten harcama yapan kurumların göndermiş olduğu belgeleri inceledikten sonra bütün bu kesin hesap raporlarını ve diğer mali bilgileri bir araya getirerek "devletin kesin hesap raporunu" oluşturur (UMAK, m.58; UMUK, m.13). Devletin kesin hesap raporunda bütçenin ve fon yönetim planının uygulama sonuçlarına ilişkin bütün kesin hesaplar ve bunlara ilişkin ayrıntılı bilgiler gösterilir. Devletin kesin hesap raporuna ayrıca ulusal borçların yönetimine ilişkin rapor,

Devlet Kredi Yönetimi Kanunu'nun (*State Credit Management Act*) 36'ncı maddesine uygun olarak hazırlanan ve devlet kredilerinin tutarını gösteren rapor ile Başkanlık kararnamesi ile belirlenen diğer belgeler eklenir (UMUK, m.15-2).

Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, devletin kesin hesap raporunu Ulusal Muhasebe Kanunu'nda belirtildiği şekilde hazırladıktan sonra Devlet Başkanının onayına sunar. Kesin hesap raporu Devlet Başkanı tarafından onaylandıktan sonra en geç 10 Nisan'a kadar Denetim ve Teftiş Kuruluna gönderilir (UMAK, m.59). Denetim ve Teftiş Kurulu, kesin hesap raporunu inceler ve kesin hesaplara ilişkin denetim raporunu 20 Mayıs'a kadar Ekonomi ve Maliye Bakanlığına gönderir (UMAK, m.60). Hükûmet, Denetim ve Teftiş Kurulu tarafından incelenen kesin hesap raporunu 31 Mayıs'a kadar Ulusal Meclise sunar (UMAK, m.61).

7.6.2. Fon Hesaplarının Kapatılması ve Kesin Hesabın Ulusal Meclise Bildirilmesi

Fon yönetim kuruluşları aynı zamanda bir kamu idaresi olduklarından hem bütçe hesaplarına hem de yönetmekte oldukları fonlara ilişkin kesin hesabı Ulusal Muhasebe Kanunu'nda öngörüldüğü şekilde hazırlarlar. Ardından da bu hesapları, kendi kuruluşlarına ait hesap tablolarında birleştirirler ve en geç şubat ayı sonuna kadar Ekonomi ve Maliye Bakanlığına gönderirler (UMAK, m.73).

Eğer bir fon, Başkanlık kararnamesiyle belirlenen kriterlere göre belirli bir büyüklüğü aşıyorsa Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Kanunu'nun (*Certified Public Accountant Act*) 23'üncü maddesi uyarınca yetkili bir muhasebe firması tarafından bu fonun yönetim planının uygulanmasına ilişkin bir denetim raporu hazırlanır ve fonun kesin hesap raporuna eklenir (UMUK, m.13). Fon yönetim kuruluşları tarafından hazırlanan kesin hesap raporları Ekonomi ve Maliye Bakanlığına gönderilir ve devletin kesin hesap raporuna eklenir. Bu aşamadan sonra fon gelir ve giderlerinin kesin hesabı, bütçe gelir ve giderlerinin kesin hesabı ile birlikte Denetim ve Teftiş Kurulunun incelemesine, ardından da Devlet Başkanının ve Ulusal Meclisin onayına sunulur.

Ulusal Maliye Kanunu'nun 82'nci maddesi uyarınca Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, her yıl tüm fonların en az üçte birinin yönetim durumuna ilişkin inceleme ve araştırma yapar. Bakanlık ayrıca her üç yılda bir her bir fonun

devam etmesine izin verilip verilmeyeceğine ilişkin bir değerlendirmede bulunur (UMAK, m.82). Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, bu değerlendirmelerinin sonuçlarını bir rapor hâlinde önce Devlet Konseyine bildirir, sonra da bu raporu devletin kesin hesap raporu ekinde Ulusal Meclise gönderir (UMAK, m.82).

7.6.3. Bütçe ve Fon Kesin Hesaplarının Ulusal Mecliste Görüşülmesi ve Karara Bağlanması

Anayasada bütçe tasarısının Ulusal Meclise sunulması ve görüşülüp karara bağlanmasına ilişkin hükümler bulunmakla birlikte kesin hesabın Ulusal Mecliste görüşülme sürecine ilişkin herhangi bir hükme yer verilmemiştir. Kesin hesabın hazırlanması ve Ulusal Meclise gönderilmesine ilişkin hükümler, Ulusal Maliye Kanunu ve Ulusal Muhasebe Kanunu'nda düzenlenirken kesin hesabın Ulusal Mecliste görüşülmesine ilişkin hususlar Ulusal Meclis Kanunu'nda düzenlenmiştir.

Ulusal Meclis Kanunu'nun 84 ve 84-2'nci maddelerinde Meclis Başkanının bir önceki yılın bütçesine ve fon yönetim planına ilişkin kesin hesabı önce daimî komisyona havale edeceği, daimî komisyonun incelemesini tamamladıktan sonra kesin hesaba ilişkin inceleme raporlarının Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonuna gönderileceği hükme bağlanmıştır. Ulusal İstihbarat Teşkilatının kesin hesabının incelenmesi ise Ulusal Meclisteki İstihbarat Komisyonu tarafından yapılır. Bu Komisyonun kesin hesap incelemesi, Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunun yaptığı kesin hesap incelemesiyle eş değer kabul edilir (UMAK, m.84).

Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu, daimî komisyonların görüşlerini de dikkate alarak kesin hesaba ilişkin incelemesini yapar ardından da hazırladığı inceleme raporunu Genel Kurula sunar (UMEK, m.84). Bütçe tasarısının Ulusal Mecliste görüşülüp karara bağlanması Anayasa ve Ulusal Meclis Kanunu'nda süre sınırına bağlanmış iken kesin hesabın görüşülmesi ve karara bağlanması konusunda bir süre sınırı getirilmemiştir.

Daimî komisyonlar ile Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu, kesin hesabı incelerken hükûmetin kesin hesap raporundan ve bu rapor ekinde göndermiş olduğu performans raporu, ulusal borç yönetimi raporu ve mali tablolar gibi mali belgelerden, Denetim ve Teftiş Kurulu tarafından hazırlanan denetim raporundan ve Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünün

yaptığı inceleme ve analizlerden yararlanır. Performans raporları, 2009 yılında Ulusal Maliye Kanunu ve Ulusal Muhasebe Kanunu'nda yapılan değişikliklerin ardından kamu idarelerinin kesin hesap raporlarına dâhil edilmiştir. Bu durum, Ulusal Meclisin kesin hesaba ilişkin incelemesini performansa dayalı bir inceleme hâline getirmiştir.¹⁹⁹

Ulusal Mecliste kesin hesaba ilişkin olarak yapılan incelemeler neticesinde kanuna aykırı bir husus tespit edildiği takdirde Ulusal Meclis, Genel Kurulda karar almak suretiyle hükûmetten veya ilgili kurumlardan kanuna aykırı hususun düzeltilmesini, kamu zararının tazmin edilmesini ve disiplin tedbirlerinin uygulanmasını talep edebilir (UMEK, m.84). Bu durumda hükûmet veya ilgili kamu idarelerinin, düzeltilmesi istenen konuları gecikmeksizin ele almaları, incelemelerini ve aldıkları tedbirlerin sonuçlarını bir rapor hâlinde Ulusal Meclise bildirmeleri gerekir (UMEK, m.84).

7.7. Ulusal Meclisin Bütçe Denetimine Destek Sağlayan Kurumlar

Ulusal Meclisin bütçe denetimine destek sağlayan en önemli iki kurum Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü ile Denetim ve Teftiş Kuruludur.

7.7.1. Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü

1994 yılında Ulusal Meclisin yasama ve karar alma faaliyetlerini desteklemek amacıyla Ulusal Meclis Genel Sekreterliği bünyesinde Mevzuat ve Bütçe Bürosu kurulmuştur.²⁰⁰ 2000 yılında Mevzuat ve Bütçe Bürosu, Mevzuat Kurulu Ofisi ile Bütçe ve Politika Bürosu olmak üzere ikiye ayrılmış, 2003 yılında ise Bütçe ve Politika Bürosu kaldırılarak yerine bağımsız bir mali kurum olan Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü kurulmuştur.²⁰¹ Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünün 2003 yılında kurulmasında Aralık 2002'de yapılan devlet başkanlığı seçim sonuçlarının önemli bir etkisi olmuştur. Zira bu tarihte yapılan başkanlık seçimlerini Demokrat Partinin adayı kazanmış, buna karşın Ulusal Meclisteki çoğunluk Büyük Ulusal Partide kalmaya devam etmiştir. Dolayısıyla başkanlık seçimini kazananak iktidara gelen siyasi parti Ulusal Mecliste azınlıkta kalmış, çoğunluğu

¹⁹⁹ Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.59

²⁰⁰ Australian Parliament House, [Submission to the Inquiry into the Parliamentary Budget Office from Parliamentary Librarian](#), s.21

²⁰¹ Australian Parliament House, [Submission to the Inquiry into the Parliamentary Budget Office from Parliamentary Librarian](#), s.21

muhalefet partileri oluşturmuştur. Bu durum sebebiyle milletvekillerinin büyük bir kısmı, yeni Devlet Başkanı tarafından sunulan bütçe tasarılarının incelenmesi için bağımsız bir bütçe ofisi kurulması fikrine büyük ilgi göstermiş ve bu konuda partiler arasında geniş bir mutabakat sağlanmıştır. Sonraki dönemlerde de Ulusal Meclisteki siyasi partilerin Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünün çalışmalarına olan talebi ve ilgisi devam etmiştir.²⁰²

Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü kurulurken ABD'deki Kongre Bütçe Ofisi model alınmıştır.²⁰³ Bu iki kurum arasında önemli benzerlikler bulunmaktadır. Zira Kongre Bütçe Ofisi gibi Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü de sadece parlamentoya hizmet vermektedir ve bu iki kurumun görevleri ve iç yapıları benzerlik göstermektedir.

Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünün Başkanı, Meclis İdare Komisyonunun onayıyla Meclis Başkanı tarafından atanır ve görevden alınır (UMEK, m.22-2). Ofis, çalışmaları konusunda Meclis Başkanına rapor vermesine ve onun tarafından denetlenmesine rağmen, kendi araştırma gündemini belirleme bakımından tamamen bağımsızdır.²⁰⁴

Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü, Ulusal Meclisin bütçe ve diğer mali konularda yapacağı çalışmalar için zamanında, objektif, tarafsız, kapsamlı ve güvenilir bilgi sunmayı ve bu niteliklere sahip bilgiyi sağlayacak şekilde araştırma ve analiz yapmayı amaçlamaktadır.²⁰⁵ Ofiste 138 çalışan görev yapmaktadır.²⁰⁶ Ofisin teşkilat yapısı toplam dört daireden ve bu daireler içerisinde yer alan 20 bölümden oluşmaktadır. Aşağıda Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünün teşkilat yapısı gösterilmiştir.

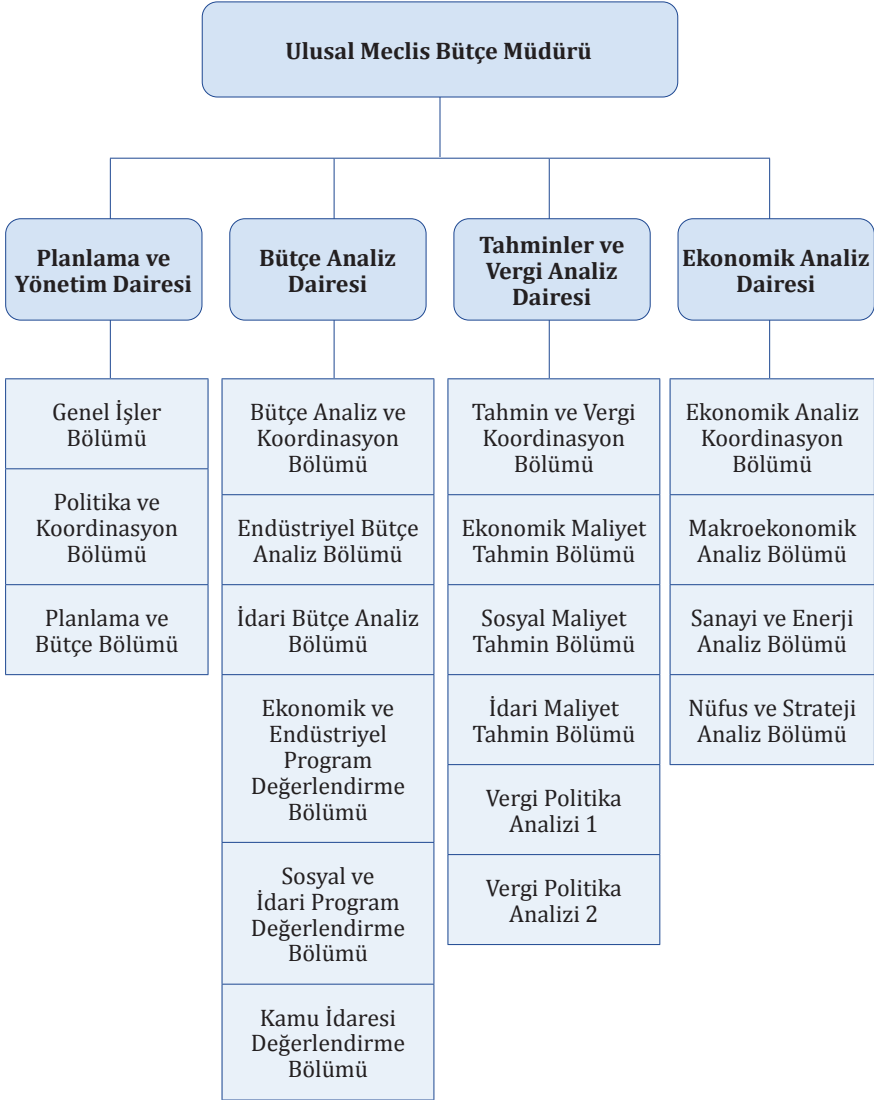
²⁰² OECD, [Draft Principles for Independent Fiscal Institutions](#), Reykjavik, Haziran 2012, s.52

²⁰³ OECD, [Draft Principles for Independent Fiscal Institutions](#), Reykjavik, Haziran 2012, s.52

²⁰⁴ Australian Parliament House, [Submission to the Inquiry into the Parliamentary Budget Office from Parliamentary Librarian](#), s.21

²⁰⁵ Australian Parliament House, [Submission to the Inquiry into the Parliamentary Budget Office from Parliamentary Librarian](#), s.21

²⁰⁶ OECD, [Independent Fiscal Institutions Database](#)

Şekil 13: Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünün Teşkilat Yapısı

Kaynak: National Assembly Budget Office, [Organizational Chart](#)

Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünün görevleri şunlardır:²⁰⁷

- Bütçe tasarısına, fon yönetim planlarına ve kesin hesaba ilişkin araştırma ve inceleme yapmak, bunlara ilişkin analiz raporlarını milletvekillerine ve Ulusal Meclisteki komisyonlara sunmak,
- Milletvekilleri tarafından sunulan ve bütçe veya fon hesaplarından harcama yapılmasını öngören kanun tekliflerinin gerektirdiği maliyetlere ilişkin yazılı tahmin hazırlamak,
- Hükûmet tarafından hazırlanan planları ve programları değerlendirmek ve etkinliklerini analiz etmek,
- Büyük ölçekli ulusal projeleri analiz etmek ve değerlendirmek,
- Komisyonların veya milletvekillerinin talep ettiği ekonomi ve finans konularında araştırma ve analiz yapmak ve bilgi sunmak,
- Orta ve uzun vadedeki makroekonomik duruma ilişkin tahminler yapmak.

Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü her yıl 100'den fazla bütçe analiz raporu yayımlamaktadır. Buna ek olarak, Ofis Ulusal Mecliste ele alınan çeşitli kanun tasarı ve tekliflerinin mali etkileri konusunda her yıl 400 ila 500 arasında maliyet tahmin raporu hazırlamaktadır. Ofis tarafından hazırlanan analiz raporları hem basılı hem de elektronik olarak yayımlanmakta ve bunlara Ofisin internet sitesinden erişilebilmektedir.²⁰⁸

Ulusal Meclisin herhangi bir komisyonu veya bir milletvekili, Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünden bütçeyi etkileyecek konularda çalışmalar yapmasını ve öneriler sunmasını talep edebilir. Ofisin bu tür talepleri reddetme yetkisi bulunmamaktadır. Talep konusunun bütçe üzerindeki etkilerinin asgari bir düzeyde kalması veya konunun "fazla politik" olması, talebin reddedilmesini gerektiren bir gerekçe olarak görülmemektedir. Ulusal Meclisteki komisyonların bütçeyle ilgili talepleri daha yüksek bir önceliğe sahip olduğundan, Meclis üyelerinin talepleri özellikle yıllık bütçe görüşmeleri sırasında bazen uzun bir bekleme listesine alınmaktadır. Ofis çalışmalarından en çok faydalanan parlamento komisyonları, Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonu ile Maliye ve Ekonomik Planlama Komisyonudur.²⁰⁹

²⁰⁷ Australian Parliament House, [Submission to the Inquiry into the Parliamentary Budget Office from Parliamentary Librarian](#), s.22;

OECD, [Draft Principles for Independent Fiscal Institutions](#), Reykjavik, Haziran 2012, s.57

²⁰⁸ OECD, [Draft Principles for Independent Fiscal Institutions](#), Reykjavik, Haziran 2012, s.59

²⁰⁹ OECD, [Draft Principles for Independent Fiscal Institutions](#), Reykjavik, Haziran 2012, s.57-59

Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü hükûmetten tamamen bağımsız şekilde çalışmaktadır. Örneğin, Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünün orta vadeli mali tahminleri, hükûmetin tahminlerinden bütünüyle ayrı olarak hazırlanmaktadır.²¹⁰ Bununla birlikte Ofis, analitik çalışmaları için bilgi edinmek amacıyla hükûmet birimleriyle devamlı iletişim hâlinindedir. Ofis her yıl altyapı projelerinden devlet yardımlarına ve özerk kamu kurumlarına kadar geniş bir yelpazede analiz ve değerlendirme raporları hazırlamaktadır. Bu raporlarda genellikle bir programın işleyişini ve etkinliğini geliştirmeye yönelik öneriler sunulmaktadır.²¹¹

Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü, ABD Kongre Bütçe Ofisinin de yaptığı gibi bilim insanlarından oluşan bir danışma kurulunun tavsiyelerinden yararlanmaktadır. Danışma kurulu, kamu maliyesi ve ekonomi alanında uzman 15 seçkin bilim insanından oluşmaktadır. Kamu görevlileri ve Ofis personeli danışma kurulu üyesi olamaz. Kurul üyelerinin görev süresi 2 yıldır. Kurul yıl içinde sık sık toplantı yapar ve Ofis tarafından üretilen araştırma, analiz ve tahmin raporlarının güvenilirliği ve kalitesi konusunda Ofis Başkanına tavsiyelerde bulunur. Ayrıca Ofis bünyesinde görev yapan her bölüm, önemli yeni konular ortaya çıktığında danışma kurulunun görüş ve değerlendirmelerini alır.²¹²

7.7.2. Denetim ve Teftiş Kurulu

Denetim ve Teftiş Kurulu, Anayasanın 97 ve 99'uncu maddeleri uyarınca kamu idarelerinin gelir ve gider hesaplarını ve performanslarını inceler ve inceleme neticesinde ulaştığı sonuçlar ile hazırladığı önerileri bir denetim raporu şeklinde Devlet Başkanına ve Ulusal Meclise sunar. Denetim raporu şu hususlara yer verilir (Denetim ve Teftiş Kurulu Kanunu, m.41):

- Devletin gelir ve gider hesaplarının mevzuata uygun bir şekilde kapatıldığının bildirilmesi,
- Hesapların denetimi sonucunda bütçeye ve diğer mevzuata aykırı herhangi bir husus tespit edilmiş ise bunların açıklanması,

²¹⁰ OECD, [Draft Principles for Independent Fiscal Institutions](#), Reykjavik, Haziran 2012, s.54

²¹¹ OECD, [Draft Principles for Independent Fiscal Institutions](#), Reykjavik, Haziran 2012, s.58

²¹² Australian Parliament House, [Submission to the Inquiry into the Parliamentary Budget Office from Parliamentary Librarian](#) s.23

- Disiplin cezası veya kınama cezası uygulanması talep edilen hususların açıklanması ve bu ceza taleplerinin sonuçları hakkında bilgi verilmesi,
- Düzeltilmesi veya iyileştirilmesi talep edilen hususların açıklanması ve bunların sonuçları hakkında bilgi verilmesi,
- Tavsiye edilen veya bildirilen diğer hususların ve bunların sonuçlarının açıklanması.

Denetim ve Teftiş Kurulu tarafından hazırlanan denetim raporu, Ulusal Mecliste Bütçe ve Kesin Hesap Özel Komisyonunda incelenir ve müzakere edilir.²¹³ Denetim raporu komisyonda müzakere edilirken Denetim ve Teftiş Kurulunun temsilcileri de Komisyon toplantılarına katılır.²¹⁴ Denetim ve Teftiş Kurulu, denetimleri neticesinde talep ettiği düzeltmelerin hükûmet tarafından yapıp yapılmadığını takip etmek amacıyla bir rapor hazırlar ve bu raporu kamuoyu ile paylaşır.²¹⁵

Denetim ve Teftiş Kurulu, Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğünün de yaptığı gibi hükûmet programlarını ve projelerini inceleyen ve değerlendiren raporlar da hazırlar. Ancak bu iki kurum, çalışmalarında genellikle iş birliği yapmamaktadır. Zira Denetim ve Teftiş Kurulu hükûmet programlarının mali açıdan denetimine odaklanırken, Ulusal Meclis Bütçe Müdürlüğü belirli hükûmet programlarını incelemeye, etkinliklerini analiz etmeye ve bazı durumlarda politika tavsiyelerinde bulunmaya odaklanır.²¹⁶

Denetim ve Teftiş Kurulu, kamu idarelerinin mali işlemleri ve faaliyetleri hakkında hukuka uygunluk ve mali denetim dışında performans denetimi de yapmakta, denetim raporlarını yayımlamak suretiyle bulguları kamuoyunun bilgisine sunmaktadır.²¹⁷ Denetim ve Teftiş Kurulu tarafından hazırlanan performans denetim raporları 2009 yılından itibaren devletin kesin hesap raporu ekinde Ulusal Meclise sunulur. Bu durum Ulusal Meclisin kesin hesap incelemesini, uygulama sonuçlarının incelenmesinde performansa dayalı bir incelemeye dönüştürmüştür.²¹⁸

²¹³ International Budget Partnership, [Open Budget Survey 2023 Questionnaire Korea](#), 2024, s.136

²¹⁴ International Budget Partnership, [Open Budget Survey 2023 Questionnaire Korea](#), 2024, s.140

²¹⁵ International Budget Partnership, [Open Budget Survey 2023 Questionnaire Korea](#), 2024, s.123

²¹⁶ OECD, [Draft Principles for Independent Fiscal Institutions](#), Reykjavik, Haziran 2012, s.54

²¹⁷ International Budget Partnership, [Open Budget Survey 2023 Questionnaire Korea](#), 2024 s.120

²¹⁸ Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014, s.59

KAYNAKÇA

- Ağcakaya S., [Ülkemizde Konsolide Bütçe Harcamalarının Gelişimi \(1980-2000\)](#), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S:10, 2003
- Australian Parliament House, [Submission to the Inquiry into the Parliamentary Budget Office from Parliamentary Librarian](#)
- BBC, [South Korean MPs 'set world filibuster record'](#), 2 Mart 2016
- Britannica Dictionary, [Subsidy](#)
- _____, [Division of Korea](#)
- Cho I., [The Impact of Korean Performance Budgeting on Budgetary Programmes](#), University of Birmingham, Doctoral Thesis, 2010
- CIA, The World Factbook, [Korea, South](#)
- Constitutional Court of Korea, [Adjudication on Impeachment](#)
- Çeliker E., [Bütçe ve Kesinhesap](#), Konularına Göre Karşılaştırmalı Dünya Anayasaları, TBMM Araştırma Hizmetleri Başkanlığı, 1. Baskı, TBMM Basımevi, Ankara, Haziran 2022
- Eroğlu A., Egeli H., [İyi Uygulamalar Çerçevesinde Bütçe İlkeleri ve Örnek Ülke İncelemeleri](#), Kayseri Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C:2, S:2, Aralık 2020
- European Parliamentary Research Service, The Political System of the Republic of Korea International Budget Partnership, [Open Budget Survey 2023 Questionnaire Korea](#), 2024
- International Monetary Fund (IMF), [Expenditure % of GDP](#)
- IPU Parline (Inter-Parliamentary Union Global Data on National Parliaments), [Republic of Korea](#)
- Jiwoong, M., [Government Fund Management](#), Maeil Business Newspaper, Ocak 29, 2026
- Kim J. M., [The Korean Budget System](#), Public Expenditure Management Peer-Assisted Learning Network (PEMPAL)
- Koh Y., [Reforming the Fiscal Management System in Korea](#), Fiscal Policy and Management in East Asia, Ito, T., Rose, A.K. (ed) University of Chicago Press, 2007
- Kore Ulusal Meclisi Genel Sekreterliği, [Yasama İşleri](#) (Google Translate çevirisiyle)
- Kore Ulusal Meclisi Tutanakları, [415. Ulusal Meclis Genel Kurul Oturum Tutanakları Sayı:1](#) (Google Translate ile çeviri)
- _____, [Genel Kurul Tutanakları](#)
- Korean Culture and Information Service, [Facts About Korea \(Government\)](#)
- Korean Law Information Center, [Act on National Audit and Investigation](#)
- _____, [Act on the Operation of Public Institutions](#)
- _____, [Act on the Prevention of Corruption and the Establishment and Management of the Anti-Corruption and Civil Rights Commission](#)
- _____, [Act On Testimony, Appraisal, Etc. Before The National Assembly](#)

____, [Constitution of the Republic of Korea](#)

____, [Funds](#)

Korea Legislation Research Institute, [Act on Public-Private Partnership in Infrastructure](#)

____, [Board of Audit and Inspection Act](#)

____, [Government Organization Act](#)

____, [Law Search](#)

____, [Local Accounting Act](#)

____, [Local Finance Act](#)

____, [Management of the National Funds Act](#)

____, [National Accounting Act](#)

____, [National Assembly Act](#)

____, [National Assembly Library Act](#)

____, [National Assembly Secretariat Act](#)

____, [National Finance Act](#),

____, [Public Official Election Act](#)

____, [Subsidy Management Act](#)

____, [Tax](#)

Korea National Pension Service Investment Management, [National Pension Fund Report 2024](#),

Korea.net (Ministry of Culture, Sports and Tourism), [Local Governments](#)

Küçük A., [Güney Kore’de Kendine Özgü Demokratik Başkanlık Sistemi](#), SDÜHFD, C.9, S.2, 2019

Lienert I., Jung M., [The Legal Framework for Budget Systems: An International Comparison](#), OECD Journal on Budgeting, volume 4, number 3, 2004.

Ministry of Finance and Economy, [2024 Government Financial Statement](#), Press Releases, 2023

Ministry of Finance and Economy, [Press Releases 2025 Budget Proposal](#)

Ministry of Finance and Strategy, [The Budget System of Korea](#), 2014

National Assembly Law Information, [National Assembly Act \(국회법\)](#)

National Assembly Library, [About](#)

National Assembly Research Service, [About Us](#)

____, [Chief’s Message](#)

____, [Organizational Chart](#)

National Assembly Secretariat, [Booklet of the 21st National Assembly \(English\)](#)

____, [Overview](#)

National Election Commission of the Republic of Korea, [Election Day and Election Period](#)

- National Law Information Center, [Rules on the Appointment of Policy Research Committee Members of Negotiating Groups, etc.](#) (Google Translate ile çeviri)
- OECD, [Budgeting Practices and Procedures in OECD Countries 2014](#), OECD Publishing, Paris, 2014
- _____, [Budgeting and Public Expenditures in OECD Countries 2019](#), OECD Publishing, Paris, 2019
- _____, [Draft Principles for Independent Fiscal Institutions](#), Reykjavik, Haziran 2012.
- _____, [Independent Fiscal Institutions Database](#)
- _____, [OECD Economic Surveys Korea](#), OECD Publishing, Paris.
- Office for Government Policy Coordination-Prime Minister's Secretariat, [Constitution](#)
- Oh G. W., [Public Debt and Monetary Policy in Korea](#), [Bank for International Settlements](#), BIS Paper No:67, 1 October 2012
- Open Fiscal Data, [Total Revenue](#)
- Straitstimes, [South Korea's Parliament Passes 2023 Budget Bill](#), 24 Aralık 2022
- T.C. MSB Harita Genel Müdürlüğü, [Dünya Siyasi Haritası](#), 2024
- The Korea Herald, [Filibuster, veto: Assembly stalemate expected to continue](#), 28 Temmuz 2024
- The Korea Times, [Assembly kicks off 4-day debate on electoral reforms](#), 10.04.2023
- The National Assembly of The Republic of Korea, [About Committees](#)
- _____, [Activities & Authorities](#)
- _____, [Assembly Premises](#)
- _____, [Information](#)
- _____, [National Assembly Act](#)
- _____, [National Assembly News](#)
- _____, [Organization Chart](#)
- _____, [Parliamentary Groups](#)
- _____, [Plenary Session](#)
- _____, [Leaflet about the 21st National Assembly \(English\)](#)
- _____, [Sessions](#)
- Tosunoğlu, Ş., [Kamu Kesiminin Kapsamı](#), Kamu Maliyesi, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Yayınları, Eskişehir, 2018
- Türer A., Çeliker E., [Federal Bütçenin Kongrede Görüşülmesi](#), ABD Kongresinde Yasama, Denetim ve Bütçe Süreçleri, TBMM Araştırma Hizmetleri Başkanlığı, Gökçimen, S. (ed.), 1. Baskı, TBMM Basımevi, Ankara, Ekim 2019
- Universal Health Coverage 2030, [What Is the Budget Cycle, And What Are Its Key Stages and Actors?](#)
- World Bank, [GDP \(Current \\$\)](#)
- _____, [Korea Rep.](#)

ISBN: 978-625-6871-36-6
978-625-6871-37-3 (e-kitap)

**TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliği
Araştırma Hizmetleri Başkanlığı**

TBMM Ek Hizmet Binası Remzi Oğuz Arık Mah. Güvenlik Cad. No: 35
06680 Çankaya / ANKARA

Tel: +90 312 420 68 38 - 420 80 01 **Faks:** +90 312 420 78 00

E-posta: iletisim.armer@tbmm.gov.tr